

# EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.  
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.  
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő  
**Dr. PAP ZOLTÁN**

Szépirodalmi munkatárs  
**EÖTVÖS KÁROLY**

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.  
TELEFON-SZÁM:  
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Kérjük azokat a tisztelt vidéki előfizetőinket, kiknek előfizetése július elsején lejár, hogy előfizetésüket az illető postahivatalnál minél előbb ujtsák meg, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne legyen.

## Aratáskor.

Budapest, június 28.

Holnap, mikor Péter és Pál napján az első rendet vágják, az egész esztendőnek talán legnevezetesebb napja van az országra nézve. Mert azzal a fontossággal, aminő fontossága egy jó termésnek van, mai gazdasági berendezkedésünk mellett semmiféle ipari konjunktúra nem versenyezhet. És ennek mi magunk vagyunk az okai. Igazi érzékünk nincs arra, hogy az ország gazdasági életfeltételeit a helyes alapokra fektessük s olyan egyoldalú gazdasági politika, minőt mi követünk, nincs még egy kulturállamban.

Pedig már a legegyszerűbb életfenntartási ösztön is arra készítetne bennünket, hogy ne legyünk teljesen kiszolgáltatva annak, jó-e az időjárás, jó-e a termés s jó ára van-e a gabonának. Nem kicsinyeljük a mezőgazdaság fontosságát még egy iparúzó államban sem, annál kevésbé kicsinyelhetjük nálunk, ahol ugyyszólván a mezőgazdaság a fő jövedelemforrásunk. De a magyar mezőgazdaság nem az, aminek lennie kellene.

A magyar mezőgazdaság nem szilárd alapja gazdasági erőinknek, mert ma már nem tud bennünket eltartani. Nem akarjuk most azt kutatni, hogy igényeink növekedtek-e meg, exportunk nagyobbodott-e, mi csak azt a megdöbbentő ténytet akarjuk konstatálni, hogy a magyar mezőgazdaság nem képes annyit termelni, amennyire szüksége volna s évek óta importra vagyunk utalva mezőgazdasági terményekben.

Tisztában vagyunk azzal, hogy főleg nálunk, minő fontossága volna a mezőgazdaság virágzásának, de az a gazdasági politika, melyet folytatunk, hogy a mezőgazdaságot jövedelmezővé tegyük, a lehető legszerencsétlenebb. Hisz semmiféle állami protekcionizmus, semmiféle vámvédelem és semmiféle állami kedvezmény, melyet a mezőgazdaságnak adunk, nem képes azt annyira felvirágoztatni, mint egy virágzó ipar. A kormánynak és minden okos, előrelátó gazdasági politikusnak tehát, ha a mezőgazdaság sorsát a szívében viseli, a protekcionizmus helyett az ipar fellendítéséhez kellene, mint az egyedül helyes módhoz fordulnia. Ma nálunk általában az a szeretjük hangoztatni, hogy a mezőgazdasági termelésünk fellendülőben van. Ez tán igaz is, de az az eszköz, melyet e célra igénybe veszünk, nagyon helytelen. Mert a magas vám s a védelemnek azok a módjai, amelyeket ma nyújtunk a mezőgazdaságnak, csak ideiglenes jólétet biztosítanak a gazdáknak. Valódi, maradandó s mindenféle eshetőséggel szemben is biztos védelmet csak egy virágzó ipar tud nyújtani a mezőgazdaságnak. Az ipar, amely a lakosságot kenyérkeresetét függetleníti a természet szeszélyétől, mely munkát és egzisztenciát tud nyújtani azok számára is, akik számára a hazai földből már elegendő terület a megmunkálásra nem jut; az az ipar, mely a kivándorolni akarókat is itthon tudja tartani s ez által a lakosság számát növeli, a fogyasztást biztosítja s az országot a mezőgazdasági termények kivitelének kényszerétől megmenti. A magyar mezőgazdaság felvirágzása első sorban attól függ, hogy ipart teremtsünk.

Mert bármennyire át van is hatva nálunk valaki a mezőgazdaság fontosságától s bármennyire érzi is azt, hogy minden modern állam, tehát Magyarország gazdaságának alapja is, csak a mezőgazdaság lehet, tulbecsülni a mezőgazdaság jelentőségét mégsem szabad. Ahogy a kultúra fejlődik, ahogy a lakosság száma nő, abban az arányban csökken a mezőgazdaság produktív képessége s annál többen kényszeríttetnek arra, hogy megélhetésüket ne földműveléssel, hanem iparral biztosítsák.

Téves tehát az, mikor nálunk a liberalizmus és a konzervativizmus gyűlölködő fegyverével akarják eldönteni, hogy Magyarországra nézve gazdasági szempontból az állami iparfejlesztés,

## Gondolatolvasás.

Irta: Drasche-Lázár Alfréd.

(Utánnomlás tilos.)

— Ne beszéljünk másról, asszonyom?  
— Másról? Hisz már a gyümölcsöt hordják körül s ez az első kérdés, amelyet hozzámm intéz!  
— Fenhargon az első, igaza van. Annál többet kérdeztem öntől gondolatban.  
— Rosszul tette, mert őszintén szólva, még sohasem voltak unalmasabb szomszédjaim, mint ma este, ezen a vacsorán. A kegyelmes a jobb oldalomon kizárólag testi jólétével van elfoglalva...  
— Csakugyan, most még éppenséggel valami port tölt a poharába s felhajtja...  
— És ön?  
— Engemet a lelki jólétem foglalkoztatott. Megelégedéssel konstatáltam, hogy igen szerencsés ember vagyok.  
— Mindenesetre kellemes tudat! Miben áll ez az ön szerencséje?  
— Bocsánat, asszonyom, azt éppen önnel nem mondhatom meg.  
— Most már követelem, hogy beszéljen! Tehát miért tartja magát szerencsésnek?  
— Ha minden áron hallani akarja: azért, mert nem vagyok a férje.  
— No hallja? Még ilyet sem mondtak nekem! Ez sértés, ez —  
— Dehogy sértés! Csak azt hiszem, hogy mint a férje örülten szerelmes volnék önbre, míg ön — nem tudna engem viszontszeretni.

Ilyen körülmények között szerencse, hogy nem vagyok a férje.

— Ez furesa. Ami pedig az önönmagába vetett hitét illeti...

— Nem vagyok tulságosan elbizakodva, tudom.

— És miért tartja kizártnak, hogy szerethesse, ha a felesége volnék?

— Miért? — Pardon, nem alkalmas önnek, hogy a férje idefigyel?

— Csöppet sem.

— Lássá, ezért nem tudna szeretni.

— Ezért? Mert nem bánom, hogy a férjem idefigyel?

— Azért. Ez világos.

— Talán önnek világos, nekem, bevalom, nem, s nagyon homályos az, amit mond. Nem volna szíves, legalább részben felvilágosítani?

— Örömmel. Azt hiszem tehát, hogy ön azok közé az asszonyok közé tartozik, akik egyáltalában képtelenek arra, hogy a férjeiket szeressék.

— Hallatlan! Honnét veszi az anyagot az ilyen kijelentésekhez? Hisz alig ismer engem!

— Ma mutattak be önnek harmadszor s ez nem elég arra, hogy az embert ismerjék, ebben igaza van, asszonyom. S mégis ismerem. Régen ismerem...

— Vajjon mióta?

— Mióta? Megmondom. Mikor is volt az, hogy mint fiatal házasság a Lidón töltöttek néhány hetét?

— Várjon csak! Igen — augusztusban

lesz tiz éve. Éppen tiz éve! Talán maga is ott volt abban az időben?

— Ott voltam. Nem messze önöktől volt az én sátram is.

— Különös, hogy nem emlékszem magára...

— Kérem, fiatal házasságok voltak...

— Az igaz.

— Igaznak igaz, de nem ez az oka annak, hogy engem nem vett észre...

— Hanem?

— Hanem egy kis mágnás, valami gróf Mátéházy...

— Az istenért, beszéljen halkabban! A férjem...

— Ahogy parancsolja. Azt gondoltam, nem bánja, ha...

— Ah mit! Nem szeretem az ilyen indiszkrétziót...

— Ez az? Nem tudtam. De, ugy látszik, a háziasszony fel akar kelni! Kezét csókolom, egészségére.

— Egészségére. Ezt ugyan már nem mondják...

— Helyesebb is, mert ugy sem használ semmit. Asszonyom...

— Hová megy? Nézze, ott, a szalonban van egy jó kis sarok, ott letelepedhetünk.

— Ezer örömmel.

— Igazán érdekelné, hogy hol találkoztunk még, a Lidón kívül?

— Mindenütt. Az utcán, a színházakban, a lóversenyen, néha-néha társaságban. Tudom is én? És elképzelné, hogy tudomást sem vett rólam! Borzasztó!

vagy pedig a mezőgazdaságnak állami védelme előnyösebb-e. Ez elsősorban és utolsó sorban is, gazdasági kérdés, tehát a gyűlölködés és egyoldalúság helyett csakis gazdasági érvek lehetnek döntők. Termőföld természetszerűleg csakis korlátolt mennyiségben áll rendelkezésre. Az emberi munkának és a tőkének, ennek a két fő termelési tényezőnek, szerepe is a mezőgazdaságban sokkal szűkebb határok közé van szorítva, mint az iparban. Ennek folytán a mezőgazdaság produktivitásának határai is szűkebbek, mint az ipari termelésé, amiből az következik, hogy valamennyire is kedvező feltételek mellett az ipar sokkal gyorsabban fejlődik, sokkal jövedelmezőbb és sokkal több ember számára biztosítja a megélhetést, mint a mezőgazdaság. Ha iparunkat épp olyan protekcionizmussal fejlesztjük, mint amelylyel mezőgazdaságunkat fejlesztjük, kenyeret tudnánk adni azoknak a százezreknek is, akik ma kivándorolni kénytelenek, mert mint mezőgazdasági munkások egzisztenciájukat nem láthatják biztosítottak, arra pedig módjuk nincs, hogy földet vásároljanak. Ha ezeket nem csendőrszuronyok segítségével, hanem gyárak és ipartelepek alapításával a hazai földhöz tudnók kötni, a lakosság száma növekednék, a fogyasztás növekednék, tehát végeredményben a mezőgazdaságot is jövedelmezőbbé tennék.

Az a tulzó agrárpolitika tehát, amelyet kormányaink folytatnak, csak pillanatnyi előnyt biztosít a mezőgazdaságnak s nem az az igazán helyes és a nemzet vagyonosodására vezető gazdasági politika, amelynek színeiben magának tetszeleg.

Talán Péter és Pál napján kissé disszonáns hang ez s idegenül fog hangzani az aratódalok közt, de Magyarországra nézve most, mikor a rohamosan növekedő állami terhek egzisten-

ciánkban veszélyeztetnek bennünket, minden komoly ember számára a legszébb harmoniánál is fontosabb, hogy a leghelyesebb, sőt az egyedüli helyes gazdasági politika alapjait megteremtjük. Áldásnak, sőt nagy áldásnak tartjuk mi is a jó termést, de fájdalom, a legjobb termés sem biztosíthatja számunkra ma már létfeltételeinket. És ennek hangoztatása éppen most időszerű, mikor az aratás örömei könnyen megtéveszthetnek bennünket.

### A temesi ibolyák.

Budapest, június 28.

A kis bolgár parlamentben a csár — a kisebbik, a bolgár csár — van napirenden s a képviselők bátran, elszántan kiáltják: „éljen a köztársaság!“ Ausztriában az elbizakodott kormány a parlamenttel szemben a nemzetre appellált s ez a nemzet úgy válaszolt, hogy: „bukjék a kormány!“ Spanyolországban, ahol századokon keresztül minden hatalmat kezében tartott a papság, egyszerre megmozdult a nép s félelmes erővel kiáltja: „el a Vatikántól!“

Hát Magyarországon mi történik?

No hiszen itt is csak történik egy és más. Egy nagy politikai földrengés után az új kormány és az új többség megváltoztatta az ország politikai mappáját, kicserélte a nemzet lelkét, megadta a császárnak és Ausztriának mindazt, ami a császárnak és Ausztriának kell, megszavazott reugeteg milliót nagy tengeri játékszerekre s hogy legyen rá fedezet, a drága hus, a drága kenyér, a drága lakás mellé most megdrágította a szívtart is. Hát hiszen ez is valami. De a kormány egy percig sem marad tétlen s most a legforróbb nyárban, saját pártjának és az ellenzéknek fizikai megkínzásával, keresztül akarja hajszolni a véderő olyan reformját, amely ellen tíz éve harcol a nemzet s amelynek megszavazása magyar adófizetők vérének és verejtékének csurgását

fogja jelenteni. És ámbátor a közvélemény világszerte felháborodik az ellen, ha a hadseregek gyíkos hőségben katonai meneteléseket rendeznek s az aratási munkától elvont flukkat halálmarsokra dirigálják: a magyar kormány ezekből a halálmarsokból veszi a mintát s a legnagyobb parlamenti harcot éppen a kánikulában erőszakolja.

Történik tehát itt is valami.

És mit felel rá a magyar nemzet? Felháborodik? Azt feleli az udvar követeléseire: „éljen a köztársaság!“ Azt mondja a kormány elbizakodására: „bukjék a kormány!“ Azt mondja a klerikális hajszákra: „el a Vatikántól!“ Forr, kavargó, robbanásra készül a népmilliók lelke?

Nem. A tisztelt magyar közvélemény két hatalmas táborra oszlik: az egyik és pedig a nagyobb tábor hatalmasan horkol, a másik és pedig szerényebb tábor az ibolyák szerénységével hangoztatja a maga idillikus kívánságait. Az idillikus kívánságok közé nem számítjuk azokat a kis kéréseket, melyek viczánálisokra, kaszárnyaépítésekre stb. vonatkoznak. Ezekben van még legalább valami reális és megfogható, noha talán el lehetett volna tenni ezeket a kívánságokat olyan időre, mikor már a nagy nemzeti kérdések el lesznek intézve. De igenis idillikus, bájos, fuvolahangu kívánság a temesieké, hogy állítsák vissza a temesi grófságot s a mindenkor temesi főispán neveztessek megint, mint egykoron, temesi grófnak.

Oh sancta simplicitas! Mikor mélyen lenn a keleten a köztársaság után ordít a türelmetlen nép; mikor Ausztriában és Franciaországban kormányokat sodor el a népharag; mikor a világ legbigottab népe el akar szakadni a Vatikántól; mikor idehaza százszorosan fel kellene hördülnie minden magyar léleknek, mert az életszükségletek természetellenes megdrágításával harácsolnak össze milliókat gyalázatos tengeri játékszerekre, mert katonai reformok ürügyén újból megcsapolják a nemzet vérért és verejtékéért, mert

— Igazán röstelem a dolgot, de nem is értem...  
 — Én értem. Mindig volt valaki, aki annyira lekötötte egész érdeklődését, hogy más ember fiának semmi sem jutott. Különben a férjének sem, s ez vigasztal.  
 — Ne tulozzon, kérem! Akkoriban, a Lidón sokat bolondoztam Mátéházyval, az igaz, de másokkal?  
 — Soroljam fel őket?  
 — Tessék?  
 — Körülbelül kívülről tudom a listát.  
 — Amint látom, nagyon kellemetlen tud lenni. Titkos rendőr szabad óráiban, vagy micsoda?  
 — Nem jobban, mint minden más ember, akinek dolga nincs. Aztán irigykedtem a riválisaimra!  
 — Riválisaira?  
 — Persze. Már régen feltettem magamban, hogy komolyan fogok önnek udvarolni s ahányszor a cselekedet terére akartam lépni, puff! már más ült a nyeregben!  
 — Nem nagyon válogatja a kifejezéseit. Be különös ember maga! Mondhatom, közveszélyes!  
 — Nem annyira, mint gondolja. Engem is le lehet kenyezteni.  
 — Erre se szükségem, se kedvem. De — ezek után, jó véleménye lehet rólam!  
 — Nagyon.  
 — Pedig biztosítom, hogy...  
 — Hogy alapjában véve igen aranyos, szeretetreméltó nő, akinek csak egy hibája van: nem tudja szeretni a férjét!  
 — De, szeretem!

— Szeretni, szereti, úgy mint az édesatyját, a fivérét, tiszteli, becsüli...  
 — Igen, igen!  
 — Milyen szerencsés ember vagyok mégis!  
 — Már megint kezdi...  
 — Kérem, ennek nem lehet eléggé örülni.  
 — Komolyan mondom, ha tudná, mennyire szeretem a gyermekeimet! Hígyje el, jó anya vagyok!  
 — Tudom.  
 — Tudja? Ezt is tudja? Hát mindent tud?  
 — Csak gondolom. Az olyan nők, mint amilyen maga, rendszeren nagyon szeretik a gyermekeiket s példás anyák. Mintha ezzel jóvá akarnának tenni sok mindent, amiről tudják, hogy adások maradtak vele az életüknek. Sokat jár templomba, azt is tudom.  
 — Pedig sohse vagyok ott, az elegáns misén...  
 — Természetesen. Mert nem az embertársai, hanem komolyabb okból, a lelki üdvösségre kedveért keresi fel az Istent. Amint ez különben érthető is. S ilyenkor olyan dolgokért vezekel, amelyekről nem tehet. Ki tehet a természetéről? Kora reggel jár templomba.  
 — Látott talán?  
 — Soha.  
 — Hennét tudja tehát?  
 — Ezt is csak gondolom. Tipusának jelleméhez tartozik.  
 — Még sohsem elmentek annyira lelektanilag! De elismerem, hogy meglehetősen sok igaz van abban, amit mond.

— Kérem, még el fogok pirulni, asszonyom!  
 — Azt ne tegye. Mert azért mégsem ismer igazán!  
 — Ebben, fájdalom, meg önnek van igazza, asszonyom.  
 — Engem egyáltalán nem lehet egészen kiismerni! Néha még magam is olyan tulajdonságokat ismerek fel önmagamban, amelyekről azt sem tudtam, hogy léteznek!  
 — Például?  
 — Például multkor azt a fölfedezést tettem, hogy tulajdonképpen unom a társaságot. Eddig mindenki s magam is azt hittem, hogy kiválóan társadalmi lény vagyok.  
 — Bizonyára olyan helyen tette ezt a fölfedezést, ahol ő nem volt.  
 — Ó? Ki az az ő?  
 — Az, aki jelenleg az.  
 — Ezt nem értem.  
 — Mondja inkább, nem akarja megérteni.  
 — Biztosíthatom, hogy jelenleg semmiféle ő nem létezik!  
 — Lássan, hogy mégis megértett! Tehát nem létezik? Annál jobb.  
 — Miért jobb?  
 — Azért, mert akkor rám nézve a konjunktúra igen kedvező. Fel is használom az alkalmat, hogy bevalljam önnek...  
 — Kérem, ha szereimi vallomásra készül, figyelmeztetem...  
 — Hogy?  
 — Hogy magának semmiféle kilátása sincsen.  
 — Ez nagyon lesújtó. Szerencsére nem is akartam önnek szerelmet vallani, hanem

a katonai és papi malomkövek közé szorítják a dolgozó nemzetet s mert királyi ígéret dacára még mindig játszanak az általános választói jog problémájával: — akkor Magyarországon két tábor látszik csak, egy horkoló, mely nem tud semmiről és egy kis rokokótábor, mely nem akar hallani a világ félelmes moráljáról, hanem a bakfajok édes naivitásával fohászodik, hogy adjon neki a Gondviselés egy szép ajándékot, valami finom politikai csipkét, a temesi grófságot. Ez, csak ez kell a magyarnak és akkor mindjárt boldog lesz. Ha a mindenkori temesi főispánt megint temesi grófnak fogjuk nevezhetni, akkor nem fájnak többé a Dreadnoughtok, szívesen kiizzadjuk vérünket és verejtékünket s nem lesz baj az sem, ha nem adják meg nekünk a választói jogot.

Nagy elemi katasztrófák idején látni megbomlott idegzetű embereket, akik az általános pusztulásból nem gyermekeiket, nem vagyonaikat, nem jövődjük biztosítékait próbálják kimenteni, hanem valami nevetéses csecebecsét, egy virágvázát, egy ordót, egy tarka mellényt, egy női félezipót. S olyankor az ember elborzad rajta, mennyire elveszi a katasztrófa a sujtottak esztét. Hát mit szóljunk a temesiekhez? Naivak vagy bomlott agyuk-e? Nem tudnak a világeseményekről, vagy igazán csak egy kívánság epeszi lelküket, a temesi grófság visszaállítása? Egy fájó sejtelen ébred bennünk. Vajon ez a temesi epizód nem akarja-e parodizálni a magyar-ság régi átkát, hogy a milliók vérző sebeit mindig egy-egy újabb grófsággal és kitüntetéssel lehetett bekötözni? Hiszen így és ilyenformán volt mindig. A népek vére csurgott s a végén egyesek hiúsága kigyógyult. S talán ez a mai nemzedék is csak azért jajgat, hogy a végén a temesi főispánokat temesi grófoknak kelljen czimezni.

Budapest, június 28.

**A képviselőház ülése.** A képviselőház a holnapi ünnepre való tekintettel, pénteken tartja legközelebbi ülését, amelynek napirend-

csak arról óhajtottam felvilágosítani, hogy mód fölött tetszik. Ugy, ahogy még nő sohasem tetszett nekem. Amint már említettem, régen ismerem, régen kísérem figyelemmel. Mindig szép asszonynak tartottam, de az utóbbi időben, különösen ma este, egyszerűen elragadtató! Szokott néha a tükröbe nézni?

— Hát persze!

— Akkor kérdezze meg a tükrétől, hogy igazat mondtam-e. Más nők napról-napra vesztene a szépségükből — maga napról-napra szebb, kívánatosabb lesz! Ez a szem, ez az alak! Mondhatom, nem fogok aludni egész éjszaka!

— Ha ez nem szerelmi vallomás?

— Nem az. Biztosíthatom, hogy nem.

— Hát aztán micsoda?

— Egyszerű bók. Egyéb semmi. De szeretni? Nem érzek szerelmet ebben a pillanatban.

— Bóknak furcsa bók! Azt hiszem külvilágban, hogy most úgy tesz, mint az a mesebeli róka, amely ráfogta a szőlőre, hogy savanyu, mert nem tudta elérni!

— Kérem, az a róka talán éppen szőlőkurát is fejezhetett be s azért fogta rá az édes gyümölcsre, hogy savanyu. A hasonlat külvilágban sem jó, mert el lehet képzelni, hogy valaki valamely bolondos pillanatban rettenetesen megkívánja a szőlőt, még ha nem is szereti.

— Jobb lesz, ha nem folytatjuk a szót! Szóval, olyan nőnek tekint, akinek semmiféle belső értéke nincs? Köszönöm.

— Ezt ugyan nem mondtam, de a nők

jére a hadrakelt seregek sebesültjei és beteget sorsának javítása érdekében Genfben kötött egyezmény becikkelyezéséről szóló törvényjavaslat harmadik olvasását és az appropriációs törvényjavaslat tárgyalását tűzte ki,

**A főrendiház ülése.** A főrendiház pénteken, június 30-án délelőtt 11 órakor ülést tart, amelynek napirendje a következő: 1. Elnöki és egyéb előterjesztések. — 2. A gazdasági bizottság jelentésének tárgyalása. — 3. A mentelmi bizottság jelentésének tárgyalása. — 4. Az 1911. év első négy hónapjában viselendő közterhekről és fedezendő állami kiadásokról szóló 1910. évi XIX. t. cz. hatályának az 1911. évi július hó végéig való kiterjesztéséről szóló törvényjavaslat. — 5. Az Osztrák-Magyar Bank szabadalmának és az érme- és pénzügyrendszerre vonatkozó szerződésnek meghosszabbításáról, valamint az ezekkel kapcsolatos ügyek rendezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalása.

### Régi interpellációk.

— Nyolcz miniszterelnöki válasz. —

A képviselőház ülése.

Budapest, június 28.

Csendes, rövid ülése volt ma a Háznak. Harmadik olvasások, apró javaslatok, jelentések, interpellációs válaszok s új interpellációk voltak a napirenden. A javaslatok közt volt a képviselőház személyzetének új pragmatikája, amelyet en-bloc elfogadtak.

Mielőtt a miniszterelnök a tegnapi fölsorolt avatag, idejét multa s a gyakorlatban régesrég elintéződött interpellációkra megadta volna a megígért nyolcz választ, *Kabos* Ferencz elnök indítványozta, hogy pénteken kezdje meg a Ház az appropriáció tárgyalását, holnap, Péter és Pál napján pedig ne tartson ülést. Ezzel szemben a Justh-párti *Mádi-Kovács* János azt indítványozta, hogy a kezdődő aratásokra való tekintettel hétfőig szüneteljen a Ház. A kérdés feltevésekor *Kovács* elvtárs, *Lovász* Márton a határozatképesség megállapítását kérte. A megszámolásakor — *Perczel* Dezsőnek, a munkapárt főhajásárának megkönnyebbülésére — kitünt, hogy százezer képviselő van jelen, tehát a Ház éppen hogy határozatképes volt. Ezután természetesen az elnöki indítványhoz járult a többség.

Most állott fel szólásra gróf *Khuen-*

belső értéke többnyire megfordított arányban áll a külső értékükkel. Schopenhauer azt mondja...

— Nem vagyok kíváncsi Schopenhauer nézeteire!

— Helyes. Akkor engedje meg legalább, hogy megmondjam a saját nézetemet.

— Halljuk!

— Visszatérve tehát a nők külső értékére, az a nézetem, hogy a nő lelke, nem úgy mint a férfiné, a szívben van elhelyezve, hanem valamelyik külső testrészen.

— Ez új! Hol például?

— Az egyiknél a hajban, a másiknál a szemben, a harmadiknál a piczi kis fülében...

— Hát nálam!

— Azt hiszem, a kezében.

— Ugyan!

— Igen, igen, a kezében. Engedje csak egy kicsit a kezét...

— Mit akar tulajdonképpen?

— Nézze, amint így megfogom a kezét s ujjaimmal érintem a maga ujjait, érzem, hogy a maga lelke s az én lelkem között bizonyos összeköttetés létesül... Nem érzi — ?

— Valóban nem tudom, — lehetne...

— De úgy van! Határozottan érzem...

— Ki tudná találni a gondolatomat?

— Ki.

— Igazán kíváncsi volnék rá! Hát ön mire gondol ebben a pillanatban?

— Ugyanarra, amire ön, asszonyom.

— Juj szégyelje magát —!

*Héderváry* Károly miniszterelnök s felelt nyolcz feledésbement s immár értéküket vesztett, de annak idején fontos és sürgős interpellációkra. Ilyen körülmények között persze könnyű volt többé-kevésbé megnyugtató válaszokat adni. Vitát csak az öföskké harcziás néppárti *Szmrecsányi* György rendezett a miniszterelnöknek ama nyilatkozata felett, amelyet egy klerikális igazgató, Gramantik Agost állásnélküli katolikus pap ügyében tett. *Szmrecsányi* nem volt inyére, hogy a nagy-tapolcsányi főszolgabíró kitolonczolással fenyegette meg a társadalmi s felekezeti békét fel-duló agitátort, a miniszterelnök azonban nem hagyta magát, sem a köteleességét teljesítő tisztviselőt s rámutatott arra, hogy valóban az volt a leghelyesebb, amit a főbíró oselekedett.

A miniszterelnöki feleletek tudomásul-vétele után az ülés végén *Ivánka* Imre, a Kossuth-párt tagja a Margitszigeten tervbe vett játékbarlang s az olaszországi eltitkolt kolera dolgában interpellált. Az első kérdésre gróf *Héderváry* azt válaszolta, hogy a szigeten nem akarnak játékbankot létesíteni, s chez nem is járulna hozzá, a kolera-veszedelemre vonatkozóan pedig kijelentette, hogy figyelmeztetés nélkül is megteszi minden kormány, a kellő óvintézkedéseket.

Részletes tudósításunk a következő:

#### Apró ügyek.

*Kabos* Ferencz alelnök az ülést féltenegy órakor megnyitja.

A mult ülés jegyzőkönyvét hozzászólás nélkül hitelesítik.

*Jármu* Istvánnak két hónapi szabadságot adnak.

Következik a napirend.

Az indítványkönyvben nincs bejegyzés.

Az interpellációs könyvben három bejegyzés van, *Ábrahám* Dezső a dohányárúk árának fel-emelése, *Ivánka* Imréné a Margitszigeten föllállítandó rulettbank s ugyancsak *Ivánka* a fenyegető kolera-veszedelem tárgyában.

Az interpellációkra, tekintettel a miniszterelnök napirendre tűzött válaszára is, fél egykor térnek át.

Napirend szerint következik az ipari üzemekben alkalmazott nők éjjeli munkájának eltiltásáról szóló törvényjavaslat harmadik olvasása. A Ház a törvényjavaslatot harmadik olvasásban is elfogadja.

Ugyancsak elfogadja harmadik olvasásban az *afrikai rabszolgakereskedés* elnyomása érdekében tartott brüsszeli értekezleten kelt nyilatkozat 5. bekezdését módosító nyilatkozat becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatot.

Tárgyalásra következik a *hadrakelt seregek sebesültjei és beteget* sorsának javítása végett Genfben kötött egyezmény becikkelyezéséről szóló törvényjavaslat.

A Ház a törvényjavaslatot *Solymossy* Ödön báró előadásában úgy általánosan, mint részleteiben megszavazza.

*Pekár* Gyula előterjeszti a könyvtári bizottság jelentését, amely szerint a legutóbbi egy évi 2535 kötet szaporulattal a könyvtár mostani állománya 70.886 kötet. Kér 25.000 koronát a könyvtár céljaira előirányozni.

A Ház a jelentést és az előirányzati javaslatot elfogadja.

*Bujánovics* Gyula ismerteti a gazdasági bizottság jelentését a képviselőház személyzetének új szolgálati szabályzata, továbbá a képviselőház több érdemes tagjának előléptetése tárgyában.

A Ház a jelentéseket hozzászólás nélkül elfogadja.

Ezzel a napirendet letárgyalták.

Elnök öt perczre felfüggeszti s szünet után újra megnyitja az ülést.

#### A pénteki napirend.

Elnök indítványozza, hogy a Ház a holnapi ünnepre való tekintettel pénteken tartsa legközelebbi ülését s az appropriációt vegye tárgyalás alá.

*Mádi-Kovács* János a mezőgazdasággal foglalkozó képviselőkre való tekintettel kéri, hogy a Ház hétfőn tartsa legközelebbi ülését.

Elnök: Következik a határozathozatal

*Lovász* Márton kéri a Ház határozatképességének megállapítását.

Elnök elrendeli a képviselők megszámolását. (Megtartózik.) Jelenti, hogy 101 képviselő van jelen, tehát a Ház határozatképes.

A többség ezután elfogadja az elnök napirend-indítványát.

Következték az interpellációk.

## A miniszterelnök válasza.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök válasza több régi interpellációra. Első sorban Szmracsányi Györgynek válaszol a nagytapolcsányi főszozabiró hatalmaskodása tárgyában előterjesztett interpellációira. Gramantik Agoston lelkész, aki már elkerült a kerületből, sorra járta a községeket s mindenütt gyűlést izgatott a reformátusok és zsidók ellen. Minthogy a lelkész ur előlétele különben se volt feddhetetlen, a főszozabiró fölívta őt, hogy igazolja magát. Gramantik azt mondotta, hogy a népszövetség titkára, de okmányai Budapesten vannak. Gramantik többszöri figyelmeztetésre máig se igazolta magát. Különben a lelkész maga mondotta, hogy 213 gyűlésben izgatott. Az nem megsértése a gyülekezési szabadságnak, ha a főszozabiró a 214-ik esetben nem engedte meg az izgatást.

Szmracsányi György tagadja, hogy Gramantik idegen ember lett volna a kerületben, hiszen a nagytapolcsányi kórház lelkésze volt s a hercegprímás becégyezésével lett a népszövetség titkára. Nem áll tehát, hogy büntetésből helyezték át. Gramantik nem izgatott, hanem agitált, erre pedig joga van. Gramantik igazolta, hogy hol lakik s mégis a csavargásról szóló paragrafust alkalmazta rá a főszozabiró. Kéri a miniszterelnököt, ne érdekelte feleltői szerezzé az információit. A választ nem veszi tudomásul.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök: Gramantikot egyházi főhatósága megfeddte s a nyitramgyei hatóság pénzbírságra ítélte. Minthogy a lelkésznek nem volt a kerületben foglalkozása, ilyen körülmények között a főszozabiró jogosan fonyegette meg, hogy ha nem igazolja, mi esoda minőségben tartózkodik a kerületben. eltolozoltatja. Kéri válaszában tudomásul vételét.

Szmracsányi György tiltakozik az ellen, hogy Gramantikot egyházi főhatósági megfeddtek. Az orosz zsidókat ellenőrizték.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök: Gramantikot nem esett valami nagy sérelem, csak annyi, hogy nem tudott egy népgyűlést megtartani. (Zaj a baloldalon.)

Szmracsányi György félreértett szavainak helyreigazítása ezimén hangoztatja, hogy azt diffikultálja, mert a főszozabiró csavargásért bírságot adott Gramantikot.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök szerint a főszozabiró törvényszerűen járt el. A többség a választ tudomásul veszi.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök: Urmácazy Nándornak a marostordai főispán kinevezése és Déry Zoltánnak a marostordai állapotok tárgyában előterjesztett interpellációra kijelenti, hogy a szóvá tett állapotok azóta már szűnővé vannak. Kéri a választ tudomásul vételét.

Elnök szavazásra teszi fel a kérdést. A választ tudomásul veszik.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök: Ivánka Imrének a kolera tárgyában előterjesztett interpellációjára azt válaszolja, hogy a kolera félsze Mohácson nem a szenttelepen volt, mint ahogy az interpelláló állította. Bizonyítja ezt az is, hogy Mohácson 70 koleraeset volt s ebből csak 9 esett a szenttelepre. A baj az volt, hogy eltitkolták az eseteket s csak egy hét múlva lehetett védekezni. A központ megtett minden intézkedést a veszedelem elfojtására, most is megtett mindent, hogy a kolera nek eleje vétezzék.

Ivánka Imre elismerte már interpellációjában is, hogy a központ minden lehetőt megtett, de egyes helyi hatóságok nem járnak el kellő szigorúval. A választ tudomásul veszi.

A Ház szintén

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök ezután Ivánka Imrének a galaczi véres bíróságot tárgyalás tárgyában válaszol. A főszozabiró két pályázót kizárt a kandidációból. Az egyik izgága, büntetett elöljéti ember volt, a másik nemzetiségi izgató. A bíróságtól folyólag a nép megtámadta a csendőroket, akik fegyvereket használtak. Egy ember meghalt és öt megsebesült. A vizsgálat kiderítette, hogy a csendőroket jogos önvédelemből használták fegyverüket. De kiderült az is, hogy a föllázadt nép a főszozabiró életére tört, tehát nagyobb bajt hártottak el a csendőroket fegyverük használatával. Kéri válaszában tudomásul vételét.

Ivánka Imre nem veszi tudomásul a választ.

A Ház tudomásul veszi.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök ezután Mádi-Kovács Jánosnak válaszol az udvardi választási visszaélések tárgyában. A választási elnök a törvények értelmében járt el. Különben az ügy a Kuria előtt van, az van hivatva ebben a dologban dönteni. Kéri válaszában tudomásul vételét.

Elnök szavazásra teszi fel a kérdést.

A Ház tudomásul veszi a választ.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök ezután Huszár Károly (nagyzerlenzi) interpellációjára válaszol. A legutóbbi népszámlálásnál csakugyan megtörtént némely helyen, hogy a „román” szó helyett „oláh” szót irtak a népszámláló

lapokra, de erre nézve semmi utasítás nem történt. Ami az elnevezést magát illeti, törvényeink nagyon világosak, mert mindenütt a „román” kifejezést használják. Kéri válaszában tudomásul vételét.

Elnök szavazásra teszi fel a kérdést.

A Ház tudomásul veszi a választ.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök: Huszár Károly (sárvári) az ököritói katasztrófa áldozatainak gyűjtött adományok kezeléséről intézett hozzá interpellációt. Az első pillanatban úgy látszott, mintha visszaélés történt volna a kiosztás körül. Felelősségre vont a hatóságot s arról győződött meg, hogy a sérelem nem olyan nagy, mint feltűntették. Az alispán, aki magára vállalta a felelősséget, igazolta, hogy azok, akik rögtöni segítségre voltak utalva, meg is kapták ezt a segítséget. A többiek között azért nem osztották ki mindjárt, mert csak gondos utánjárásal lehetett megállapítani, ki és milyen arányban jogosult a segítségre. Kéri válaszában tudomásul vételét.

A Ház tudomásul veszi a választ.

## A mai interpellációk.

Ábrahám Dezső kéri, hogy a dohányárak árának emelésére vonatkozó interpellációját legközelebb mondhasse el.

A Ház megadja az engedelmet.

Ivánka Imre azt hangoztatja, hogy a lapok közlése szerint egy külföldi pénzcsopót bizalmas tárgyalást folytat a közmunkatanácsal a Margitszigeten felállítandó relettbank tárgyában. Kéri a minisztert, tud-e erről a dologról s hajlandó-e kijelenteni, hogy nem engedi meg a Margitszigeten a játékbank fölállítását.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök kijelenti, hogy se nem tervez, de még csak nem is kéri senki azt, hogy a Margitszigeten játékbank állítsák föl. Arról van szó, hogy egy nagyobb jöhrnevi külföldi tőkepénzes csoport hajlandónak nyilatkozott arra, hogy a Margitszigeten szállókat és mulatóhelyeket épít a sziget szépségeinek kiaknázására. Erről tárgyal mostanában a közmunkatanács és csak óhajtan lehet, hogy jó hírnevű, tapasztalt tőkepénzeseket sikerüljön megnyerni hasonló tervekre, mert ezzel csak nyereségedenforalmunk. (Helyeslés.) Ahhoz nem járulna hozzá, hogy a szigeten játékbarkangot létesítsenek, de ismétli, hogy erről a tervről nem is volt szó. Kéri válaszában tudomásul vételét.

Ivánka Imre tudomásul veszi a választ.

A Ház szintén.

Ivánka Imre ezután a kolera tárgyában interpellált. Egy mulasztásra kíván rámutatni. Tudvaló dolog, hogy a szomszédos Olaszországban lapang a kolera, amire fényes bizonyíték, hogy a velencei orvosok maguk tiltakoznak az ellen, hogy a közigazgatási hatóságok eltitkolkják a koleraeseteket. A nemzetközi egyezmény szerint az államok kötelesek a szomszéd államokkal a koleraeseteket közölni. Olaszország azonban nem felel meg ennek a kötelezettségnek. A miniszterelnök mntassa meg, hogy kemény legyen s a külügyi képvisel utján figyelmeztesse Olaszországot, a nemzetközi egyezményben vállalt kötelezettségének teljesítésére.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök nyomban válaszol az interpellációra. Hogy mennyiben felel meg valamely állam a párisi egyezménynek, nagyon nehéz konstatálni. De arra a bejelentésre nincs is szükség, azért a kemény megengéséget más alkalomra tartja fenn. (Nagy döröltés.) Ha a veszedelem csakugyan főnfrog és bevárnók az ilyen bejelentést, bizonyosan elkéne nek, az intézkedéssel. A kormánynek kötelessége minden jelentés bevárása nélkül megtenni a szükséges intézkedéseket, aminek a kormány meg is felelt. Semmi szükségét nem látja annak, hogy idegen államot figyelmeztessünk a nemzetközi egyezmény megtartására. Mikor mindenki tudja a veszedelmet, minden kormány siet megtenni az óvó intézkedéseket. Kéri válaszában tudomásul vételét.

Ivánka Imre nem veszi tudomásul a választ.

A Ház tudomásul veszi.

## Budapest, június 28.

Az 1907-es zárszámadások. A képviselőház zárszámadási bizottsága ma délután öt órakor gróf Wickenburg Márk elnöklésével ülést tartott, amelyen folytatták az 1907-es zárszámadások tárgyalását. Napirenden volt a kereskedelmi minisztérium zárszámadása, amelynek előadója dr. Nagy Sándor volt. Az előadó konstatálja, hogy a magyar államvasut kiadásában ötvenhat millió korona túlléps mutatkozik, még pedig negyvenkét millió a rendes kezelésen és tizennégy millió korona a rendkívüli előirányzatnál. Elismeri, hogy a kiadások javarészt igazolva vannak a személyzeti illetékek emelkedése és a forgalom kibővülése

folytán. Helyteleníti a drága olaj-szerződéseket, majd a szénbeszerzés tételénél kifogásolja a Máv. részéről elfogadott igen magas szénárakat s indítványt tesz, hogy kérék be a kormánytól az idevágó szénzállítási szerződéseket, addig tartásuk függőben a tételt és csak az aktákba való betekintés után hozzanak földe határozatot. A kereskedelmi minisztériumot képviselő Stetina József államtitkár válaszulva kifejti, hogy a szénárak emelkedését az ipari fellendülés okozta s az a körülmény, hogy a hazai szénbányák nem tudták a szükségletet fedezni, Hantos Elemér és Konyovits Dávid helyeslik Nagy Sándor indítványát, amelyet azután határozatra emeltek, vagyis a kormánytól bekérlik a koalíziós kabinet szénzállítási szerződéseit. Ezzel az ülés véget ért.

Nagyon helyes, ha a parlament minden szerve komolyan fogja föl a hivatását és tárgyilagosan teljesíti ellenőrző kötelességét. A zárszámadási bizottság munkapárti többsége azonban, úgy látszik, nem igyekszik objektivitásra, hanem az ál-moralistáskodás köpenyében burkolozva a legyőzött ellenfélen akar hatalmaskodni. Nem az ellenőrzés, hanem a „Vae victis” jelszava az irányadó. Elég hiba, hogy a bizottság ellenzéki tagjai elhanyagolják ezeket az illeketeket s nem verik vissza nyomban ott ezeket az illetéktelen és igazságtalan támadásokat.

Justh Gyula nem megy Bécsbe. Híre járt, hogy a bécsi magyarok meghívására Justh Gyula vasárnap Bécsbe megy s ott az általános, egyenlő és titkos választói jog érdekében beszédet fog mondani. Mint értesülünk, a hír tévedésen alapszik, mert Justh Gyula ez idő szerint gyengélkedése, másrészt nagymérvű másirányú elfoglaltsága miatt a bécsi gyűlésen meg nem jelenhet.

Mandátum-igazolások. A képviselőház III. sz. bíráló-bizottsága ma délben Bornemisza Lajos elnöklésével tartott ülést, tárgyalás alá vette Hegedűs Loránt mandátumát, amely az alá az alaki kifogás alá esett, hogy az ajánlók nincsenek benne névszerint felsorolva. Mivel a mandátumot petícióval is megtámadták, a bíráló-bizottság a petíció végleges elintézéséig, nem foglalkozhatott ezzel az ügygyel. A petíciót azonban e hónap 12-én visszavonták. A bizottság tehát most már tárgyalhatta a mandátumot. Ercey Péter előadó bejelentette a bizottságnak, hogy a választási elnök időközben az ajánlási ívet beküldötte, amely jelentésre előadó javaslatára a bizottság Hegedűst végleg igazolt képviselőnek jelentette ki. — A képviselőház hetedik bíráló-bizottsága július 12-én délelőtt 11 órakor tart ülést, amelyen Kristóffy József mandátuma kerül tárgyalás alá.

Szeged a kormány ellen. Szeged város közgyűlése ma foglalkozott Versecz átiratával a véderőjavaslatok ügyében, amelyben a katonai terhek felemelése ellen tiltakozik. A városi tanács a kormány iránti bizalom alapján a napirendterést ajánlotta, mindazonáltal hosszabb vita után tizenegy szavazatnyi többséggel Versecz átiratának támogatását határozták el.

Vlad Aurél alispánsága. Dévai jelentés alapján közöltük, hogy Barcsay Andor függetlenségi és 48-as Justh-párti országgyűlési képviselő azt a kijelentést tette, hogy a hunyadmegyei alispánválasztásnál okvetlenül Vlad Aurél, a közismert nemzetiségi izgatóra fog szavazni. Barcsay ma fölkerült bennünket annak kijelentésére, hogy ez a híresztelés nem felel meg a tényeknek, miután ő ilyen kijelentést nem tett, mert hiszen az ellenzéknek Lázár Farkas körösbánya főszozabiró a hivatalos jelöltje. Ezt a czáfolatot örömmel regisztráljuk.

Pietreich a véderő-törvényről. A „Magyar Figyelő” július elsején megjelenő számában gróf Tisza István cikket irt báró Pietreich volt hadügyminiszternek a magyar katonai követeléseket bíráló tanulmányáról. Tisza a többi közt ezeket mondja:

„Aki nem akarja, hogy a hadsereg örökké fájó tövis legyen a magyar nemzet testében, aki fokozni akarja a hadsereg belértékét, aki arra törekszik, hogy magához vonhassa, egyesíthesse és a magyar nemzet és a dinasztia biztonságáért, virágzásáért, nagysága érdekében latba vehesse a monarchia minden élő erejét, hogy merithessen a társadalom összes anyagi és erkölcsi erőforrásaival, annak végrehalására szakítania kell a mult idők azon hagyó-

mányaitól, amelyek Magyarország lefoglalásában, a magyar nemzet jogos törekvéseinek elnyomásában keresték a nagyhatalmi állás előfeltételeit. Ezek az idők régen elmúltak. Véget vetett nekik a legfelső hadur elhatározása. Az ő szellemi és érzelmi világával helyezkedik ellentétbe az a katona, aki a hadsereg szellemét és tradícióit a multak e sötét árnyainak feltámasztásában keresi. Csak egymás jogait tisztelő szabad nemzetek önkéntes együttműködésében valóishatjuk meg a viribus unitis jel-szavát. A dinasztia fényét és nagyhatalmi állását csak az a hadsereg szolgálhatja igazán, amelyikben a magyar nemzet nemzeti érzésének intakt fentartása mellett jól érezheti magát, amelyikben tehát lelkesültséggel viheti harczterre egész erkölcsi erejét. Ezt a magas célt szolgálják, ezt mozdítják minden tőlük telhető erővel elő mindazok, akiknek a hadsereg fennmaradása valóban szíven fekszik, mert, amint helyesen mondja Pietreich: Akkor a közös hadsereg a magyar állam területén is nemcsak a szükséges tekintélyt, de olyanfokú népszerűséget is fog szerezni, amely jövőjét a pártpolitika változó esélyeivel szemben teljes biztonságra helyezi. Egyszer számos eszmecsereink valamelyikén arra kérte Pietreich e sorok íróját, hogy nyugtassa meg az ő lelkiismeretének fekete-sárgára mázolt felét. Ennek a könyvecskének elolvasása után biztosítani szeretném ezt a fekete-sárga fél lelkiismeretet, hogy e sorok megírása s az abban foglalt nagy igazságok bátor hirdetése által a jól felfogott osztrák államérdeknek is, sőt mindennekfelett annak tett szolgálatot.

## Elfogadták a véderőreformot.

— Hazai és Héderváry beszédel. —

A pénzügyi bizottság ülése.

Budapest, június 28.

A képviselőház pénzügyi bizottsága ma délután öt órakor gróf Kluen-Héderváry Károly miniszterelnök és Hazai Samu honvédelmi miniszter részvételével, Láng Lajos elnökle alatt tartott ülésén folytatta és be is fejezte a véderőjavaslat tárgyalását. A honvédelmi minisztérium részéről Karátson Lajos államtitkár, a pénzügyminisztérium részéről pedig Teleszky János államtitkár jelent meg az ülésen.

A vita folytatása.

Szobony Antal: Elkerülhetetlennek tartja, hogy a magyar államiség a trializmus kísérletével szemben kiemeltesse. Pénzügyi szempontból nem látja azt, hogy a budget olyan expenzív volna, hogy ez az expenzió képes lenne a több hadügyi kiadást fedezni. A javaslatot nem fogadja el.

Bakonyi Samu: Reflektálni kíván gróf Tisza István tegnapi beszédére. Hiba lenne mindaddig fildáni a küzdelmet, amíg a nemzet jogai teljes kielégítést nem nyernek. Amíg ez be nem következik, addig a leghelyesebb az 1867:XII. t.-ez. 12. szakaszban megállapított feltételeket a maguk teljességében kibaszni.

Hazai miniszter.

Hazai Samu honvédelmi miniszter arra a fölmerült nézetre, hogy feleslegesek a hadügyi kiadások, mert a háboru kikerülhető, azt válaszolja, hogy, bár sajnós dolog, de rendszeren úgy szokott lenni, hogy az emberi életben a kívánások ritkán teljesednek. Utal arra, hogy a legutóbbi 50 év alatt vagy 19—20 háboru volt. Nem szabad figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy a háboru elkerüléséhez nem elegendő az egyoldalú akarát. Sőt éppen ez az egyoldalú hajlam kelthet másokban hódító hajlamokat. Ama fölmerült konkrét kívánalommal szemben, hogy a hadsereg fejlesztése nem kívánatos és hogy a csapattesteknek leszállítását lenne egyszerű a tervbevett létszámemelés erejéig eszközölni, a miniszter kimutatja, hogy ez 24 ezred, vagyis három hadtestnek eltörölésével járna, ami a mi korban, amidőn minden a fejlődés jegyében áll, talán mégsem lenne célirányos. Ami az altiszti kérdést illeti, kijelenti, hogy amíg nem lehet az önként jelentkezőkből összetoborozni a szükséges altiszti létszámot, addig a javaslatban kontemplált visszatartási jog fentartandó. De ezzel szemben a visszatartottak rekompenzációt nyernek abban, hogy két esztendővel kevesebbet töltenek hadköteles korban. Mivel a törvényjavaslat közgazdaságilag is, az egyesek érdekében is a mostani védtörvényvel szemben ériási haladást jelent, kéri a bizottságot annak elfogadására.

A miniszterelnök.

Gróf Kluen-Héderváry Károly miniszterelnök: Elismeri, hogy igen nehéz lenne momentán egy ellenségre rámutatni. A mai helyzet igen távol tartja a háboru esélyeit. Bár ez igen kedvező körülmény, azért talán még sem állítható az, hogy örök időkre

így fog maradni és elképzelhető, hogy a háborunak ma távol álló esélyei közelebb is kerülhessenek. A nagyhatalmak között a mi geográfiai helyzetünk a legkritikusabb és mégis mi fordítunk a legkevesebbet hadügyi czélokra. Hivatkozok arra is, hogy volt Franciaországban egy felfogás, amely azt vallotta, hogy nem akar az országból egy kaszányát csinálni. Viszont ezzel szemben egy másik fölfogás azt vallotta, hogy nem akarja az országot a nagy temetővé tenni. A legideálisabb dolog az lenne, ha sikerülhetne az országot virágos kertté varázsolni. De ne feledjük, hogy a virágoknak is vannak ellenségei, amelyek ellen megoltalmazandó, védő vasráccsal veszik azt körül. A hadsereg szerepe a nemzet életében ugyanaz, ami a virág életében ez a védő rács, amely őt a kártékony lántalmazások ellen megóvjá. Nem elegendő csak a kulturális és gazdasági fejlődéssel törődni, mert gondoskodni kell a fejlődés megvédéséről is — hogy esetleg mások étvágyat kapjanak a véletlenül hagyott kultúra birtokba vételére. Fölmerült az az észrevétel is, hogy a szakkozégek nagy túlkövetelésekkel fognak fellépni. Ez megtörtént a multban és meg fog történni kétségkívül a jövőben is. De hogy ha a gazdasági viszonyok nem engedik, akkor esetleg nagyon hosszú időre is eltölődnek a hadvezetés kivánalmái. A harmónikus együttthaladás terén egyébként a hadvezetés részéről lojális magatartást tapasztalt. Hangoztatták azt is, hogy az ujonczlétszám arányának megoszlása Ausztria és Magyarország között helytelenül van a javaslatban tervezve és hogy e kérdés helyes megoldhatása czéljából el kell tolni a véderőreform megvalósítását is a legutóbbi népszámlálás adatainak feldolgozásáig, mint ahogy az a választói jog reformjával történt. Erre az a válasza, hogy a két reform között e szempontból igen lényeges különbség van. A véderő reformjánál a népszámlálás adataira csak egy számárány megállapítása végett van szükség és ha a legutóbbi népszámlálás eredménye szerint ez az arány változtatást igényel, azt egy rövid törvényvel igen könnyen reparálni lehet. Egészen más azonban a helyzet a választói reformnál. A választói reform szempontjából kívánatos adatok feldolgozását azért kell megvárni, mert ezekből az adatokból kell megkonstruálni a javaslatot és ezért jogosult e reform kidolgozását addig függőben tartani. Ha a választói reformnál történe tévedés, annak korrigálása nem lenne oly egyszerű és könnyű, mint az ujonczjutalék arányszámának korrigálása. Arra is figyelmeztetés történt, hogy a Bosznia-Hercegovina hovatarozására vonatkozó törvény megalkotásáig ne történjen e tartományra semmiféle vonatkozásba utalás. A maga részéről sajnálja, hogy e törvény még nem volt tárgyalható és a maga részéről hajlandó azt bármely nap a Háznak benyújtani. De bár e törvény benyújtása dokumentálná is, hogy a kormány azt tárgyalatni akarja, mégis azt hiszi, hogy annak letárgyalása rövid időn belül alig volna remélhető. A Bosznia-Hercegovinával vonatkozásban álló ügyek rendezését azonban nem lehet a legelőbből hagyni addig sem, amíg a közjogi hovatarozandóság kérdésének rendezése megtörténhet. Különbösen is e törvény a szuverenitás kérdésére vonatkozik, míg a tárgyalás alatt lévő javaslatban e tartományra való vonatkozás adminisztratív dolgokra vonatkozik.

Gróf Batthyány Tivadár: Utal arra, hogy a bizottság a maga jelentésében fejtsse ki a reform pénzügyi vonatkozásait a számadatok feltüntetésével.

Gróf Kluen-Héderváry Károly miniszterelnök: A javaslatlalt összefüggő pénzügyi adatok számszerű felsorolása a bizottság jelentésében csak egy formai kérdés, amelynek akadálya nem lehet. Téved gróf Batthyány, ha azt hiszi, hogy a választói reformot a kormány egy végnélküli terminusig eltolni akarná. De utal arra, hogy mégis csak igen lényeges a reform részletkérdéseinek miként való megoldása szempontjából a népszámlálás adatainak ismerete. Ez adatok sürgős összeállításáról gondoskodott, mert komoly szándéka a választói reform megalkotása, de felelőssége tudatában nem hajlandó pozitív adatok ismerete nélkül könnyelműen eljárni egy ilyen fontos és nagy horderejű kérdés megoldásánál. Az osztrák viszonyok mikénti alakulásának találgatásában nem akarja Batthyányt követni. Erős a meggyőződése, hogy nemesak a véderő, de a perrend-javaslat is törvényerőre fog ott emelkedni, mert e javaslatok sorsa odaát egészen biztosítottnak látszik.

A részletes tárgyalás.

Bakonyi Samu felszólalása után a bizottság többsége a javaslatot általánosságban elfogadva, áttért a részletes tárgyalásra. Ennek során a 8. szakaszhoz Bakonyi azt a módosítást terjesztte elő, hogy a három éves szolgálat teljesen töltessék: a 18. szakasz 4-ig bekezdésénél pedig annak a kimondását kívánja, hogy a törvény hatályának ideje alatt az ujonczlétszám fölemelése ki legyen zárva.

A bizottság többsége Bakonyi indítványának mellőzésével a javaslatot részleteiben a véderő bizottság szövegezése szerint fogadja el.

## A nagyhatalmak az albán kérdésben.

— Aehrenthal keveri a kártyákat. —

Budapest, június 28.

Az a titokzatos helyről kiindult külpolitikai akció, amely a nagyhatalmaknak az albániai kérdésbe való ismételt beavatkozását czélozza, közel jár a megvalósuláshoz. Nem lehet eléggé kárhozthatni ezt a lépést, amely feltétlenül, újabb bonyodalmaknak szülőke lesz és véglegesen elmergesíti a már-már elcsöndesedő albániai zavarokat. Mindenki, akinek valamelyes köze van a külügyi politikához, mindenki, aki bepillantást vethet az osztrák-magyar külügyminisztérium zárt ajtajai mögé, nagyon jól tudja, hogy kinek az érdeme ez az elhibázott lépés. Hogy melyik barátjának és pártfogójának köszönheti most Törökország azt, hogy rázudítják az európai nagyhatalmak ellenőrző veszedelmét. Aehrenthal külügyminiszter keze vájkál a zavarosban. Aehrenthal keveri a kártyákat.

A legújabb lépés, amely Törökország tönkre tételére irányul, egy nemzetközi konferencia összehívása. Montenegró miniszterelnöke már Szentpéterváron tárgyal, hogy az orosz udvar pártfogását a nemzetközi konferencia kérdésében kiszakozólje. Az albánok pedig memorandumot fognak a nagyhatalmak elé terjeszteni, amelyben azok beavatkozását kéri. És itt van az osztrák-magyar külügyminisztérium, amely egy jóindulatu szavával elháríthatná a bonyodalmat, ha Aehrenthal nem eszelekedné éppen az ellenkezőjét és nem akarna mindenáron érdemeket szerezni Törökország megfélemlítése körül.

Táviratainkat, amelyek az albániai zavarokról számolnak be, a következőkben adjuk:

Konstantinápoly, június 28.

Mínt hogy a felkelők nem akarják magukat megadni, a hadügyminisztérium nagy előkészületeket tesz. Skutariba nagymennyiségű löszert küldtek. Hétfőn heves éjjeli harcok folytak a török csapatok és a felkelők között. Hire jár, hogy Thorgut basát visszahívják és helyette más török tábornokot fognak az albániai török csapatok főparancsnokává kinevezni.

Péttervár, június 28.

Mluschkowicz miniszterelnök, Montenegró követe, titkos küldetéssel Szentpétervárra érkezett. Neralow belügyminiszter és Nikolaj nagyherceg már fogadták is kihallgatáson s előreláthatólag a császár is fogadni fogja. A montenegrói követ kijelentette, hogy küldetése megkívánja, hogy legalább három hónapig maradjon Szentpétervárott. Azt hiszik, hogy azért érkezett meg, hogy egy, az albán kérdésben összeülő nemzetközi konferencia összehívását eszközölje.

Konstantinápoly, június 28.

Izmail Kemal bég képviselő és albán vezér Montenegróba utazott, ahonnan kirándulásokat akar tenni több albán helységbe. Az Arnaut című albán lap szerint Kemal bég utazásának az a czélja, hogy az albánok kívánásait illetőleg meggyezzen a malisszorokkal és a miriditákkal. Az albánok azt kívánják, hogy az állam támogatásával az összes albán helyeken iskolákat állítsanak, az albán nyelvet hivatalosan elismerjék és annak terjesztését ne akadályozzák, az adót igazságosan vessék ki, a fegyvereiket hagyják meg és katonai szolgálatot csak Albánia területén belül tartozzanak teljesíteni.

Cettinje, június 28.

Az albániai felkelés területén újabb véres harcok törtek ki. A malisszorok, kik a mult heten már csaknem visszavonultak, pénteken ismét megszállottak több fontos pontot és egy általános tá-

madás után a török csapatokat, melyek súlyos vereséget szenvedtek, kiszorították a hadállásaikból. A török csapatok részben Turiba, részben Guzinjébe, részben pedig Koplikuba vonultak vissza, sok élelmiszert, fegyvert és töltegyet hagyva maguk után. A malisszorok ismét megszállták régi pozícióikat és kényszerítették Thorgut basát, hogy főhadiszállását Koplikuból Vrakába tegye át. Hétfő óta Tuzinél és Salanál nagy harcok folynak, melyek egyrésztében montenegróiak és miriditák is résztvettek. A fölkelők ezekben a harcokban annyi fegyvert és löszert zsákmányoltak, hogy most ismét legalább is egy hónapra el vannak látva a szükséges hadiszerekkel.

Konstantinápoly, június 28.

Udvari körökből jelentik, hogy a szultán utazása alatt Haki basa nagyvezér és Mahmud Sefket hadügyminiszter között az albán kérdés miatt rendkívül heves üsseitkezés volt és hogy csak a szultán közbelépésének köszönhető, hogy a két miniszter egymást tettelesen nem bántalmazta.

Róma, június 28.

Terenzio Tocci ügyvéd, az ideiglenes albán forradalmi kormány feje ma Rómába érkezett és felkereste a „Tribuna“ egy munkatársát. Tocci azt ajánlotta az albán bizottság olasz tagjainak, hogy ne küldjenek önkéntes csapatokat Macedóniába, mert ebből csak felesleges vérontás lenne. A harcban álló albán törzsek eddig 10,000 törököt öltek meg. Majdnem valamennyi albán törzs fellázadt. Terenzio Tocci elmondta a hírlapíróknak azt is, hogy közre fogja becsatolni az albán lázadás előzményeinek történetét hiteles okiratokat mellékelve ahhoz a fényképmásolatban közölni fogja a török kormány egyik rendeletét, amelyvel díjat tűz ki az ő fejére.

Pétervár, június 28.

Miuskiewicz László tábornok, Nikita király rendkívüli követe, aki fontos misszióval ideérkezett Cettinjéből, a „Novoje Wremja“ tudósítója előtt aként nyilatkozott, hogy az albániai lázadásban Montenegró nem sértette meg a semlegességet, de kénytelen volt a menekülő lázadóknak menedéket adni, mert ezt parancsolta az emberiség. Montenegró békét akar, azonban aggasztja az a körülmény, hogy határain 60,000 főnyi török sereg van koncentráva. Egyetlen mód a fölzgatott albán törzsek megnyugtására az volna, ha a nagyhatalmak közbelépésének és Törökország könnyedségeket adna az albánoknak az adófizetésben, megengedné, hogy szülőföldjükön teljesítsék katonai szolgálataikat, amnesztiát adna a fölkelőknek és önkormányzati jogokat biztosítana az egyes törzseknek, de mindezt a nagyhatalmak kezessége mellett. Akkor kész volna a béke. Albániára Ausztria és Olaszország is spekulál, ami veszélyezteti az egyensúlyt Macedóniában.

A „Rjecs“ szerint a császár a finn vizeken a cári yacht fedélzetén fogja fogadni Nikita követét.

Berlin, június 28.

Konstantinápolyból hivatalos jelentés érkezett, hogy a cettinjei török követ tárgyalásai a malisszorok vezéreivel kedvező fordulatot vettek.

London, június 28.

Az alsóház ülésén Hope unionista azt kérte, felhívták-e Sir Edward Grey figyelmét azon föltételekre, amelyeket a török hatóságok kötöttek ki az északalbániai felkelőkhez intézett proklamációiban, mely szerint azon fölkelőket, akik bizonyos időpontig nem adják meg magukat, kipusztítják és megsemmisítik és vajjon a hatalmakhoz intézett hivatalos fordításban e kifejezést nem hagyták-e el. Kérte továbbá, hajlandó-e Grey intézkedni, hogy a török kormány felhívassék a fordítás ezen hiányosságára. Mac Kinnon-Wood kifejti, hogy a török nagykövet közlést intézett az angol kormányhoz, amely a török kormány az északalbániai felkelőkre vonatkozó határozatairól szól. A közlemény szerint ninosen szó oly fölkelők kipusztításáról és megsemmisítéséről, akik bizonyos időpontig nem adják meg magukat. Értésülési szerint azonban a Pedgoricában közölt proklamáció azzal a kijelentéssel fejeződik be, hogy akik nem adják meg magukat, azokat a határig üldözik, kipusztítják és megsemmisítik. A portának a sajtóhoz intézett hivatalos kommunikációja azt mondja, hogy üldözni és elnyomni fogják őket. Az a szándéka, hogy ezen állentmondásra felhívja a porta figyelmét.

Pétervár, június 28.

A montenegrói követ pétervári látogatásához diplomáciai körökben a következő magyarázatot fűzik: Montenegró követének megérkezésétől az európai sajtó kissé elkésve vett tudomást, amennyiben a követ tényleg már egy héttel ezelőtt érkezett Pétervárra. A követ tulajdonképeni megbízatása az volt, hogy királynak sajátkezű levelet a császárnak átnyújtsa. E levélben Miklós császár magyarázatát adja annak, hogy miért látta el Montenegró határait megerősített katonai védelemmel. A levél szerint nem volna lehetetlen a montenegróiaknak, szemben az albánokkal az eddigi létes magatartásukat megőrizni és ennek a státusquo fentartásának érdekében óhajt tárgyalni a kiűzött követ. Kinek egyszersmind az is volt a feladata, hogy Danilo trónörökösnek pétervári látogatását előkészítse. A trónörökös látogatása akkor fog megtörténni, ha a császár a finn vízekről visszatér. A nemzetközi koalíció tervét feladták.

## Gautsch miniszterelnöki kinevezése.

-- Az osztrák politikai válság. --

Budapest, június 28.

Az osztrák politikai válság holnap véget ér. Az osztrák hivatalos lap holnapi száma közli báró Gautsch Pálnak miniszterelnökké való kinevezését, amelyet a kabinet tagjainak kinevezése fog követni. Nagy kérdés, hogy sikerülni fog-e Gautschnak rendet teremtenie az osztrák tartományokban. Ő ugyanis a kormányzati politika főzéljéül a német és cseh pártok kibékítését tűzte ki s ebben segítségére van Thun herceg csehországi helytartó, aki a beavatottak szerint Gautsch utódjául van kizemelve és csak azt várja, hogy Gautsch konszolidált viszonyokat teremtsen Ausztriában. A Reichsrath megnyitását, tekintettel arra, hogy Gautschnak a pártokkal való tárgyalásai igen hosszúra nyulhatnak, elhalasztották július 17-ére vagy 18-ára, miután Gautsch nem meri addig megnyitni a Reichsrathot, míg a megfelelő többséget maga mlégé nem toborozta.

Jelentéseinket az osztrák politikai helyzetről a következőkben adjuk:

Bécs, június 28.

Gautsch Pálnak, az osztrák legfőbb számszék elnökének miniszterelnökké való kinevezése megtörtént és az esküt a király kezébe holnap fogja letenni. Gautsch a kabinetalakítás a király egyes kívánságára vállalta el, mert a király azt hiszi, hogy egyedül Gautsch alkalmas Ausztriát a mostani válságos helyzetből kivezetni. Gautschnak fő célja a németeknek és cseheknek kibékítése és ezért Thun herceggel, Csehország helytartójával vállvetve szándékozik működni.

Bécs, június 28.

A hivatalos Wiener Ztg. holnapi száma fogja közölni a minisztertanács élen beállott változásról szóló legfelsőbb kéziratot. Holnap délelőtt báró Gautsch mint újonnan kinevezett miniszterelnök leleszi az esküt az uralkodó kezébe. Az új osztrák képviselőház elnökjelöltjeként dr. Sylvestert, Dobernigget és dr. Lechert emlegetik.

Lemberg, június 28.

A lengyel lapoknak állítólag teljesen megbízható forrásból eredő értesülése szerint, Gautsch annak a megbeszélésnek során, melyet Zaleski lovaggal az új kormány a lengyelek klubjával való viszonyáról folytatott, megígérte, hogy a kormány a vízi-utak kérdésével szemben jóindulatu álláspontra fog helyezkedni.

Bécs, június 28.

Az uralkodó ma bucsukihallgatáson fogadta a laínzi Hermes-villában Weisskirchner és Glombinski volt minisztereket, akik egyben megköszönték a nagy kitüntetések.

Bécs, június 28.

Az új Reichsrath összehívásának ideje tudvalevőleg július hó 11-ik napjában volt megállapítva, de technikai nehézségek miatt ebben a terminusban változás állott be s a Reichsrath első ülését július hó 17-én vagy 18-án fogja tartani.

Prága, június 28.

A Narodni Listi megczáfolja multkori hírét, hogy nagyarányu pairshub lesz és több cseh politikus is bekerül az urakházába. Az sem igaz, hogy dr. Pattai, a képviselőház volt elnöke, aki kibukott a parlamentből és Weisskirchner, volt kereskedelmi miniszter az urakháza tagjai lesznek. Pattainak az uralkodó a Ferencz József-rend középkeresztjéé fogja adományozni.

Bécs, június 28.

A keresztényszocialista pártban, a Bécsben szenvedett csufos vereség után kapkodnak fűhöz-fához és megkísérlelik mindent, hogy a párt presztizsét helyreállítsák. Sokan Weisskirchner volt kereskedelmi miniszterben látják azt az embert, aki hivatva van arra, hogy a pártot megmentse. Ő maga egy könyvnyomatos utján kijelentette, hogy nem szándéka ugyan a polgármesteri állásra pályázni, de községtanácsosi mandátumát ezután teljes mértékben fogja gyakorolni. Egy másik keresztényszocialista vezér, a választásokon szintén kibukott Kimschak véleménye szerint ez nem elég arra, hogy a pártot megmentse. Nagy hiba volt Weisskirchner részéről, hogy nem vette át azonnal Lueger örökét és ezt most azonnal pótolnia kell, ha ugyan már el nem készt.

Bécs, június 28.

Gróf Kielmansegg, alsó-ausztriai helytartó, ki állását azért kénytelen elhagyni, hogy báró Bienert, volt miniszterelnök azt elfoglalhassa, a helytartóságtól való felmentése után a boszniai bank élére fog állani, mint igazgató.

Drohobycz, június 28.

Dr. Löwenstein megválasztott képviselő a vérontások miatt tudvalevőleg lemondott mandátumáról. Főleg az készítette erre a lépésre, mert a szocialisták nagy botránnyal fenyegetőztek, ha a „véres mandátumot“ benyújtja a megalakuláskor. Löwenstein ma nyílt levelet intézett drohobyczi választóihoz, amelyben hangoztatja, hogy őt nem érheti vád a véres eseményekért, mégis lemond, de az új választáson ismét kandidálni fog.

Prága, június 28.

A cseh reichsrati klub újonnan megválasztott képviselői ma üléseket tartottak, amelyekben az egyes pártok klubjai megalakultak. A Cseki Klub a régebbi alapszabályok alapján alakult meg. Elnökké Kramarz, alelnökké dr. Pacak képviselőket választották. Az ülésen behatóan tárgyalták a politikai helyzetet és annak teljesen egyöntetű felfogását konstataálták. A nemzeti szocialisták is gyűlést tartottak, amelyen egy morvaországi képviselő referátuma után megalakították a klubot és elnöké dr. Klofacot választották.

Bécs, június 28.

Báró Bienert három Lavi szabadságra utazik és csak szeptemberben tér vissza, aztán szeptember végével átveszi az alsóausztriai helytartóság vezetését. Gróf Kielmansegg helytartó most szabadságon van s július végével fog forma szerint megválni állásától. Báró Gautsch miniszterelnök ma délután megjelent a miniszterelnöki palotában és átvette hivatalát.

Prága, június 28.

Az egységes cseh reichsrati klub mai alakuló ülésén az egyes pártok megjelent elnökei párttagjaikat az egységes klub tagjaiként bejelentették. Elnökké Fiedlert, alelnökké Udrzal, Kramarz és Klofac képviselőket választották meg.

Prága, június 28.

Gróf Thun, Csehország helytartója a legközelebbi napokban Bécsbe fog utazni, hogy az új miniszterelnökkel, Gautsch báróval tanácskozásokat folytasson, Mondják, hogy a tanácskozások a cseh-német kiegyezés körül fognak forogni.

Bécs, június 28.

A Wiener Zeitung holnapi száma a következő kéziratokat fogja közölni:

Kedves Gautsch báró: Ezennel felmentem legfőbb számvevőszékem elnöki állásától s ez alkalmából köszönetet mondok azon érdemes működésért, amelyet ismételt meghívatra e hivatal élére, fáradhatlan odaadással kifejtett. Lainz, 1911. jun. 28. Ferencz József s. k., Bienert s. k.

Kedves *Bienert* báró: Teljesen méltányolva azon okokat, amelyek arra birták, hogy jelen funkciójától való felmentését kérelmezze, bár élnék sajnálkozással, kénytelen vagyok kérelmét teljesíteni. Amidőn tehát kegyelemben felmentem miniszterelnöki állásától, maradandó bizalmamról biztosítom s ez alkalomból különös köszönetemet és elismerésemet fejezem ki azon kitünő szolgálatokért, amelyeket önfeláldozó, odaadó magatartással teljesített a magam és az állam érdekében. Fentartom magamnak a szolgálatban való további alkalmaztatását. *Lainz*, 1911. jun. 28. *Ferencz József* s. k., *Bienert* s. k.

Kedves *Gautsch* báró! Ezzel kinevezem a Reichsrathban képviselt királyságok és tartományok miniszterelnökévé. *Lainz*, 1911. jun. 28. *Ferencz József* s. k., *Gautsch* s. k.

Bécs, június 28.

Báró *Gautsch* miniszterelnök ma átvette állását elődjétől. A cs. kir. távirati iroda értesülése szerint alaptalanok azok a hírek, amelyek szerint egyes képviselőknek miniszteri tárczákat ajánlott fől, avagy pedig hogy ez ügyben nála tárgyalások lesznek. A miniszterelnök ez ügyben eddig nem diszponált.

Bécs, június 28.

*Weiskirchner* és *Glombinsky* lelépő miniszterek mai audienciáján a király igen figyelemre méltó nyilatkozatokat tett a választások eredményéről, kivált pedig az alsó-ausztriai és bécsi választások kimeneteléről, valamint ezzel kapcsolatban *Bienert* visszalépéséről. A király nyilatkozataiból kivethető, hogy a választások eredménye az uralkodót igen meglepte és hogy a nyert információk alapján egészen más eredményt várt. Együttal sajnálatát fejezte ki a miniszterek szükségessé vált távozása miatt.

Bécs, június 28.

Ő felsége a következő legfelsőbb kéziratot bocsátotta ki:

Kedves *Kielmansegg* gróf! Amidőn alsó-ausztriai helytartói állásától való felmentésére és állandó nyugalmaztatására vonatkozó kérelmének ezennel eleget teszek, újból teljes elismerésemet fejezem ki az állam érdekében fontos és felelősségteljes állásában fáradozó buzgalommal és mindenkor egyenlő önfeláldozással teljesített kiváló szolgálatait. Különösen azon sikeres működésére gondolok, amelyet évek hosszú során át az alsó-ausztriai helytartóság élén fejtett ki, mindenkor gondoskodva a lakosság javáról hű odaadással és gazdag tapasztalatainak a közjó érdekében való bölcs értékesítésével. Amidőn ezért legmelegebb köszönetet mondok, legjobb kívánságaimat fejezem ki további jólétéért. *Lainz*, 1911. jun. 28. *Ferencz József* s. k., *Wickenburg* s. k.

## KÜLFÖLD.

A szerb külügyminiszter Bécsben. Belgrádból jelentik: *Milovanovic* külügyminiszter tegnap este több hónapi szabadságra utazott és ma Bécsbe érkezett.

A porosz képviselőház a népjogok ellen. Berlinből jelentik: A képviselőház tegnap a szabadságjogok ellen a javaslatát tárgyalta, amely a képviselőválasztások részére az általános, egyenlő, közvetlen és titkos választójogot, a választókerületek újabb beosztását s a képviselők számának újabb meghatározását követeli. A vita során a szociáldemokraták és lengyelek is a javaslat mellett foglaltak állást. A konzervatívok és szabadkonzervatívok elleneztek. A centrum a választójog fokozatos kiépítése mellett, a nemzeti liberálisok pedig a javaslatnak csak egyes részei mellett foglaltak állást. Az indítványt végül elvetették. A kormány a tárgyaláson nem vett részt.

Honz király a pápához. Párisból jelentik: Az „Echo de Paris” jelentése szerint, *Alfonz* spanyol király a Madridban üléselő eucharisztikus kongresszus alkalmából kifejezte azt a szándékát, hogy *sajátkezű levéllel fordul a pápához*, hogy *Spanyolország és a Vatikán* közt fenálló különbségeket megszüntesse.

Az olasz hadgyakorlatok. Rómából jelentik: Az olasz katonai nagygyakorlatok *Alessandria* mellett, *Monte Rosso* közelében fognak lefolyni, az olasz király jelenlétében. A főhadiszállás *San Salvatoreban* lesz.

Botrányok a bukovinai tartománygyűlésen. Csernovitzból jelentik: A tartománygyűlés mai ülésében hallatlan botrányok voltak, amelyek miatt kétszer is fel kellett függeszteni az ülést. Napirenden volt a tartományi választmány jelentése, amely 15.000 korona szubvenciót ajánl a kereskedelmi és ipari szövetségnek. A román nacionalista *Poncher* és *Onciul* között szóváltás támadt. *Poncher* átkiáltott a tulsó oldalra:

— *Onciul* és *Lupul* családjai ebből is gazdagodni akarnak!

*Onciul*: Alávaló hazug!  
*Poncher*: *Maga pedig* tolvaj, váltóhamisító gazember!

A nagy lármában a két képviselő már-már tetlgesen ment egymásnak, mikor szétválasztották őket és az elnök bezárta az ülést.

A tartománygyűlés botrányos jelenetei után, mikor a képviselők az ülésteremből kifelé tódultak, a román nacionalisták körülfogták és véresre verték *Chirianoviczi* román képviselőt. A higgadtabb elemek közbevetették magukat s kiszabadították az elalélt képviselőt, különben *agyonverték volna*.

Csernovitzból jelentik: A tartománygyűlést ma ő felségének életveszélyével berekesztették.

A bolgár nemzetgyűlés. Tyrnovóból jelentik: A szobranje mai ülésén *Burov* (kormánypárti), védelmébe vette az alkotmány módosítására vonatkozó törvényjavaslatot és kifejtette, hogy a javasolt változtatások nem csözelezzék az uralkodó jogainak bővítését és nem jelentenek veszélyt a nép szuverenitására. Szólt azt hiszi, hogy a pártok gyümölcsöző munkájában, a kormány reformjainak elfogadásában és erős és független pártok össze és tartós koalíciójában hathatós eszköz foglaltik arra, hogy oly előfeltételeket lehessen teremteni, amelyek az antiparlamentáris kormányzás minden lehetőségét kizárják. Szólt hevesen támadja a szélsőbalt, különösen az agráriusokat a néptömegek körében ismét demagóg és demoralizáló agitációjuk miatt. *Burov* beszédét a többség nagy ovációkkal fogadta. A nemzetgyűlés elhatározta, hogy a beszédet az egész országban falragaszokon fogja a nyilvánosság megismertetni.

Parlamentari támadás a görög trónörökös ellen. Athénből jelentik: A kamarában a hadsereg főfelügyelőségének szervezésére vonatkozó törvényjavaslat vitája igen terjedelmes, mert ezen állás a trónörökösnek van szánva. *Dragumisz* élesen kritizálja a törvényjavaslatot, amelyet károsnak mond a jövőendő király pozíciójára. *Hutoburisz* elítélően szólott a trónörökösnek főparancsnoki minőségben kifejtett működéséről. *Venizelosz* miniszterelnök védelmezte a törvényjavaslatot és védelmébe vette a trónörökösöt. A törvényjavaslat tárgyalása a kor reggeli órákig tartott. A miniszterelnök kijelentése után, aki megállapította, hogy a trónörökös funkciói tisztán elméleti természetűek lesznek, a kamara a javaslatot 134 szavazattal 22 ellen elfogadta.

Az angol vétőbill. Londonból jelentik: A liberális lapok a politikai helyzetről szólva, figyelmeztetik a peereket azon súlyos veszélyekre, amelyekkel a koronának bevonása a politikába járna. A konzervatív lapok nyugodtabb hangon írják, mint tegnap. A *Daily Graphic* nem hiszi, hogy a peerek oly tapintatlanok lennének, hogy a koronát egy politikai kontroverzia középpontjába helyezze. A lordok kötelességükhöz híven küzdöttek és helynyugosznak a változatlanságra.

## AZ „EGYETÉRTÉS” szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. alatt van.

A szerkesztőség telefonja 788.

A kiadóhivatal telefonja: 706.

## Az új francia kormány.

— *Caillaux* minisztériuma —

— *Saját tudósítónktól.* —

Budapest, június 28.

Az új francia kormány, különösen a külügyi tárcza betöltése körül felmerült nehézségek miatt nagyon tarka színezetű és egy-néhány olyan nevet tartalmaz, amelyekkel a francia politikai életben eddig igen ritkán találkoztunk. A kabinet belső egysége sem áll erős lábón és különösen a főkérdésben, a választójogi reform ügyében vannak olyan nézeteltérések a kabinet tagjai között, hogy *Caillaux* miniszterelnöknek lathá kell majd vetnie minden erejét, ha egységes véleményt akar a kabinetben teremteni.

A francia sajtónak a kabinettel szemben tanúsított magatartása igen különböző. Abban megegyeznek a vélemények, hogy a kabinet erősségét *Caillaux*, *Cruppi* és *Delcassé* alkotják, akiknek elegendő nagy többségük van a kamarában. Az új kormány programja nem hoz semmi meglepetést. A kormánynak a súlyos belpolitikai kérdések közepe nem lesz könnyű helyzete. Ami a külpolitikát illeti, amelyért az eddigi szajnai prefektus, *De Selve*, lesz felelős, teljesen meg fog egyezni az eddig követett politikával, különösen a marokkói kérdésben. Természetes, hogy *De Selve* a *Cruppi* által megkezdett uton fog tovább haladni, ha figyelembe vesszük, hogy ennek a politikának a kabinetben még egy erős képviselője van: *Delcassé*.

Táviratainkat, amelyek a francia politikai helyzetről számolnak be, a következőkben adjuk:

Páris, június 28.

*Fallières* elnök az új miniszterek kinevezésére vonatkozó dekrétumot aláírta. Az új kabinet pénteken mutatkozik be a kamarának és szenátusnak. *Delanney* várnagyzagatót a legközelebbi minisztertanács szajnai prefektusává nevezi ki.

Páris, június 28.

Az új minisztérium tagjai tegnap tanácskozással gyűltek össze, amelyben megállapították a kormánynyilatkozat tartalmát és elhatározták, hogy a költségvetés elintézését a lehetőség szerint siettetni fogják. A kormánynyilatkozat, amelyet *Caillaux* miniszterelnök a kamara legközelebbi ülésén fel fog olvasni, igen rövid lesz. Meg fogja erősíteni a kabinet azon szándékát, hogy az összes prerogatívákat, amelyek a kormányhatalom gyakorlásához tartoznak, igénybe fogja venni. A kabinet azon reformokat, amelyek az előző kormány programját alkották, elvállalja és elsősorban a választói reform keresztülvitelét fogja szorgalmazni oly határozományokkal, amelyek alkalmasak arra, hogy ezen reformhoz az egész republikánus párt hozzájárulását megnyerjék. A kormány az adóreformot és a szolgálati pragmatika keresztülvitelét is szorgalmazni fogja. Törekedni fog, hogy a költségvetést további halasztások nélkül elintézte. A kormányjavaslat további törvényjavaslat benyújtását jelenti be a champagne terület elhatárolása kérdésében, valamint az 1912. évi költségvetés mielőbbi benyújtását. Hangsúlyozza végül, hogy a kormány az elbocsátott vasutasok újbóli alkalmazása mellett fog akciózt kifejtetni, *lemond azonban arról*, hogy a parlamenttől követelje azokat az intézkedéseket, amelyeket az előző kabinet tervezett.

Páris, június 28.

A külföldet leginkább az új külügyminiszter, *De Selves* sajnálprefektus érdekli, aki eddig a politikában nem igen szerepelt. *De Selves* 63 éves, szenátor és Páris legkiválóbb személyiségeinek egyike, nem éppen népszerűtlen, de mint prefektus sok ellenséget is szerzett. Jogi tanulmányainak az elvégzése után előbb ügyvédi praxist folytatott, de csakhamar a közigazgatási pályára lépett, majdnem 1880-tól 1890-ig különböző departementokba töltött be prefektusi állást, majd posta- és távirat-főigazgató és végre Szajnamegye prefektusává let-

Öt évig töltötte be ezt a kiváló állást, amelyet most a külügyi tárczával cserél fel.

Érdekes pályafutásra tekinthet vissza *Çouyba*, az új kereskedelmi miniszter is. Ő, aki most ezt a nagyon is komoly képzettséget igénylő tárczát vállalta el, fiatalabb éveiben a *Montmartre kabaretjaiban énekelte Boukay néven saját szerzeményű szentimentális dalait* és csakhamar nagy hírnévre lett szert. Legnépszerűbb dala a „*Stancis á Manon*” volt, amelyet szívtében énekeltek.

Páris, június 28.

Az új kormányt a sajtó különbözőképp fogadja.

A *Petit République* írja: A *Caillaux*-minisztérium a maga összességében kedvező benyomást tesz. A rokonszenves hatás, melyet tesz, annál nagyobb, mert Jaurés elégedetlenségének nyíltan kifejezését adott.

A *Journal* szerint az új kabinet birni fogja a republikánus többség szavazatait, bár egy csoport szocialista ellenszennel viseltetik iránta.

Az *Aurore* írja, hogy az új kormány már ma is bírja a republikánusok bizalmát.

Az *Action* írja: Ha *Caillaux* az aránylagos választójog mozgalmát erőlesen magáévá teszi, lehetővé teszi a kabinet együttmaradását, amely máskülönben lehetetlen volna.

A *Figaro* hangsúlyozza, hogy az új kabinet csak *Combes* és *Pelletan* kreaturáiból áll.

A *Libre Parole* írja: Még a legnagyobb pesszimisták sem hitték volna, hogy *Caillaux* a kabinet megalakításánál ily kihívó és tüntetés számba menő kiválasztást fog megejtetni.

Az *Echo de Paris* szerint az új minisztérium egészen a *Monis*-kabinethez hasonlít.

Az *Éclair* írja, hogy az új kabinet sajtóságoz keveréke az ellenmondásoknak, de mindent felülmul *de Selves* szajnai prefektusnak külügyminiszterré való kinevezése.

A *Radical*, a szocialista-radikálisok lapja már ma is a legmelegebb dícsérettel szól *Caillaux* szándékairól és képességeiről.

Páris, június 28.

A *Caillaux*-kormány legelső tanácskozása során a kamarában teendő kormánynyilatkozat felett határozott. Az új kormány elhatározta, hogy a vasúti társaságok által elbocsátott munkások visszafogadásáról szóló törvényjavaslatot és a sabotage-aktus elleni javaslatot *nam veszi fel* programjába.

## EGYHÁZAK.

— (Papszentelés a piaristáknál.) Dr. Kohl Medárd püspök e hó 28-án, 29-én és 30-án a piaristák házi kápolnájában szenteli áldozópapokká a rend hat fiatal tanárát, névszerint: *Béllai Mihály* és *Gáspár Ferenc* tanárokat, akik a kolozsvári, továbbá *Dankovics Béla* és *Uitz Mátyás* tanárokat, akik a budapesti egyetemen végezték tanulmányukat. Felszentelésre kerül ezuttal dr. *Sik Sándor* tanár is, aki a váci gimnáziumban működött s aki első szentmiséjét a Szent Margit-intézet kápolnájában fogja tartani, július hó 12-én. *Kohl* püspököt a piarista rend részéről *Magyar Gábor*, a Kalazanthinum prefektusa fogadták. A fiatal leviták ma az alszerpapságot kapták: csütörtökön a szerpapságot kapják és pénteken áldozópappá szenteli mindannyiukat a püspök.

— (Magyar pap császári doktorsága.) Haász István győregyházmegyei áldozópap, a Szent Imre-kollégium prefektusát a bécsi egyetemen *sub auspiciis Imperatoris* fogják a teológia doktorává avatni. A fiatal pap gimnáziumi tanulmányait a győri benzés főgimnáziumban végezte, a teológiát pedig a bécsi egyetemen hallgatta, mint a *Pazmanaeum* növendéke.

— (Az Erzsébet királyné- emléktemplom felszentelése.) Az Erzsébet királyné emlékére épült pozsonyi új templomot, melynek művészi díszítéséről *Izabella* főhercegnő védnöksége alatt főúri hölgybizottság gondoskodott, legújabb megállapodás szerint ez év őszén, szeptember 10-én, Erzsébet királyné halálának évfordulóján fogják ünnepiesen felszentelni. A szertartás végzésére *Vasary Koles* bitoros hercegprímást kérik fel.

## A „félistenek” testülete.

— A Honvédegyesületek Országos Egyesületének jubileuma. —

Budapest, június 28.

Történelmünk világhírű eseményének hősei, az 1848—49-iki honvédek országos évi közgyűlésüket Budapesten szokták megtartani. A szabadságharc névtelen bajnokai, a vis major közbejöttével, négy évet kihagyva, 1867-től kezdődőleg minden évben összejöttek nemes ügyeik érdekében s nem mulasztották el ezt az idén sem, mikor találkozásuk jubiláris volt, amennyiben a hivatalos testületük: az 1848—49-es Honvédegyesületek Országos Egyesülete negyvenedik közgyűlését ilte meg.

Ez alkalommal e szerény cikk keretében emlékezünk meg ama munkásságokról, melylyel bajtársaik közül soknak életét tették némileg is elviselhetővé s mely szép összetartásuk példaképpen szolgálhat a modern utókorra.

A provizorium ideje után, mikor a haza, a magyar nemzet és királya békejebbet nyújtottak egymásnak, 1867-ben, akkor alakult meg a *Buda-Pesti Honvédegyesület*, melynek lelkes felhívása nyomán, a megyék székhelyein és nagyobb városokban a többi követett. Mindegyik azt tűzvé ki maga elő feladatának, mit a vezérszerepre hivatott *Buda-Pesti Honvédegyesület*: az inséggel küzdő bajtársaik, azok szegényen maradt özvegyei s árvái segélyezését, támogatását, addig is, míg teljesülni fog az 1848-iki nemzetgyűlésnek emez ígérete: „a hadjárat befejeztével a honvédek sorsáról s az esetetek árváiról és özvegyeiről országosan gondoskodva lesz.”

Az egész országban e célból az első évben 91 honvédegyesület alakult meg véglegesen, melynek összesen 41.404 tagja volt. És míg akkor az altiszteken és köztiszteken kívül 9 tábornok, 82 ezredes, 88 alezredes, 355 őrnagy, 1297 százados, 1558 főhadnagy, 53 főtiszt, 2052 alhadnagy, 30 törzsorvos, 205 fő- és alorvos, 26 táborig pap, 56 hadbíró és a különféle szakhoz tartozó 157 tiszt volt tagja az egyesületeknek, addig ma már — fájdalom — *Görgei Arthur* fővezérral csak 306 tiszt és 4153 altiszt és köztiszt él közülük.

A *Buda-Pesti Honvédegyesület* első elnökévé *Nagy Jenőt*, a vitéz ezredes választotta meg, majd leköszönése után, mely nagy elfoglaltsága miatt történt, az akkor még emigráns *Ferczel Mór* tábornokot kiáltotta ki. Az időben intenzívebb munkára nem gondolhattak, azonban extenzívebb és egységesebb munka kifejtéséért még 1867-ben létesítették az 1848—49-es Honvédegyesületek Állandó Országos Központi Igazgató Választmányát, melynek elnöke *Ferczel Mór* tábornok lett, akinek előbbeni tisztségét meg *Klapka György* tábornok foglalta el.

Az országos központ irányítása mellett, minden vidéki honvédegyesületnek a főfeladatát a segélyre szoruló ügyei képezték. Természetesen erre volt a legnagyobb szükség, mert sokan voltak olyanok, kik az örvédelmi harcban és az utána következő megpróbáltatások idejében úgy egészségileg, mint anyagilag egészen tönkre jutottak. Később közadakozásból és egyesek nagyobb adományából tekintélyesebb összeg gyűlt egybe, mert a segélybizottság külön egyletté alakulva, mint „*Honvédségélyező-Egylet*” végezte nemes hivatását. Évtizedek multával mindinkább fokozódott azoknak a száma, kik agkoruknál fogva is képtelenek voltak a mindennapi kenyérre válót megszerezni; a segélyző vezetőség vállalt meg nagyon nyomta a megszaporodott munka, mikor 1900-ban, átadta egész vagyonát az állam, a miniszterelnökség kezelésébe és pedig a Magyar Földhitelintézet 4 százalékos zálogleveleit, az állampénztárnál elhelyezett József-alapítványi tőke növértékű állampapírjait és takarékpénztári könyvekben készpénzt, összesen: 549.800 korona értékét.

A segélyalap kamatai most évenként mintegy 22.000 koronára emelkednek, melyet a kormány szinte növel. Ez olyan honvédeknek s hozzátartozóinak van szánva, kiket a sors rendkívül csapással sújtott, esetleg olyanoknak, kiknek honvédvolt

a nyugdíjaztatásra vonatkozó miniszterelnöki rendelet értelmében teljes igazolást nem nyerhet.

Sokszoros utánjárások és kérelmezések árán végre sikerült a honvédek állandó országos központi választmányának megérnie 1901-ben azt, hogy az országgyűlés — bárha elenyésző csekély összegben is — nyugdíjat szavazott meg azok részére, kik a szabadságharcban elejétől végig, mint honvédek tényleg résztvettek.

A nyugdíjösszeg, mely azóta kétszer emeltetett, ma a következőkben van megállapítva: tábornok kap 4600, ezredes 1800, alezredes 1584, őrnagy 1380, százados 1188, főhadnagy 966, hadnagy 864, őrmester 216, tizedes 144 és a köztiszt: 120 koronát évenként.

Akik tehát ebben részesülni akarnak, azoknak honvédmínőségüket kell igazolniok az 1848—49-iki, vagy a közvetlen utána jövő évekből származó ely okmányokkal, melyekből kétségtelenül kitűnik honvéd voltak, vagy ennek hiányában két bajtársal, ki folyamodót személyesen ismeri, vele egy hadtestben, ezredben, zászlóaljban (ütegben), században szolgált, emlékszik parancsnokokra, főbb tisztjeikre, tudja továbbá azt is, mely ütközetben, mikor és hol vettek részt. A tanuknak mindezeket eskü alatt kell vallaniok és ki van mondva egyzersmind az is, hogy tisztet csak tiszt igazolhat. Ugyanakkor történt gondoskodás a szegény honvédek eltemetetéséről. Özvegye vagy hozzátartozója, aki igazolja, hogy az eltemetési költségeket fedezte, az törzstiszt után 80, főtiszt után 50 és altiszt s köztiszt után meg 30 koronát kap.

A honvédek országos választmányának körletére, a most folyó évben a miniszterelnökség rendeletileg határozta el a honvédek özvegyeinek szélesebb körben való nyugdíjaztatását. Míg ezelőtt az 1848—49-ben egybekelt özvegyek kaptak nyugdíjat, addig most erre olyanok is igényjogosultsággal bírnak, kik bezárólag 1867-ig léptek házasságra és haláláig együtt éltek honvéd férjökkel. *Tábornoki özvegy* 3450, *ezredesi* 1350, *alezredesi* 1188, *őrnagyi* 1035, *századosi* 891, *főhadnagyi* 747, *hadnagyi* 648, *őrmesteri* 216, *tizedesi* 144, *köztiszt* 120 korona nyugdíjban részesül évenként.

Az 1848—49-es honvédenház intézményének megvalósítása szintén nagy érdeme az országos központi választmányának. *Vidaes János* 1848—49-iki honvédszázados, utóbb menházi parancsnok, indítványa nyomán 1873-ban közadakozásból a külső soroksári-uton a várostól ingyen kapott telken építették meg a maig is fennálló honvédenmenedékházat, ahol első sorban azok nyerhettek elhelyezést, kik a harcztéren nyomorékká, bénává lettek, avagy agkoruak és támasz nélkül állottak. Ennek fentartása rendkívül sok gonddal járt, mert az állandó ellátásra, ruházatra nagyon szerényen tellett az e célra szánt alapból. Nyomós indító okok alapján 1881-ben kieszközölték tehát az állami kezelést, kikötve azonban az 1848—49-iki honvédségnek a felvétel iránti javaslatát és a társaik jólétére való ellenőrzést gyakorló jogot, melyet a magok kebeléből alakult felügyelőbizottság teljesít. A gondos felügyelet, a célirányos munka, a honvédelmi minisztérium nagymérvű beruházásai és az épület átalakítása révén ma valóban kényelmes és gondtalan életet nyújt 150 aggharczosnak, miben feltétlenül érdem illeti báró *Fejérváry Géza* és *Jekelfalussy Lajos* volt honvédelmi minisztereket, kik a honvédség minden méltányos kérését teljesítették.

A csaták öldöklő angyala nagyszabású aratást tartott vitéz honvédeink sorai között s azért bajtársai kegyeletem szívre vallóan emlékeztek meg a harcztéren elvérzettéről is. Nemesak a hőiesen megvívott csaták évfordulóit ünnepelték meg, hanem emlékoszlopok, vagy szobrok felállításával öröklítették meg dicsőségüket. Már az első évben, 1867-ben, 32 egyesület feladatának mondotta ki azt, hogy a területében, illetőleg városukban és megyéjükben emlékekkel jelzendi, vagy más nemes eseményekkel fogja feledhetetlenné tenni azok önfeláldozását. Többek között az *Arad városi és megyei honvédegyesület* buzgón működött közre az 1849. október 6-ikán mertirhalállal kimúlt 13 honvédtábornok emléksobrának felállításánál; a *marosvásárhelyi* pedig az örök dicsőséget szerzett

legyel, majd honvédtábornok, Bem József teteinek, Kis-Ázsiából — hol mint menekült hunyt el — Marosvásárhelyre leendő hozását tüzte maga elő feladatának; míg a *Buda-Pesti* a Budavárnál elesetteknek emlékét megőrző szobor létesítését tette magzévé. A bajtársi szeretetnek és kegyeletnek sok szép jelére mutathatnak ezek.

Az 1848—49-es Honvédegylet Országos Egysége példás multja után ma is kiveszi dicsérendő munkáját. Feladata nem lehet más, mint bajtársaik szükségös nyugdíjfelemelésének előmozdítása, esetleg a még igazolást nem nyert honvédek, azok özvegyei, árvái ügyeinek elintézése, a hazaszeretet ápolása és legrégibb vágyuk: főképen az 1848—49-iki magyar honvédek törvénybe iktatásának kivívása.

Az országos választmány tagjai közül ma is élnek többen, kik bajtársaik ügyeit kezdettől fogva szívvel-lélekkel szolgálják s kik valóban kiérdemelték azok bizalmát, kik elvázott társaikkal egy szebb jövőt ígérő hazát és szabadságot adtak nekünk. Felőlük is elmondható a költő szavai: nem tudom, ki volt nagyobb, akár a harcztéren, akár társadalmi életünkben. Azok mindegyike megérdemelné, hogy dicsőséges életök pályáját külön-külön cikkben ismertessük, e helyütt azonban a tér kisínysége miatt, megőrkítésképen csupán nevüket említhetjük meg.

Dr. Balogh Sándor lovag elnöküket a tisztikarban eltöltött 25 esztendő munkájáért épp a mostani közgyűlésükön ünnepelték s tiszteletük és szeretetük jeléül leplezték bajtársa, Madarász Viktor hírneves festőművészünk által megfestett arcképet. Dr. Balogh Sándor méltán rászolgált erre, mert az ő vezérkedésének idejéhez fűződik majdnem az összes vívmány, mely az 1848—49-iki honvédeknek használt. Éles judiciumáért, kifejezhetetlen szerénységeért mindig hallgattak bajtársai az ő bölös szavára. Eme tulajdonságainál fogva lett az országos központi választmányban elnöktársa Tisza László, Péchy Tamás, báró Podmaniczky Frigyesnek.

Melléje sorakozhatnak a választmány többi jelölésai, a rendíthetetlen elhű lovag Kléger József másodelnök, a zseniális és legagilisebb Szegedy-Maszkó Hugó főjegyző, a munkás és pedáns Greguss Lajos pénztárnok és a többi fáradhatatlan vitéz tagtárs: Babos Károly, Bathó János, Berts Vilmos, Blaskovich Lajos, Borszély Soma, Duka Ferencz, dr. Haag Ödön, Halmágyi Sándor, dr. Hegedüs Pál, dr. Ipolyi György, Kiss Ferencz, Kovách Ernő, Lakatos Miklós, Madarász Viktor, Maar István, Máltás Miksa, Muth Ferencz, Óváry Lipót, Rakovszky István, Reményi Antal, Schiffner Ferencz, Schöberl János, Schweidel Albert a vértanu tábornak fia, Szabó Albert, id. Szinnyi József, Szommer Emil, Takách Mihály, Tasnádi Gyula, Ujházy Ferencz, Virter Antal, Zápory-Regenhart Ferencz és a honvédménház felügyelő-bizottság legrégibb tagja: Kozma Zsombor.

És ha már felsoroltuk az élőket, akkor nem feledkezhetünk meg két néhai kiváló másodelnök felől sem, kiknek nevét feledhetlenné tette munkásságuk. *Bellaugh* Imre kir. tanácsos az egyik, ki negyven éven keresztül minden eszközt felhasznált arra, ugys mint Pestvármegye központi főszolgabírája, majd pedig főügyésze, hogy az 1848—49-iki honvédeknek előny biztosítsák hivatalokban és egyebütt; a másik pedig *Illyés* Bálint, ki negyedszázad éven át az országgyűlésen volt szószólója és igaz védelmezője társainak.

Bármely testület mentől hosszabb ideig munkálkodik becsülettel, kitartással, annál inkább maga elé képzelheti intézményének örökké való fenállását, gyarapodását, gazdagodását, ellentétben szabadságharcosainkéval, kiknek létezését a természet örök törvénye, az emberi kor határa szabja meg és teszi függővé, ami pedig nap-nap után közelebb éri őket, kik a legszentebb ügyért fegyvert fogtak és életüket tették kockára.

A még élő katonáink mind magas koruk lévén, közel van már az az idő, midőn megtérnek dicső társaikhoz. Siensünk tehát azzal, amit eddig elmulasztottunk velük szemben; adjuk meg amit kérnek, hisz oly kicsiny már a számuk, hogy valamennyi kérését teljesítve sem tehetünk nagy

rúzkódtatást állami háztartásunkban. Ne mondassák az utolsók: a nemzet egykor sokat ígért s mégis hálátlan volt hozzánk; csupán a mi korunk szült hazafiakat s velünk az önzetlenség az áldozatkészség, a hazaszeretet végkép a sirba szállt!

Az irántuk tanusított szeretetünk szintén a történelemé lesz, a klasszikus latin pedig jól mondja: Sicut historia docet aut instruit.

Galambos András.

## A koleraveszedelem.

— Nápoly, Palermo, Szicília, Konstantinápoly a fertőzött helyek. —

Budapest, június 28.

Olaszországot az ünnepi esztendéjében támadta meg a kolera-veszedelem. Az olaszok a titkolódzással csak súlyosbitják a helyzetet, sőt a vész továbbterjedésének is szabadabb alkalmakat adnak. Nápoly, Palermo, Szicília fertőzött helyei a koleraveszedelemnek, melyet olaszországi kivándorló hajón Newyorkba is becsempésztek.

Olaszországon kívül Konstantinápolyt is veszélyezteti a kolera-vész, amely Velence idegenforgalmának is óriási károkat okozott.

A velencei kolera-híreket meghatóan igyekeznek leczáfolni *Grimani* podeszta, erről és a kolera terjedéséről következő tudósításokat kaptuk:

### Az olaszországi veszedelem.

Párisi jelentés szerint a jól értesült „Temps“ mai számában megdöbentő adatokat közöl. Információ szerint a francia belügyminisztériumhoz hivatalos jelentések jöttek, hogy *Nápolyban*, a környékbeli községekben, *Palermóban* és *Konstantinápolyban* is kétségtelenül megállapították a kolerafertőzöttséget. Különösen nagy a veszedelem *Palermóban*. Minden nap *negyven áldozata* van a járványnak, amely már hetekkel ezelőtt lépett föl. *Nápolyban* is sok ember halt meg kolerában. A török külügyminisztérium bejelentette, hogy *Konstantinápoly* kolerával van megfertőzve. Egy római távirat hírül hozza, hogy *Sziciliában* több helységben kolerabetek fordultak elő.

A szicíliai állapotok különösen elrémítőek. *Palermóban* a műveletlen vad szicíliai népség az orvosok életét is fenyegeti. Megtörtént ugyanis, hogy a palermói polgármester az ugyancsak fellépett himlőjárvány következtében elrendelte s pedig főleg a gyermekeknek újraoltását. Ezek az intézkedések valósággal megvadították a babonás közvélekedést. A műveletlen lakosság körében ugyanis értelmetlen módon az a hír terjedt el, hogy a kormány a városi hatósággal összejátszva, a szegény szicíliai népet ki akarja irtani és ebből a célból a gyermekeket *kolerabacillussal oltatja be*, amitől azok hamarosan elpusztuljanak. Ez a hír különben már a múlt év őszén lábrakapott, amikor *Palermóban* előfordult szörvénys kolerabetek miatt az egészségügyi hatóság elrendelte a város utcáinak fertőtlenítését. Akkor az alsóbbrendű lakosság azt hirdette, hogy a hatóság maga fecskendezteti szét a *kolerabacillusokat*. A gyanu most hamarosan elterjedt és a beoltandó gyermekek szülei gyűléseket tartottak és a hatósági orvosok működését minden irányban megakadályozni igyekeztek. Az orvosok sok helyen *életveszedelemben forognak*, a hatóságok pedig tehetetlenek a népharaggal szemben. Minthogy *Sziciliában* most folyik a népszámlálás is, a lakosság ellenszenv a népszámlálóbiztosok ellen is megnyilatkozik, akiket járványterjesztő loszorkánymestereknek tartanak. A helyi hatóságok a kormány intézkedését kérték ki, mert visszautasítja és kijátszsa a közegészségügyi intézkedéseket.

### A newyorki kolerahalott.

Londonba érkezett newyorki távirat szerint a Harpagon gőzös kolerás beteget hozott Nápolyból, ki ott még a kikötés előtt meghalt. A veszedelmes gőzöst a newyorki hatóságok egyenesen a vesztgárba küldték, amelyből éppen ma bocsátottak ki egy olasz és egy francia hajót.

A gyanus hajók kajütutásait szigorú orvosi

vizsgálat után partra engedik, de a fedélközi utasokat egy hétig visszatartják a járványkórházban.

Newyorkban nincs veszedelem, a lakosság is nyugodt, mert *lehetetlen* (?) a városba behurcolni a kolera, olyan szigorúak az óvintézkedések.

### A velencei podeszta nyilatkozik.

Velence idegenforgalmát teljesen tönkretették a kolera hírek, mivel pedig a velenceiek főleg az idegen látogatók után élnek, Velence lakosságára óriásilag lesújtók e riasztó vész hírek. Gróf *Grimani* podeszta a nyugati nagy világvárosok közönségének és sajtójának megnyugtató tájékoztatására megbízottakat küldött ki. Egyik ilyen velencei tisztviselő a budapesti lapok szerkesztőségében is járt, mint a polgármester megbízottja — miután azt is elmondta, hogy minő károkat okozott Velencének a kolera hír és hogy az ősz gróf *Grimani* e miatt *sirva fakadt* — így adta elő a polgármester nyilatkozatát:

— Velencében ez idő szerint, *esbűszöm rá*, se nem volt, sem nincs kolera. A kolera-barakkokat ebben az esztendőben még meg sem nyitották. Fiumében, Velencében és Abbáziában a kolera-ról terjesztett rémhírek miatt az *egész idegenforgalom egyszerűben letörött*. Kötelességem rámutatni arra, hogy a kolera-hír terjesztése közönséges trükkje a külföldi, főleg svájci szállósoknak, akiknek anyagi érdekük, hogy a magyar és olasz fürdőhelyek vendégeit magukhoz csalogassák. Még egy bizonyíték a mellett, hogy Velencében nincsen kolera: az olasz király legközelebb egész udvarával Velencébe jön, amikor egy millió lira befektetéssel nagy ünnepséget rendeznek. Ha Velencében valóban kolera volna, akkor a király bizonyára nem látogatná meg.

Más forrásból ugyanazt jelentik, hogy az *Adria* partvidékén eddig semmiféle koleragyanus eset se fordult elő és a kvarnerómenti fürdőket nem fenyegeti veszély. *Czirkveniczában*, *Abbáziában* és *Lovranában* szigorú ellenőrzési rendszabályokat léptettek életbe, hogy a kolera behurcolását megakadályozzák.

*Triesztből* jelentik: Miután hivatalos jelentésekből kitűnik, hogy *Palermóban* kolera tört ki, az itteni tengerészeti hatóság elrendelte, hogy az onnan származó küldemények a legszigorubb idevágó egészségügyi intézkedések szerint kezeltsenek. Ugyanezen szigorú intézkedések fognak alkalmaztatni az összes fekete-tengeri török kikötőkből érkező küldeményekre, mert több ottani kikötőben kolera-t konstataáltak. A tengerészeti hatóság a szigorú intézkedéseket az összes alája tartozó kikötőkre is kiterjeszti.

## Előfizetési felhívás.

Kérjük azokat a tisztelt vidéki előfizetőinket, kiknek előfizetése **Julius elsején lejár**, hogy előfizetésüket az illető postahivatalnál minél előbb ujtassák meg, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne legyen.

### Az „Egyetértés“ előfizetési ára

Egy hónapra	2 kor. 40 fill.
Negyedévre	7 „ — „
Félévre	14 „ — „
Egész évre	28 „ — „

Lakóhelyváltozás esetén arra kérjük tisztelt előfizetőinket, hogy új címüket idejekorán közöljék velünk. Ebből a célból lapunkhoz praktikus levelezőlapokat mellékelünk, amelyek arra szolgálnak, hogy előfizetőink címváltozásait közöljék velünk. A nyáron, a fürdőevad alatt előfizetőink kívánságára a lapot bárhová utána küldjük, még akkor is, ha többször változtatják tartózkodási helyüket. Ugyisint a főváros környékén nyaralóknak pontosan vitetjük a lapot.

## Reformok

### hadsergeből.

A katonaságnál, amint ezt jól tudjuk, mostanában mindennaposak a reformok. Aki él és mozog, reformokon töri a fejét, megfőzi ezzel a hadvezetőséget, amely sietve akceptál minden propozíciót. Így lett a csukaszürke ruha négy gombbal, azután a csukaszürke ruha hat gombbal, amely két gombbal emelte a hadsereg hárczképességét. A legújabb reform a komiszkenyeret érinti, a profuntot, amely arra is jó, hogy meg egyék, de arra is, hogy fejbevigyam vele felebarátomat, eladjam jó pénzért cibileknek vagy haza küldjem a falumba harmadik fogásnak a tehének és disznók bankettjére. A profuntban eddig harmincz százalék korpá volt, most egy unatkozó ember kitalálta, hogy husz perczent korpával elyiselhetőbb lesz az élet katonáknál. Ezentul tehát a profuntba husz százalék korpá kerül. Ezzel a korszakot alkotó reformmal együtt, szerény véleményem szerint meg lehetne csinálni még egy pár igen fontos dolgot.

Igy például az altisztí pofonok ezentul csak jobbkézrel mérhetők ki a bal arcra, mert a balkezessel a jobb arcra intézményezett nyaklevesek rontják a defiláló vonal szépségét.

A puskatussal ezután csak a felső test inzultálható, mert a lábön ejtett sérülések a gyalogost akadályozzák a menetelésben.

Az altiszt csak akkor eheti el a közlegény elől a húst, ha a napi menü hus szerepel.

A fegyvertisztító rongyokat az új Vorschrift szerint tilos a káposztában tartani, mert a káposztára a szabályzat a szakács sapkáját írja elő.

Megreformáltatik a reggeli rántott leves is, amely eddig csirizből és csövizből állt, ezentul csövizből és csirizből fog állni. Utóbbi újítástól a hadvezetőség azt reméli, hogy a katonák nagyobb kedvvel fognak eleget tenni kötelességüknek.

Eddig, ha a bakkancs szoritotta a bakát, a baka káromkodhatott. Ezentul a baka visszazoríthatja a bakkancsot, tekintet nélkül annak eráris voltára.

A puska ezentul „Jelkem“-nek, „babám“-nak vagy „rózsám“-nak szólítandó, hogy a bajtársi viszony katoná és fegyver közt szorosabb legyen.

Erőltetett meneteléseknél nincs többé napszurás, mert a vizsgálat kiderítette, hogy a nap sohasem szur és ha szur is, egy közshadseregbeli katonát nem mer megszurni. Az ezredorvosok kötelessége meghatározni, hogy a katoná miben halt meg és ennél a meghatározásnál csak az új szabályzatban felsorolt halálokok jöhetnek figyelembe. Így eleretett, hogy ezentul a napszurásnak nem lesz áldozata, ami pedig eddig gyakran volt.

Ha a katoná azt álmodja, hogy főlebbvalóval találkozik, nem tartozik szalutálni, mert kilencz óra után őt a föltétlen pihenés joga illeti meg.

Egyelőre ennyit. Remélem, hogy ezek a reformok, épugy mint az eddigiek, nagyban emelik a hadsereg hárczképességét.

Ray.

## TÁVIRATOK.

### A porosz országgyűlés berekesztése.

Berlin, június 28.

A képviselőház mai ülését határozatképtelenség miatt kétszer kellett megszakítani. Végül hosszabb és izgatott vita fejlődött ki arról, vajjon szabad-e a képviselőháznak ülést tartani anélkül, hogy a napirendet a képviselők lakásán kézbesítették volna. Miután az újabb szavazásnál is csak határozatképtelenség derült volna ki, azt javasolták, hogy a Ház legközelebb pénteken tartson ülést. E

javaslathoz az elnök nem járulhatott hozzá, mert az államminiszterium elnöke már hivatalosan közölte vele, hogy a képviselőház berekesztése ma délutánra volt tervezve. Az elnök ezért az ülést és ezzel az ülésrakot a király szólásos háromszoros ételével zárta be. Az elintézetlen kérdések ezert csak a jövő ülészakban fognak tárgyalásra kerülni.

Berlin, június 28.

Ma általános meglepetésre bezárták a porosz országgyűlést. Már a múlt pénteken határozatképtelen volt a ház s az ülést el kellett napolni. A centrum fele tüntetőleg éllagya a teimet. Ma az ülés elején szemmel látható volt a határozatképtelenség s az elnök szünetet rendelt el, azután élénk vita fejlődött afölött, vajjon meg lehet-e tartani az ülést vagy sem. Egyszerre Gröcher elnök félbeszakította a vitát azzal, hogy a miniszterelnöktől átirat érkezett, amely elnapolja az ülésrakot. A baloldalon nagy lármá kerekedett s ezekről a padokról nagy indulattal kiáltották:

— Komédia! Kicsinált dolog!

Nagy izgatottság közepette az elnök bezárta az ülést.

### A marokkói helyzet.

Páris, június 28.

Spanyolország és Franciaország között nincsen semmiféle diplomáciai tárgyalás a spanyol csapatoknak Marokkóban való előnyomulása miatt. A francia kormány nem tartja alkalmasnak az ülést, másrészt ragaszkodik ahhoz az álláspontjához, hogy a spanyolok fellépése Marokkóban csak a marokkói szultán jogait érinti, aki független uralkodó s egyedül őt illeti meg az a jog, hogy döntőn fölötte, vajjon a spanyol kormány eljárása összeegyeztethető-e Marokkó integritásával és érdekeivel.

### Az örmények vérengzése.

Konstantinápoly, június 28.

Az örmény tartományból szörnyű eseményekről ad hírt a táviró, amiket a kurdok Örményországban véghez vittek. A legtöbb ilyen iszonyatot keltő tettet Kuschban követték el, hol körülbelül ezer embert gyilkoltak meg, kiknek orrát, száját levágták és szemöket kifosztották. A holtakat végigürítették az utcákon, hogy az élőket még jobban elriaszassák. Az örmények templomait és iskoláit elpusztították, lerombolták és kifosztották. A török kormány részéről jövő védelem nagyon gyenge.

### Kémkedések Oroszországban.

Pétervár, június 28.

A rendőség egy bandának jött nyomára, mely a birodalom keleti határán levő erődítmények titkait szerezte meg és adta el külföldi hatalmainak. Eddig négy embert tartóztattak le. További elfogatások küszöbön állanak; hír szerint a rendőség több nőt is le fog tartóztatni ebből az ügyből kifolyólag.

### Zavarok Kurdisztánban.

Konstantinápoly, június 28.

A kurdok között függetlenségi mozgalom indult meg. A leghatalmasabb kurd törzsek egyikének két főnöke kiáltványt és egy röpiratot adott ki és élénken agitál amellet, hogy a kurdisztáni fejedelemséget nyilvánítsák függetlenné. A röpirat, melynek a címe „Ébredjétek!“, egyáltalában nem valami válogatott kifejezésekkel becsmerli Törökországot. A török lapok azt hiszik, hogy Oroszország áll a dolog mögött, amely szeretne zavarost teremteni Kurdisztánban, hogy aztán ebben a zavarosban halászhasson.

### Közgazdasági táviratok.

Amerikai tőzsdék zárata.

Newyork.		jun. 28.	jun. 27.	jun. 26.
Buza	helyben	95 $\frac{1}{2}$	96 $\frac{3}{8}$	96
	juliusra	94 $\frac{3}{8}$	95 $\frac{3}{8}$	95
	szeptemberre	94 $\frac{7}{8}$	96 $\frac{1}{8}$	95 $\frac{3}{8}$
Tengeri juliusra		62	61 $\frac{3}{4}$	61 $\frac{1}{2}$

Chicago.

Buza	szeptemberre	90 $\frac{1}{2}$	90 $\frac{3}{8}$	95 $\frac{1}{8}$
Tengeri juliusra		57 $\frac{1}{8}$	57 $\frac{3}{4}$	57

Newyork, június 28. Gyapot Newyorkban, helyben 14.80 (14.90). Gyapot juliusra 14.52 (14.65). Gyapot szeptemberre 14.51 (14.56). Gyapot New-Orleansban, helyben 15 $\frac{1}{4}$  (15 $\frac{1}{4}$ ). Petroleum Stand white Newyorkban 7.25 (7.25). Petroleum Stand white Philadelphiamban 7.25 (7.25). Petroleum Refined in Cases 8.75 (8.75). Petroleum Credit Blancas at Oil City 1.30 (1.30). Zsir Western steam 8.40 (8.45). Zsir Rohe és Brothers 8.60 (8.65).

Chicago, június 28. Zsir juliusra 8.15 (8.15). Zsir szeptemberre 8.30 (8.35). Szalona short clear 8.37 (8.37). Sertéshus szeptemberre 15.35 (15.40).

## A müdohány.

— Szenczációs fölfedezés. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, június 28.

Soha időszerűbben még találmány napvilágot nem látott, mint Halasi Oszkár vegyész-mérnöké. Hosszas és fáradsalmas kísérletezések után nagy jelentőségű vegyipari találmánnyal lepte meg a nagy világot. Nevezetesen sikerült előállítania vegyiuton a dohányzamatot, azt a bizonyos etherikus összességet, amely bármilyen levél-hydrophil sejtbe felitatta, a levelet vagy az illető növényi részt a dohány tulajdonosságaival ruházta fel.

A dohánynak ízét, illatát azok a nikotin-hydratok alkotják, amelyek a dohánylevél sejtjében széteszolva, mint etherikus illat válik ki füstölésnél melléktermény gyanánt. Ezt a nikotin-hydratot sikerült mesterséges uton előállítania Halasi Oszkárnak. Hogy milyen uton, az természetesen a szabadsalom titka.

Ez a nikotin-hydrat esetleg súlyos agrár-csapást jelent. Nevezetesen ez a vegyület teljesen feleslegessé teszi a dohánytermesztést. Mert a nikotin-hydrattal preparált virág s növény-levelek olyan olcsók, hogy a dohány önköltségi termelési árának alatta állanak. Amíg tehát a termelőkre nézve súlyos veszteséget jelent, a fogyasztóknak előnyököt nyújt, ha csak az állam rá nem teszi a kezét s akkor esetleg csupán annyi lesz a különbség, hogy müdohányt fogunk szívni drága áron természetes dohány helyett.

Ez a nikotin-hydrat igen érdekes vegyület. Magát a nikotint, a Nicotiana Tabacorumot eddig is elő tudták állítani szintézis utján. De ezzel az eljárással ugy voltak, mint az a pénzhamisító, aki forintokat gyártott s minden egyes forint egy forint harmincz krajczárjába került. Vagyis három hatost fizetett rá egy-egy érmére. Így jártak a mesterséges nikotinnal, amelynek ilyen módon való előállítása huszszor annyiba került, mintha egyszerűen dohánylevélből fűzték volna ki. A nikotin-hydrat potom olcsó: egy liter öt fillérbe kerül. A folyadékkal odahaza bárki annyi dohányt állíthat elő, amennyit csak akar. Az előállítás akként történik, hogy bármilyen vékonyerezetű levelet beáztatnak nikotin-hydratba, azután kiszáritják a leveleket. Az eddigi kísérletekre gyümölcsfák, vadgesztenye, eperfa leveleit használták és a beáztatás utáni huszonnégy óra múlva ezek a levelek birtokában voltak a dohánylevél minden ízének, zamatiójának s jellemző tulajdonságainak.

Minél vékonyabb erezetű levelet vagy szirmot mennél többször áztatnak be, annál finomabb fajta müdohányt lehet gyártani. A többször áztatott és száritott rózsá, lilium, viola, szegfü stb. szirmok illata a legpompásabb szultánflor aromájára emlékeztetett, sőt egyik-másik felülmulta az összes eddig ismert müdohányfajokat.

A nikotin-hydratot az agrobenzoid-triamethyl szénhydrát gyökérből sikerült előállítani. A fel-találó, aki külföldön nagy vagyont fog ezzel szerezni, nálunk szemben találja magát a dohány-jövedékekkel, a monopóliummal, az állammal. A találmányért Halasi Oszkár tízmillió koronát kért. Lukács László pénzüzminisztertől.

## UJDONSÁGOK.

### Szent bürokratizmus.

Javithatlan álmodozók, ábrándozók, vagy hiszékenyek még mindig gondolják, hogy lesz olyan idő, amikor a korhadt, elnyomott és lerongyolódott bürokratizmus véget fog érni. Végre is nem tartozik az abszolút lehetetlenségek közé. Abszurdum például a szó abszolút értelmében az, hogy megvalósítják a mobile perpetuum eszméjét, hogy az elagott szervezetet megfiatalítják, vagy hogy egyik égitestről a másikra vándorolhassunk.

Nos hát, ilyen abszurdumnak még sem mondható az, hogy valamikor be fognak következni a bürokratizmus végnapjai is. Lehetséges, hogy valamikor népek és kormányok egyszerre meglátják igazi ábrázatát és buta mivoltát s úgy megundorodik tőle, hogy, mint mondani szokás, kitekeri a nyakát. De ettől a holdog korszaktól még nagyon távol vagyunk. Mert most még nyakig benne ülünk.

Ha valaki ebben kételkednék, annak elmondunk egy csinos kis eljárást, mely folytatása annak, amit néhány nappal ezelőtt ugyan ezen a helyen a kólera behurcolására vonatkozólag megírtunk és kommentáltunk. Közöltük ugyanis, hogy valamennyi utasnak a nevét és lakását, aki az inficiált területről érkezett, beírtak egy noteszbe és azután, mikor Budapestre érkeztek, szelnek eresztették őket, mint-ha mi sem történt volna.

Szélnek eresztették őket s ha csakugyan hoztak volna magukkal fertőző anyagot, vígan inficiálhatták volna az egész várost. Azonban a bürokratizmus nem olyan valami, ami egy ostobaság mellett megáll, vagy azzal beéri. Ismerünk néhány olyan szerencsétlen flótást, akinek neve és lakása belekerült a noteszbe. Ezek közül a tiszti főorvosi hivatal kiválasztott *néhányat*, akit különös figyelemmel tisztel még. Aláhuzva hangsúlyozzuk, hogy nem valamennyi utast részélti ebben a figyelemben, mert ehhez az egész tiszti főorvosi apparátus, ha százszor nagyobb volna is, kicsinynek bizonyulna. De *néhányat* közülük mégis időnkint látni óhajtana az igen tisztelt bürokratikus ur. Minthogy mindenkinek sürgősebb a dolga, mint az, hogy otthon üljön, amíg a tisztiorvos becses látogatásával megtisztelti, azért az illetőt persze soha sem találja otthon. Erre az igen tisztelt bürokrata gyöngye dühbe gurult és izenetet hagyott hátra az illetőnek. Másnap odahaza legyen — így szólt az izenet — és várja be, amíg ő megérkezik, különben detektívvél vezettedi elő.

Most az kérdezzük minden józan eszű embertől, hogy mi értelme van ennek? A nevetség és felháborító vexáció nál egyéb-e ez? Mit ér el vele a tiszti főorvosi hivatal, ha azt az embert detektívvél elővezettedi? Hisz azóta, hogy megérkezett, három nap mult el. Ez idő alatt volt vendéglőben, színházban, klubban, kávéházban, mulatóhelyen és mindenhol, ahol sok ember van együtt. Megfertőzhetett volna egymaga ötvénezer embert előbb közvetlenül, azután közvetve.

Megértenők azt, hogy a fertőzött területről érkezett utasokat nem bocsátották volna Budapestre, hanem valahol, távol a fővárostól vesztézzár alá helyezve őket, valamennyit dezinficiálták volna. Ezt némi jogosultsággal preventív eljárásnak lehetne mondani. De most, amikor már három nap óta itt sűrűnek forognak a fővárosban, vexálni őket és detektívekkel zaklatni s fenyegetni egyeseket, azt csak az eszeveszett, minden józan ész és logikát fejtetőre állító bürokratizmus tudja megcselekedni. Nem az a célja, hogy veszedelmet megelőzzön és lehetetlenné tegyen, hanem az, hogy életjelt adjon magáról és demonstrálja, hogy van, hogy itt van. S nem is gondol arra, hogy éppen azt demonstrálja, mennyire haszontalan.

De nem lehet segíteni rajta. A szent bürokratizmus korszakát éljük. Hol az a Herkules, mely meg tudná fojtani?

(t.)

### NAPIREND. Naptár: csütörtök, június 29.

— Róm. kath.: Péter és Pál. — Prot.: Péter és Pál. — Görög-ország: június 16. Tikon pk. — Zsidó: Thamus 3. — A nap két reggel 4 óra 5 perczkor, nyugszik este 8 órakor. — A hold két reggel 7 óra 9 perczkor, nyugszik este 10 óra 42 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak. Petőfi-ház (Bajza-utca 21.) Nyitva 10—2-ig. Belépődíj, kedd kivételével, 1 korona.

Nyitvalevő múzeumok: Nemzeti Múzeum állattára 9—2-ig. — Aquineumi Múzeum 9—4-ig. — Erzsébet Múzeum 9—1-ig. — Földtani Múzeum 10—1-ig. — Népművészeti kiállítás az Iparművészeti Múzeumban 9—1-ig. — Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — Néprajzi kiállítás az Iparcsarnokban 9—7-ig. — Ráth Múzeum 10—4-ig. — Széchenyi Múzeum (Akadémia-utca 2.) 10—12-ig. — Technológiai Iparmúzeum 9—12-ig. — Vas- és fémipari kiállítás az Iparcsarnokban 9—7-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: Egyetemi Könyvtár 9—6 óráig. — Kereskedelmi Múzeum Könyvtára 9—12-ig. — Technológiai Iparmúzeum Könyvtára 9—12-ig.

Nyitvalevő képtárak: A bécsi „Seceession” 10 tagjának kiállítása a Művészotthonban (IV. Váci-utca 9.) Nyitva délelőtt 10 órától este 8-ig. Belépődíj 1 korona. — A Szépművészeti Múzeum régi képtárai Nyitva 10—2-ig.

— Lapunk legközelebbi száma az ünnep daczára pénteken reggel a rendes időben jelenik meg.

— A király Ischlben. Bécsből jelentik nekünk: A király lainzi sejourja a vége felé közeledik. Az ahoz fűzött remények minden tekintetben beváltak. Az uralkodó három heti lainzi tartózkodása alatt teljesen felüdült. A legjobb orvosság: friss pormentes levegő, amelyet a felség naponként több órán át élvezett, a legjobb hatással járt. Megerősödvé és teljesen felépülve az uralkodó a legközelebbi napokban, valószínűleg már július másodikán Ischlbe utazik, hogy a nyarat ottani villájában töltsé. A mai nap is teljesen az utóbbi időben betartott program szerint folyt le. Dél felé miután előzőleg főhadsegédének katonai jelentését fogadta, báró Schiessl kabinetiroda igazgató és Daruvári osztályfőnök jelentek meg kihallgatáson. A reggeli utáni séta a hajnal óta időnkint megeredő eső miatt elmaradt.

— A presumpatív trónörökös Budapesten. Bécsből jelentik nekünk: A „Zeit”, állítólag udvari körökből vette azt az értesülést, hogy *Károly Ferencz József* főherceg esküvője után feleségével *Budapesten fog állandóan tartózkodni*. Szó van róla, hogy a főherceget örnagygyá léptetik elő és valamely *Budapesten* állomásozó ezredben zászlóaljparancsnok lesz. Állítólag katonai körökből indult ki ez a terv és *Ferencz Ferdinánd trónörökös* is azon iparkodott, hogy megvalósuljon. *Budapesten* *Károly Ferencz József* főhercege a budai Várak egy új szárnyában fog lakni. A „Zeit” jelentésével szemben más részről azt közlik, hogy *Károly Ferencz József* főherceg és neje az esküvő után a *hetzendorf kastélyban fog lakni*, amelyet most alakítanak át és rendeznek be. A presumpatív trónörökös budapesti tartózkodása természetesen nem végleges jellegű. Bizonyára csak addig lesz a magyar fővárosban, amíg alezredessé lesz s az itteni helyőrséget egy másikkal cseréli fel.

— Az igazságügyminiszter Treneséntepliezen. Treneséntepliezeről jelentik, hogy dr. *Székely Ferencz* igazságügyminiszter fia társaságában ma délután öt órakor odaérkezett. A minisztert Treneséntepliezen *Osváld Károly* és dr. *Pető Béla* igazgatók fogadták. A miniszter a fürdőigazgatóság által rendelkezésére bocsátott diszhintón hajtattott Treneséntepliezerre. Az igazságügyminiszter a Sinaiházban szállott meg s orvosi tanácsára néhány hetet fog Treneséntepliezen tölteni.

— Mária Valéria főhercegnő állapota: Mária Valéria főhercegnő állapotáról Ischlből a következőket jelentik: *Mária Valéria királyi hercegnő* az éj legnagyobb részén át nyugodtan aludt. Közérzése normális. Hőmérséklete 37.1, érverése 78.

— A koronázás után. Az első különvonat a koronázás alkalmából Londonban időző és most visszatérő vendégekkel délelőtt 9 órakor hagyta el Victoria-állomást. A connaughti herceg és számos nagykövet jelent meg a pályaudvaron. Azok közt, akik elutaztak, van *Károly Ferencz József* főherceg, a belga trónörökös, *Fülöp és Lipót* szász-koburgi-góthai hercegek, *Danilo* montenegrói herceg és *Milica* montenegrói hercegnő, valamint *Albert* württembergi herceg.

— A királyi család gyászja. Ischli jelentés szerint reggel nyolcz órakor a császári nyaraló kápolnájában ünnepiesen beszentelték *Ágnes* kir. hercegnő holttestét. A kápolnában a gyászszertartáson *Ferencz Szalvátor* kir. herceg és összes itt időző gyermekei, *Lederer* báró főudvarmesttr és neje és más udvari méltóságok jelentek meg. Az ünnepies aktust *Hörmán* dr. udvari lelkész végezte. A koporsót ezután a készenálló halottaskocsin a Szent-Sebestyén-kápolnába vitték, ahol az újabb beszentelésig és temetésig maradt. — *Ischlből* jelentik: Ma délután 5 órakor temették az ischli temetőből az elhunyt *Ágnes* főhercegnőt. Már jóval a szertartás kezdete előtt nagyszámu közönség gyűlt egybe a temető felé vezető utakon s a temető előtt. Szent-Sebestyén kápolnája, amelyben a koporsót beszentelték, fekete posztóval volt bevonva. A koporsón s körülötte számos koszoru feküdt. Délután 3 órakor érkezett meg *Ferencz Szalvátor* főherceg négy gyermekével és kíséretével. A fenségek a kápolna bal oldalán, a kíséret a jobboldalon foglalt helyet. A koporsót *Fuchs* egyházi tanácsos szentelte be hat lelkész segédletével, mire azt a temető déli részében fekvő sírboltba vitték, ahol a koporsót újból beszentelték és lebecsátották a sírboltba.

— A trónörökös a magyar képviselőkhöz. A *Viribus Unitis* csatahajó vízrebocsátása alkalmával Triesztben időző magyar képviselők tudvalevően a „Huszár” torpedónaszádról, amelyen kirándulást tettek, szikra-távíró útján üdvözölték a *Miramare* jachton időző *Ferencz Ferdinánd* főherceget, trónörökösöt. Erre a táviratra *Ferencz Ferdinánd* főherceg azonnal válaszolt, de mert a választávírat a „Baron Gautsch” Lloyd-gőzösre volt címezve, melyről a magyar képviselők közben már eltávoztak, a távirat kerülő uton Földekra érkezett, ahova *Návay Lajos*, a képviselőház alelnöke, akihez a távirat címezve volt, elutazott. A távirat szövege a következő:

— *Návay Lajos* képviselőházi alelnök ur a *Baron Gautsch Lloyd-gőzös* fedélzetén, Trieszt. Nagyon megörvendeztetett a magyar országgyűlési képviselőknek a *Viribus Unitis* csatahajó vízrebocsátása alkalmából elküldött oly szives üdvözlés és amidőn ezt a legszívélyesebben és a legmelegebben megköszönöm, egyuttal annak a reményemnek adok kifejezést, hogy a magyar országgyűlési képviselői kipróbált házaszeretettel a jövőben is épp oly megértéssel fogják előmozdítani haditengerészetünk igen kívánatos fejlődését, mint eddig, *Ferencz* főherceg.

— *Bonaparte Klotild* hercegnő temetése. Turinból jelentik: Ma délután temették *Bonaparte Klotild* hercegnőt a *Moncalieri* káptalából. A gyászmenet az egy század lovasság által kísért halottaskocsi, mely után *Napoleon* *Viktor* és *Lajos* hercegek, gróf *Saleni* s az elhunyt hercegnő udvari emberei haladtak, a *Madre di Dio* templomba ment, ahol már jelen voltak *Viktor Emánuel* király, a turini gróf, az abruzzói herceg, a génuai herceg, *Udine* hercege, *Giolitti* miniszterelnök, a szenátus és a kamara képviselői, valamint a hatóságok fejei. A koporsót a turini érsek szentelte be. Ezután a gyászmenet a *Basilica Supera* elé vonult, ahol a halottat a *Savoyai* család sírboltjában helyezték örök nyugalomra.

— *Fejedelmi asszonyok boldoggá avatása*. Magyar egyházi körökben tudvalevően néhány évvel ezelőtt mozgalom indult meg, melynek az volt a célja, hogy *Gizella* királynénak, *Szent István* király feleségének boldoggá avatását kieszközölje. Annak idején meg is indult a szabályszerű egyházi per, mely minden szentté vagy pedig boldoggá való avatást megelőző és a bizonyító eljárás során több oly momentum merült fel, mely hogyha a történeti tudomány adatai révén igaznak bizonyulnak, *lehetővé tenné Gizella királyné boldoggá való avatását*. A történeti tudomány ugyanis azzal vádolja *Gizella* királynét, hogy ő volt az, aki *Szent István* és fia, *Szent Imre* halála után az *Árpád* házi hercegeket megvakítottatta, hogy a trónutódlást rokona, *Urseoli Péter* számára biztosítsa. A történetírásnak ezt a vádját kellett pragmatikus alapon megdönteni és a bizonyítási eljárásnak ez a fontos része — mint újabb jelentik — úgy látszik sikerre is fog vezetni. Ugyancsak itt említjük meg, hogy a pápa boldoggá akarja avatni az elhunyt *Bonaparte Klotild* hercegnőt. Nem ez volna az első eset, hogy a *Savoyai*-ház tagját a szentszék boldoggá nyilvánítja.

— *Nagy jégverés*. *Karlócazi* jelentés szerint az éjjel 10 órától 12-ig többszöri megszakítással galambtojás nagyságu jég esett, mely a *Karlócazi* szőlőkben igen nagy károkat okozott. A jégeső nagyobb területen a szőlőtermést elpusztította.

— **Láng Lajos tiszteletbeli tagsága.** Hágából jelentik, az Institut International de Statistique tiszteletbeli tagjává választotta Láng Lajos titkos tanácsos, egyetemi tanárt. A választás nemzetközi titkos szavazás útján történt s a különböző nemzeteknek az egyesületbe tartozó szakférfiai egyértelemmel ismerték el ezzel Láng Lajos tudományos kiválóságát. A statisztikai tudomány nemzetközi intézményének e kitüntető határozata a legnagyobb elismerés a kitüntetettnek is és a magyar tudományosságának is, amelynek művelői közül ez idő szerint Láng Lajos az egyetlen, akinek ez az elismerés részül jut.

— **Tábornokok és néptanítók.** Jó volna, ha az alábbi dolgot, melynek autentikus híre Tokióból érkezik, tudomásul venné nálunk is mindenki, akit illet. Mert sokakat illet, különösen a „magasságokban.“ Az orosz-japán háborúnak egyik legnagyobb hőse tudvalevően Nogi tábornok volt. Odahaza Japánban nemzeti hős gyanánt ünneplik s Port-Artur hőse gyanánt emlegetve őt, besorozták a halhatatlanok közé. Nos, ezt a Nogi tábornokot szülővárosában kinevezték egy népiskola vezetőjévé. A japán kormány ezzel demonstrálni akarta, hogy milyen fontosságot tulajdonít a népoktatásnak. És demonstrálta, hogy a legnagyobb nemzeti hőseket a néptanítókkal egy sorba helyezi. Ennél is fényesebb dolog, hogy Nogi magára nézve megtiszteltetésnek tartja ezt a kinevezést; komolyan veszi és teljesíti feladatát. Ezért a világ legtündöklőbb rendjét érdemli. Persze, ez Japánban történhetik csak, ahol a népoktatásra a legnagyobb súlyt helyezik. Ha ebből nálunk okulhatnának, akkor nem maradnának egész területek népiskolák és tanítók nélkül, s nem terjedne az analfabetizmus oly ijesztő arányban. Ha okulnának, vagy okulni akarnának!...

— **Előkészületek a királygyakorlatokra.** A Felső-Zemplén- és Sáros megye határszélén szeptemberben lezajló királygyakorlatokra a sztropkói járásban lázasan készülődnek. Ez annyival is inkább szükséges, mert a kassai 6-ik, a przemist 10-ik és a lemergi 11-ik hadtesten kívül még egy kombinált hadtestet is állítanak össze, alkalmassint a budapesti 4-ik, és a pozsonyi 5-ik hadtest különböző dandáraiból. Annyi már bizonyos, hogy József főherceg is részt vesz a gyakorlaton, valószínűleg saját dandárával. A négy hadtest a tartalékosokkal együtt összesen 180.000 embert tesz ki, akik teljes hadi felszereléssel jelennek meg a gyakorlatokon. Az utolsó öt nap alatt szabad ég alatt fognak táborozni a csapatok. A csapatokat úgy élelmezik, mint háboru idején. Érthető tehát, hogy a hadvezetés különösen az utakra fordít nagy gondot s az ágyuk löszerkocsik, élelmet szállító és főző-kocsik, valamint páncélozott autók részére széles, kitérő utakat készítenek. Magát a főhadiszállásul kizemelt Sztropkó községet az eddigi előkészületek 20 évre vitték előbbre. Az összes korhadt hidakat vasbeton-hidakkal cserélték ki, a főutakat csatornálták. A parasztlakosság férfitagjai Amerikában vannak, úgy hogy az utépítésre is alkalmatlan, szegény kazár napszámok helyett alföldi kubikosok alakítják át a Mezőlaborcztól Sztropkóig terjedő 32 kilométeres hosszú agyagos országutat, hadászati úttá. A hadgyakorlatok alkalmával Sztropkón a Vak Bottyán-utczában, ahol a főhadiszállás lesz és ahol Ferenc Ferdinánd trónörökös és Károly Ferencz József főherceg is lakni fognak, két állami postahivatalt rendeznek be. Ezenkívül bevezetik mielőbb Sztropkóra az állami telefont is. A döntő ütközet a remek fekvésű és kies erdős vidékből álló Ondáva folyó völgyében, Sztropkó felett fog eldőlni. A király, továbbá Jenő és Lipót Szalvátor főhercegek és az idegen államok attaséi a sáros megyei Felsővizközön lesznek elszállásolva, ahol már teljesen rendezett viszonyok vannak.

— **Huszonöt gyermek édesanyja.** A németországi Ruhlsdorfban Bentsch kocsis negyvenéves felesége tegnap a huszonötödik gyermeknek adott életet. Az újszülött csak néhány óráig élt. A kis borség nére büszke a Bentsch-házaspárra, ellátja minden jóval és segíti, hogy fölnevelhesse a sok gyermeke.

— **A hajós-sztrájk.** Anversi jelentés szerint a sztrájkoló tengerészek gyűlésén elhatározták, hogy ha holnapig nem kapnak béremelést, általános sztrájkot fognak proklamálni. A kikötői munkások a tengerészekkel szolidarisoknak jelentették ki magukat. — Londonból jelentik, hogy a hajótulajdonosok holnapi tanácskozásával kapcsolatban, melyen a sztrájkoló fognak foglalkozni, jelenti hivatalos lapjuk, hogy bizonyos normál-bért fognak megállapítani, mely az ország mértékadó kikötőiben fizetendő lesz. Liverpoolban a hajótulajdonosok titkos ülésén az a megállapodás jött létre, hogy engedelmények megadása vagy megtagadása tekintetében minden társaságnak szabad kezet hagynak. A sztrájkolók ezen határozatot a konfliktus közeli elintézése előjelének tekintik. Hullban az egész hajóforgalom szünetel. A sztrájkolók nem engedik, hogy az érkező hajókat kirakják. Többször fenyegető magatartást is foglaltak el. Megakadályozták egy gőzös kirakását s széndarabokkal dobálták meg a hajót. Egyébként komoly rendezettség nem történt. A vasutakat az áruforgalom szünetelése érzékenyen károsítja. — Ujabb londoni jelentés szerint ma van a kritikus nap. Az angol hajózársaságok kiküldöttei ma gyűlést tartanak, hogy döntsék a matrózok követelése fölött. Egyidejűleg gyűlésre jönnek össze a hajómunkások is. Ha a vállalatok elutasítják a bérjavítást, akkor a munkásszervezet százhuszezer tagja proklamálni fogja a sztrájkot és csatlakozik a két testvérszervezet; a matrózok és fűtők mozgalmához. — Liverpoolból jelentik: A kilenc legnagyobb transzatlanti hajózási vonal, a többek között a Cunard Line hajóinak legénysége elhagyta a hajókat felmondás nélkül. — Rotterdamból jelentik: Hat új gőzös hagyja el ma új teljes legénységgel a kikötőt. A hajótulajdonosok szövetségének jelentése szerint a partvidékről és a külföldről oly számosan jelentkeznek munkára, hogy a hajók elindulása a jövő héten biztosítva van. — Birminghamból ma 150 rendőr ment Hullba, minthogy aggodalomra ad okot az, hogy eddig nem tudták pariraszállítani a hajókon levő nagymennyiségű élelmiszereket, sőt, tolvaj és sonkát. Hullban a helyzet óráról-órára komolyabbá válik. Grimsbyben a kikötőmunkások holnap sztrájkba lépnek. — Liverpoolból jelentik: Az Empress of Britain tengerészei ma reggel sztrájkba léptek és az összes nagy gőzösökhöz vonultak, felszólítva azok legénységét a csatlakozásra. Fél két órakor az összes északalanti hajókon megszűnt a munka. A Filadelfiába indulni kész Haveport gőzös legénysége 1 órával elindulás előtt, amikor már az utasok a hajón voltak, sztrájkba lépett. A kikötőmunkások szolidaritást vállaltak a tengerészekkel. — Manchesterből jelentik: Ma reggel 3000 kikötői munkás és közel 1000 tengerész sztrájkba lépett. A hajóforgalom ennek következtében megakadt. — **Amsterdamban** a munkásszerveződésekkel felvett kikötői munkások újból munkába állására kitűzött legutolsó határidő is eltelte, de csak nagyon kevés munkás jelentkezett. A többiek elvesztik befizetett bántópenzüket. A királyi gőzhajózársaságnál minden munka szünetel. Sok száz kikötői munkás vonul végig az utczákon. Több sztrájkoló a kikötőnegyedben feltartóztatta a közúti vasutat. Lovasság, gyalogság és rendőrség Őrzi a kikötőhöz és raktárakhoz vezető utakat. Ma reggel 120 német munkás érkezett Hamburgból a Leyd Hollandia gőzösnél való alkalmazásra. A gőzös ellen, amely őket a Hollandia fedélzetére vitte volna, sabotagét követtek el. A víz behatolt a raktárhelyiségbe és a gépeket is elöntötte. A gőzös helyett egy másikat kellett használni. — **Liverpoolban** ma reggel 4000 kikötőmunkás sztrájkba lépett, követelik szervezeteik elismerését és ígéretet arra nézve, hogy a jövőben csak szervezetük tagjai kaphassanak alkalmazást. — **Londonból** jelentik: Az általános munkásunió a Tyne, Wear és Clyde folyók hajógyárainak egyesületétől 10 százalékos béremelést követel.

— **A Wölfling Lipót volt felesége.** Bécsi jelentés szerint Adamovics Vilma, Wölfling Lipót volt felesége, megezárolja azt a hírt, hogy újra férjhez ment volna. Azt mondja, hogy nem ismeri azt az embert, akivel a lapok összeházasították.

— **Eltitkolt liftszerencsétlenség.** Tegnap este a mentőket arról értesítették, hogy a Rákóczi-ut és a Csokonay-utca sarkán lévő Palace-szállóban liftszerencsétlenség történt. A mentők kivonultak, de amikor be akartak menni a szállóba, a kapus utjukat állotta azzal a kijelentéssel, hogy a szállóban semmi féla baleset nem történt, nem engedte be a mentőket. Ma reggel ismét hívták a szállóba a mentőket és ekkor kiderült, hogy tegnap a szállóban a lifte a félemeletről leszakadt és vele együtt lezuhant Waldmann Edéné 44 éves szállodai szobaasszony, aki gerincvérést és súlyos belső sérüléseket szenvedett. A szállodai alkalmazottak a balesetet el akarták titkolni a mentők előtt, de az asszony ma reggelre annyira rosszul lett, hogy dr. Herceg kerületi orvos utasítására a Rókus-kórházba kellett szállítani. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

— **Feszty Árpád és az aradiak.** Arad város törvényhatósági bizottsága ezélt hat évvel elhatározta, hogy az Aradon 1849. év február 8-án lezajlott utcai harcot egy történeti festmény alakjában megörökíteti és a költségekre 3000 koronát szavazott meg. Noha előrelátható volt, hogy ez a csekély összeg nem elégséges a nagyarányú mű megfestéséhez, egy ambíciózus aradi festőművész mégis vállalkozott a képet megfesteni és a város meg is bizta, hogy a kép vázlatát záros határidőn belül mutassa be. Három év elteltével azonban a művész, többszöri felszólítás után, kijelentette, hogy ily csekély díjért nem vállalhatja a megbízást és azóta a festmény elkészítésének dolga lekerült a szőnyegről. Most azonban ismét aktuális lett az ügy, mert akció indult meg oly irányban, hogy a kép a nagynevű történelmi festővel, Feszty Árpáddal festessék meg, aki szerdán, a hó 28-án este Aradra érkezik, hogy a Veszthely-mauzóleum művész-bizottság ülésén, melynek egyik tagja, részt vegyen. Dr. Barabás Béla és Nikolics Döme kezdeményezői annak, hogy az utcai harc megörökítését Feszty Árpád vesse vászonra. A művész bevonásával érintkezést fognak lépni Varjassy Lajos polgármesterrel, akit felkérnek arra, hogy végre tegye magáévá az ügyet és hasson oda, hogy ez a régen vajdó kérdés megoldást nyerjen. Feszty Árpád hajlandónak nyilatkozott a kép megfestésére, de természetesen nem a város által megszabott díjazásért. Amennyiben Fesztyvel a tárgyalások eredményre vezetnének, úgy a kép ügye ismét foglalkoztatni fogja a törvényhatósági bizottságot.

— **A tőzsde Napoleonja.** Ezen a néven becézik a börzéken Krauss Simont, a budapesti értéktőzsde közismert bizományosát. Ezt a megtisztelő címet ama szinte megdöbbentő szerencsének köszönheti, mely őt állandóan, kitartóan üldözi; úgy, hogy a babonás pénzemberek meg vannak győződve, hogy aranyrá változik mindaz, amihez Krauss Simi nyúl. Ennek frappáns példáját láthatták a mai déli tőzsde látogatói. A legnagyobb tületi forgalom és izgatottság pillanatában szöngé lépett Krausshoz, azzal a jelentéssel, hogy valaki keresi. „A tőzsde Napoleonja“ az eféle kihívásokra nem szokott reagálni. Még ha bármely nagy személyiség is keresi, nem zavartatja magát. De a szolgáló hozzátette:

— Egy szegény öregasszony... Ennek a varázsigenek nem tudott ellentállni. A szegénységnek mindenkor deferál. Csakugyan egy nagyon szegényes külsejű asszonyka várta az ajtó előtt. Eléje sietett és mindenáron kezét akart neki csókolni. Krauss Simi elhárította magától ezt a tulságos megtiszteltetést s megérdezte, mivel szolgálhat neki?

— A leányomat adom férjhez, — mondta az anyóka — és csak ez a két sorsjegy lesz a hozomány. Nagyságos urat arra kérem, kegyeskedjék a kezébe venni, hogy kijöjjenek... Krauss Simi nevetett, de a jó asszony olyan meghatóan tudott könyörögni, annyi bizalom rezgett ki a hangjából, hogy végre engedett és a két kezébe vette a sorsjegyeket. A babonás anya halálkodva vette vissza a sorsjegyet, „a tőzsde Napoleonja“ pedig két százast vett ki a bugyellárisából és e szavakkal erőltette a nénikere:

— Fogadja — a huzásig.

— **Orosz diákok Trenésenteplíczen.** Nikola-jevics Mihály nagyherceg batumi gimnáziumának Magyarországon tanulmányuton levő huszonegy növendéke Mahang György tanár vezetésével ma Trenésenteplíczebe érkezett. Az orosz diákok megtekintették Trenésenteplícze modern, új fürdőit, az iszapfürdőket, az új, modern szállókat és az óvszázas nagy kiterjedésű parkot, végül a Fodor vívótanár vezetése alatt álló sporttelepet. Este magyar színlelőadással voltak az orosz diákok, akiknek tiszteletére a díszelőadás után társasvacsora, majd reggelig tartó tánc következett. A táncmulatságon a fürdővendégek színe-java résztvett.

— **Grand Fayence-szappan 1.50 kor.**

— **Házasság.** Dr. Schandl Károly, a Magyar Gazdaszöv. s. titkára ma vezette oltárhoz a Jézus szívetemplomában Menyhért Teruskát, dr. Menyhért Vilmos szanatóriumi főorvos és neje, szül. Rómi Tessa leányát. Az esketési szertartást Franciscus Norbert bakonybéli apát végezte. A násznagyi tisztet Friedrich Károly gyömrői földbirtokos és dr. Kajdacsy-Menyhért Jenő marienbadi fürdőorvos töltötte be. A szertartás alatt dr. Farkas Béla hegedűművész saját szerzeményét játszotta.

Róka Ármán, a Róka és Társa automobil-cég beltagja, eljegyezte Deutsch Manó nagyfuvaros leányát, Jolánkát Kőbányán.

Princz Barna Máv. hivatalnok eljegyezte Fried Margitkát Szerencsen.

Róz Ignác eljegyezte Stern Lenkét Budapesten. Wildmann Árpád gazdasági intéző a hó 25-én tartotta esküvőjét Opályiban Szathmári Adolf uradalmi intéző leányával.

Venczell Béla, a magyar királyi Operaház kitűnő tagja eljegyezte Klebinder Alizt, Klebinder Zsigmond tescheni gyáros leányát.

— Nagy változások a hadvezetőségben. A közös hadsereg rendeleti közlönyének jelentése szerint a király kisdemeteri *Gaudernak* József lovasági tábornokot, a 12. hadtest parancsnokát és nagyszabonyi parancsnokló tábornokot gárdakapitány-hadnagygyá és a magyar testőrgárdájának házi parancsnokává, *Seefranz* Antal altábornagyot a 7. hadtest parancsnokává és temesvári parancsnokló tábornokká, kövesházi *Köves* Herman tiroli vár-felügyelőt a 12. hadtest parancsnokává és nagyszabonyi parancsnokló tábornokká nevezte ki. Elrendelte továbbá *Jahl* Gusztáv tábornagyot, a kir. magyar honvédség főparancsnok-helyettesének egészségügyi okokból saját kérelmére való fölmentését és vitéz *Rupprecht* Henrik altábornagyot, a pozsonyi 4. honvédkerület parancsnokát a m. kir. honvédség főparancsnok-helyettesévé nevezte ki a tisztes tanácsosi méltóság díjmentes adományozásával, bartovári *Bartuska* Miksa altábornagyot, a m. kir. honvédség 46. dandárának parancsnokát a pozsonyi 4. honvédkerület parancsnokává nevezte ki; elrendelte továbbá *Spurny* Ignác altábornagy nyugállomába helyezését a Lipót-rend lovagkeresztjének egyidejű adományozása mellett, valamint báró *Vöner* Károly altábornagy nyugállományba helyezését, akit szintén a Lipót-rend lovagkeresztjével tüntetett ki. Fölmentette pfefferi *Sagburg* Walter altábornagyot, a pozsonyi lovashadosztály parancsnokát egészségügyi okokból előterjesztett saját kérelmére e parancsnokság alól és *Ziegler* Emil lovag vezérőrnagyot, a 11. lovashadosztály parancsnokát nevezte ki a pozsonyi lovashadosztály parancsnokává. Elrendelte ezenfelül *lindenau* *Tealer* Viktor vezérőrnagy nyugállományba helyezését, valamint vitéz *szokolgradai Gyurics* Belizár várakozási állományban szabadságot vezérőrnagy nyugállományba helyezését a katonai érdemkereszt egyidejű adományozásával.

— Mottl Félix állapota. Münchenből jelentik: Mottl Félix, a neves karmester állapota ma lényegesen jobb volt s betegsége óta először történt, hogy orvosszerek nélkül rendes volt a szívműködés.

— A Magyarországi Hirlapirók Nyugdíjintézetének igazgatósága tegnap ülést tartott dr. *Heltai* Ferencz elnöklésével, *Lenkei* Gusztáv titkár jelentette, hogy rendes adományként befolyt néhai *Horváth* Lajos főrend hagyatékából 1000 korona, a Párisi Nagy Áruház (Goldberger-cég) 50 korona, a Szamaritánus Egyesülettől 50 korona, *Frankl* Zoltántól 10 korona, a szegedi máv. altiszti körtől *Sáfár* László szerkesztő utján 65 korona, özv. *Némái* Antalától 50 korona. Jubiláris adományként a nyugdíjintézet harminczéves fenállása alkalmából alapítványt tett újabban: *Bogdanovic* Luczián görög-keleti érsek, metropolita és szerb patriarka 4000 koronát, *Krausz* és *Bettelheim-cég* 5000 koronát, gróf *Pejacevich* Tivadar orsz. képviselő, volt horvát bán 4000 koronát. *Barokaldi* József városigeti ezirkusztulajdonos pedig 100 koronát adott. Az igazgatóság hálás köszönetét fejezi ki az adományozóknak. Az intézet július 1-től kezdve tizenhárom tagját nyugdíjazta évi 2400 korona nyugdíjjal. Az intézet felvette az első nyugdíjostályba *Farkas* Emődöt (Budapest) és *Bründl* Károlyt (Magyar Híradó), a második illetőleg harmadik osztályba beiktatta *Mandovszky* Rikárdot (Neues Pester Journal), *Radó* Rikárdot (Magyar Hirlap) és *Sándor* Mihályt (Budapesti Napló). Az igazgatóság többeknek pénzségélyt szavazott meg a Bródy Zsigmond-féle 100.000 koronás alapítványból.

— A viharok áldozatai. Pekingi jelentés szerint Hunan tartományban nagy viharok és víz-áradások pusztítottak. Számos ember életét veszítette, az anyagi kár rendkívül nagy. — A trieszti orkánok újabb áldozatait fogták ki az Adriából. San-André körül, ahol a Nicolajos görög vitorlás hajó a forgószél idején elsüllyedt, ma két holttestet sodortak partra a hullámok.

— Veszedelemes robbantó-gyakorlatok. Kassa környékén nagy katonai gyakorlatok folynak. Az egész helység a várostól néhány kilométernyire táborozik és a sátoártortól nem messze folynak a gyakorlatok. A gyakorlatok folyamán robbantási gyakorlatokat is végeznek, ami könnyen nagy veszedelmeket idézhetett volna elő. Ugy látszik, a robbantó-gyakorlatoknál a kellő óvintézkedéseket nem teljesítették, mert — kassai jelentés szerint — a kassa-oderbergi vasúti fűtőházai elé két-háromkilós foszlányos vasdarabok hullottak és csak a véletlennek köszönhető, hogy a munkásokban kárt nem tettek. Feljelentést tett a vasutagazgatóság *Sárossy* Árpád rendőrkapitánynak, aki a sátoártortábor parancsnokával nyomban érintkezésbe lépett. A rendőrkapitány azt az értesítést kapta, hogy a robbantások már befejeződtek.

— Tűz. Tegnap este Koltai Bertalan asztalos nester Vas-utca 18. számú pinceműhelyében tűz támadt. A műhelyben felhalmozott nagyobb értékű műsútorok elégték. A tüzet a VIII. kerületi tűzoltóság oltotta el.

— Honvédek szerencsétlensége. A dési honvédek katasztrófájáról még a következőket jelentik: A 21. honvédegységhez Dész környékén tartja most ezredgyakorlatait. A fáradt, poros legénységet tegnap este a Szamosra küldötték fürödni, aminek a katonák nagyon megörültek. Egy százados vezette őket a víz partjára. Fürdés közben egyszerre egy vigyázatlan honvédet elragadtott a sebes ár. A százados, látván a vergődő legény veszedelmét, tiz honvédet vezényelt ki a mentésre. Nagy zürzavar támadt, kiabálás, jajgatás hallatszott. A mentésre nemcsak tizen vállalkoztak, hanem egész csapat katona utána uszott a mély vízben fuldokló legénynek. A szerencsétlen honvéd azonban, mielőtt még megragadhatták volna, elmerült a vízben. Az eredménytelen életmentés után a százados riadót fuvatott s a legénységet sorba állította. Először aztán nagy megdöbbenéssel vette észre, hogy *nemcsak az elmerült honvéd hiányzik, hanem még öt másik legény is*. Kiderült, hogy a mentésre vállalkozott honvédek közül ötöt elsodort a folyó, amit a zürzavarban észre sem vettek. Egész este és éjjel is keresték a hat vízbeült honvéd holttestét a Szamosban és partján, de nem akadtak rájuk. A szerencsétlenség helyétől ötven méternyire a Szamos igen mély s valószínű, hogy ott fekszenek a vízbeültak. Ma kikutatják ezt a helyet, hogy tisztességes temetésben részesíthessék a szerencsétlenül járt honvédek. Az ezred parancsnoksága ma távirati jelentést küldött a katasztrófáról a honvédelmi minisztériumnak és a honvédkerületi parancsnokságnak. Kolozsvárról ma délben katonai bizottság érkezett Déstre egy hadbíró vezetésével, hogy vizsgálatot indítson, kit terhel a felelősség a hat honvéd haláláért.

A fürdés közben Szamosba fult honvédek nevei: *Petrehus* Sándor, *Tamás* János, *Heres* László közemberek, *Porumb* János, *Utz* János őrvezetők. Az utóbbi hullája megkerült, a többieket keresik. A fürdésnél jelen volt dr. *Nesztor* orvos két orvosnövendökkel. Három fuldoklót saját életük kockázatásával kimentettek *Kertész* József tizedes és *Zágoni* Ferencz altiszt.

— A millió gyöngyösor. A londoni Covent Garden-színházban a koronázás alkalmából rendezett díszelőadáson egy magasrangu angol törzstiszt nejének milliót érő gyöngygyakérke eltűnt. A megrémült asszony jelentést tett az igazgatóságnak, amely értesítette az előadásra kirendelt detektívhadat, de a kincs nem került meg. A nyakék 250 darab körülbelül egyforma négy, négyesoros gyöngyből áll, három emberöltőn öröklődött a katonatiszt családjában és Indiából származott.

— Magyar báró sikere Amerikában. Egy magyar mágnes szép és hasznos állást küzdött ki Amerikában. Nem szélhámoskodással, nem dollárkirálynők hajhászásával vívta ki a pozícióját, tehetségével, munkásságával nyerte el az egi nevet báró *Orczy* László. A new-yorki *Aircraft* aviatikai újság jelenti, hogy báró *Orczy* László titkára lett a New-Yorkban nemrég megalakult *The Farman Company aeroplán-gyár*nak havi 3000 dollár, szóval 15.000 korona fizetéssel. 500.000 dollár alaptőkével alakult a társaság amelynek elnöke *Alfréd W. Lawton*, igazgatója *Henry Farman*, a világhírű aviatikus és az egyik legkitűnőbb szerkezetű biplánrendszer konstruktora. Báró *Orczy* László mindössze huszonnégyesztendő, Gréczban született, de magyar ember, tanulmányait Magyarországon végezte, tanulmányuton bejárta Olaszországot, Svájcot, Angliát, Franciaországot, a Balkánt és Indiát. Törökországban is megfordult, ott egy szakujóság szerkesztője lett és ezuton több aviatikussal érintkezett. Ez keltette fel benne a hajlandóságot az aviatika iránt, annyira, hogy ma egyik legjelentékenyebb alakja a világ vezető aviatikusainak. Hét nyelven beszél perfektül és a szakirodalomban nagy sikerei vannak. Báró *Orczy* László ugyanabból a családból származik, amely a híres — óráként egy aranyat hozó — házról ismeretes; atyja régebben meghalt. A derék magyar báró édesanyja Fiumében lakik.

— Tűz a gyárban. A Hazai Kőolajipar Részvénytársaság Győmői-ut 140. szám alatti telepén ma reggel tűz támadt. Az egyik tartályban meggyulladt a kátrány és a felesleg lángok veszedelemmel fenyegették a gyárépületet is. A tűzesség azonban félóra oltás után elnyomta a tüzet, mielőtt katasztrófa támadhatott volna belőle.

— Virágnap Budapesten. Gróf Károlyi Lászlóné Múzeum utcai palotájában értekezletre gyűltek össze az elnöksége alatt álló egyesületek: a Budapesti Országos Első Gyermekekmenhely-Egyesület és a Káth. Háziasszonyok Országos Szövetéségének hölgyei, amely összejövételnek célja egy érdekes és a fővárosban eddig új eszmének megvalósítása volt: jótékonycélú virágnap rendezése. A gondolat nem új, külföldön Norvégiában, Belgiumban és újabban különösen Németországban a legnagyobb sikereket érték el a virágnapokkal, Pozsonyban csak az imént rendeztek virágnapot nagy sikerrel. Fiatal leányok vállalkoznak a kizárólag egyfajta egyes virágszálak és képeslevelezőlapok elárúsítására, amelyeket 10—10 fillérsnyi minimális áron az utcákon, pályaudvarokon, esetleg hivatalokban, iskolákban stb. adnak el. Ez az ünnep a külföldön azért vált annyira népszerűvé, mert a publikum zaklatása és nagyobb anyagi megterhelése nélkül sikerült valóban bámulatos összeget gyűjteni a jótékony célra. Valószínű, hogy a fővárosban hasonló lesz az eredmény, amennyiben a rendezést a társadalom legkülönbözőbb rétegeinek részvételével vállalásfelelőseti különbség nélkül tervezik és mert a két egyesület célja: a szegény és elhagyott gyermekek sorsának javítása és a cselédkérdés orvoslása annyira közvetlenül érint mindenkit, hogy bárki szívesen ad cserébe néhány fillért egy kedves tavaszi virágszállért.

— Kézrekerült világesalók. Nizzában ma a florenczi ügyészség körözövele segítségével egy veszedelmes pár, *Passanti* lovag és neje került hurokra. Az elegáns olasz, aki egy tábornok fia és neje egy francia tábornok leánya, már végigcsalták az olasz Riviera előkelő hoteljeit és mind a ketten hosszú időt töltöttek feyházban.

— Égő petroleum-telepek. A galicziai Gorliczében és környékén, mint Krakóból jelentik, tegnapelőtt éjjel nagy zivatar volt. A villám több helyütt lecsapott és *Gilinski* Mariampolszkiban fölgyújtotta a galicziai kárpáti petroleumtársaság naftatelepét. A nafta az óriási tartályban meggyulladt, miáltal rettentő tűzvész keletkezett, amely még tegnap is egész nap tartott. Tegnap reggel a tartály falai, amelyeket a nagy hőség megolvastott, bedőltek és az égő nafta szótáradt mindenfelé és nagy területen elpusztította az utakat, vasutat és a távirót. Gorlicze a külvilágtól teljesen el van vágva. A vasuti közlekedés megszakadt, mert a talpfák elégték. A táviró és telefonvezetékek elolvadtak és a tartó-póznák elégték. A postaszolgálatot postakocsikkal tartják fenn, de ezek is csak a város határáig közlekedhetnek. A lakosság elmenekült az égő naftafolyam elől. Tegnap délutánra egyes helyeken sikerült a tűznek gátat vetni és remélik, hogy mára teljesen lokalizálják. Az égő naftatartály a föld alatt négy méter mély, a föld fölé pedig 3 méter magas volt. A tűz két vasuti hidat is elpusztított. Attól tartanak, hogy a hőszög következtében a földalatti vezetékcsovek is megrepednek, amiálta újabb naftamennyiségek gyuladnának meg. Az anyagi kár eddig körülbelül egy millió korona. Újabb jelentés szerint a galicziai Görliczi naftatelepeken sikerült a nagy tűzvészt megfékezni. Tizenöt ciszterna borult tegnap lángba és egy négyzet kilométer területen dühöngött a lángtenger. A fűmítőgyárak nagy veszedelemben forogtak. Mára sikerült lokalizálni a tüzet.

— Egy uriaszony öngyilkossága. Nagyszombatból jelentik: Dr. Arányi Jenő ügyvédjelöltet, ki ügyvédi vizsgája előtt pár nappal 26 éves korában hirtelen meghalt, hétfőn tenették el nagy részvét mellett. Édes anyját fia halála annyira megrendítette, hogy éjjel kilopozott hazulról és Bucsány község határában fölakasztotta magát. Hajnalban találták meg halva. A boldogtalan apa és férj, *Aufricht* Mór nagyszombati kereskedő nagybetegen fekszik lakásán, hol egyetlen élő gyermeke, *Arányi* Lajos, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank tisztviselője van mellette. A tragikus eset a városban általános részvétet kelt.

— Dr. László Mihály nyilvános főgimnáziumában és nevelőintézetében az évvégi vizsgálatok jó eredményvel végződtek. A növendékek nemcsak a rendes tanulmányaikban, hanem a rendkívüli tárgyakban is, mint zene, katonai kiképzés kváló eredményt mutattak fel.

— A zombolyai sikkasztás. Zombolyáról jelentik: A Pannónia gőzmalomnál újabban 23.000 korona hiányt állapítottak meg a *Babcsányi* Mátyás igazgató sikkasztásából kifolyólag. Az eddig megállapított összes hiány 107.000 korona.

— Tettenért leánykereskedő. Sopronból jelentik: *Mátyás* Istvánné soproni lakost a rendőrség letartóztatta, amikor egy soproni 19 éves leányt el akart adni egy bécsi nyilvános házának.

— Okleveles mérnökök és építészek a Máv-nál. A magyar királyi államvasutaknál az építési és pályafentartási szolgálatnál legközelebb 30—40 mérnöki és köztük néhány építési állás lesz betöltendő. Ezekre az állásokra azok az okleveles mérnökök és építészek, akik 1—3½ évi gyakorlattal bírnak, 200 korona, akik pedig 3½ évnél hosszabb gyakorlattal bírnak, 230 korona havi díjjal fognak alkalmaztatni és a szolgálatba lépésük napjától számított hat hónap letelte után következő legközelebbi május, illetve november hó 1-ével a három üzleti szakvizsga és az önálló forgalmi szolgálatra való felhatalmazás utólagos megszerzésének kötelezettségével a VIII. fiz. osztály 3. fiz. fokozatába évi 2300 korona fizetéssel és a szabályszerű lakáspénzzel mérnökké ki neveztetni. A szakvizsgák letételére vonatkozó kötelezettségnek a külső végrehajtó forgalmi szolgálathoz való kihelyezésük nélkül, műszaki beosztásukban is eleget tehetnek. Ha az alkalmazandó okl. mérnökök és építészek külső munkához osztatnak be, havi díjukon felül még havi 180 korona utazási átalányban is fognak részesíttetni. A pályázók mérnöki (építési) oklevelével, születési anyakönyvi kivonattal, m. kir. államvasuti pályaeorvos által kiállított pályaeorvosi bizonyítvánnyal és gyakorlati működésükről szóló bizonyítványukkal felszerelt kérvényüket az igazgatóság általános igazgatási főosztályához nyújthatják be.

— Berlinben vasuti sztrájk készül. Berlini jelentés szerint a közuti vasutársaságok alkalmazottai sztrájkra készülnek. Memorandumot nyújtottak be és ha két nap alatt nem teljesítik bérkötveteléseiket, akkor megakad az egész forgalom, mert az alkalmazottak egytől-egyig szolidarisak.

— A III. Országos Patronage Kongresszus előkészítése. A Kassán tartandó III. Országos Patronage Kongresszus előkészítő bizottsága a kongresszus határnapjával szeptember 17—19. napjait állapította meg. A kongresszus főválságát a király elvállalta s képviselővel dr. Székely Ferencz igazságügyminisztert bízták meg. A kongresszusra eddig már számosan jelentkeztek be képviselőket. A kongresszuson beszédet mond dr. Székely Ferencz igazságügyminiszter, gróf Tisza István, dr. Balogh Jenő államtitkár, Berzsenyi Jerő, a kassai kir. ítélőtábla elnöke, dr. Fischer Calbris Ágost kassai püspök és a magyar patronage ügyek egy, még később felkérendő vezető férfiai. A megnyitási elnöki beszédet bellyei Riekl Gyula miniszteri tanácsos, a szövetség elnöke, tartja meg.

— Olasz arató-sztrájk. Olaszországban már megkezdődött az aratás, de bekövetkezett a sztrájkveszedelem is. Milanói jelentés szerint a Ferrara vidéki mezei munkások sztrájkba léptek. Az aratást ezáltal komoly veszély fenyegeti. A kormány katonaságot küldött, hogy az aratás zavartalan menetét biztosítsa és a dolgozni akaró aratókat a sztrájkolók erőszakosságától megvédje. Körülbelül 400 birtokos munkásai sztrájkolnak.

— Öngyilkosság családi viszály miatt. Makóról jelentik: Csuth György battonyai fiatal gazdálkodó szülei akarata ellen nősült s emiatt a fiatal házaspár és Csuth szülei között állandó volt a civakodás, úgy hogy végül Csuth és felesége külön lakásba költöztek. A szülők erre azzal fenyegették meg, hogy kitagadják az örökségből. Csuth emiatt annyira elkeseredett, hogy vadászfegyverével agyonlőtte magát.

— A vonatról leugrott rablógyilkos. Izgalmasan szökött meg az őrizőtől Makkos Vendel pápai rablógyilkos. Tegnapelőtt küldték vissza Budapestre Veszprémben Makkos Vendelt, a pápai zálogházrablás és rablógyilkosság tettesét. Makkos ugyanis örültnek tette magát, miért is a veszprémi királyi törvényszék elmeállapotának megvizsgálása céljából nemrégén Budapestre szállíttatta. Itt megállapították, hogy a gyilkos szimulál, azután két ápolót adtak mellé és úgy indították utnak Veszprémben. Varsányon tul Zircz tájékán, ahol a vonat már a Bakony erdősegei között kanyarog tova, Makkos felhasználta őrizőinek figyelmetlenségét s leugrott a robogó vonatról. A vonatot megállították, kutatták: mindenfelé a szökevényt, de hiába. A veszprémi csendőrség az egész környék csendőrségével lázasan keresi most Makkost, de amint ők maguk mondják, egyelőre kevés reménnyel, miután a Bakony rengetege régidők óta elsőrangú menedéke az ottan elbujt gazembereknek. Azonban valamelyes nyom mégis akadt már: egy helyütt látták a rablógyilkost akinél különben élelmiszer sincsen, fegyvere sincs, soká tehát nem bujdoshat.

— Az ojtózi szoros halottja. Az erdőlyrészi regényes Ojtózi-szorosban megdöbbentő haláleset történt. Novák Bogdán kézdívásárhelyi ügyvédjelölt vasárnap délelőtt eltűnt a lakásáról. Három napig keresték, míg végre ma megtalálták — a holttestét. A hegyek között, az ojtózi szorosban hevert a hulla, amelyen sérülések nyomai nem látszanak. Azt hiszik, hogy Novákot szívszélhűtés érte meg.

— Dráma a vasuton. A berlini Stadthahn egyik kocsiában izgató drámai jelenet játszódott le. A helyi vasutára tegnap este felszállott Hermsdorfnál egy Penkwit Félix nevű huszonkétéves péksegéd is a menyasszonyával. Az ifjú pár eleint csöndesen beszélgetett, később mind indulatosabbá vált a társalgásuk, sőt egy pár pillanat múlva Penkwit revolvert rántott és menyasszonyára fogta. A vonatszakas többi utasai rárohantak a dühöngő péklegényre s megpróbálták a kezéből kicsavarni a revolvert. Penkwit eldobta fegyverét, felrántotta a kupé ajtaját és kiugrott a teljes gőzzel robgó vonatból. A merénylő a szomszédos sínparra esett, amelyen éppen abban a pillanatban haladt el az ellenkező irányból érkező vonat, amely a szerencsétlen péklegényt menyasszonya szomoláltára gázolta el. Az utasok természetesen azonnal megrántották a vészféket, a vonat megállott, a szomszéd sínparon azonban csak egy borzalmasan megcsontított emberroncs feküdt.

— A szerelmes laboráns öngyilkossága. Hódmezővásárhelyen szerelmi öngyilkosság történt. Kedden reggel a vásárhelyi Tisza-szállóban egy jól öltözött fiatalember szállt meg és a vendéglőnyvbé Dombi József nevet irt be. A fiatalember tegnap egész nap nem mutatkozott. Ma a hajnali órákban szobájából nyögést hallottak és a rendőrség segítségével feltörték az ajtót. Haldokolva találták a fiatalembert, aki nagy adag morfiomot fecskendezett bőre alá. Dombi Mindszentre való laboráns és szerelmi bánatában követte el az öngyilkosságot.

— Leszakadt vakolat. Ma reggel a Nagykörönd utcza 30. számú ház első és második emelete közötti vakolat leszakadt és Hajnal Irma 58 éves takarító nő fejére zuhant. A takarító súlyos sérüléseket szenvedett.

— Baleset a Dunán. Tegnap este a Duna Gőzhajós Társaság Hattyu nevű hajóját, amikor a margitszigeti állomáson ki akart kötni, egy erős szélrohamból kikötő hidjához vágta. A kikötőhid erősen megrongálódott, a hajónak baja nem történt. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

— Megakadályozott öngyilkosságok. Tegnap este Kunkai Julia 19 éves cseléd a Ferencz József-hidról a Dunába akart ugrani, de amikor a hid karfájára felkapaszkodott, Goldschmidt Ferencz börtönös megragadta és visszarántotta. — Az upesti rakparton Batonyi József 19 éves napszámos a Dunába akart ugrani. Cseglédi Gergely rendőr azonban megakadályozta és bevitte a rendőrségre, ahol megígértették vele, hogy nem lesz öngyilkos.

— Egy hü szolga. Wild György kertész ötvennyolc esztendeig volt a Zichy Miklós grófi család darufali uradalmának kertésze. Szolgálatát a jelenlegi grófi birtokos nagatyjánál, gróf Zichy Miklósnál kezdte meg s azóta mindig ennek a családnak a kenyere ett. Most, hogy egy felszabadot jóval meghaladó hűségess szolgálat után nyugalmába vonul, a királyi szolgálati díszmet engedett részére, melynek táadársára Komáromban, ahol az öreg kertész nyugalmas napjait éli, nagy ünnepélyre készülnek.

— A Duna halottja. Ma délelőtt egy órákor Német Adolf ügynök az összekötő vasuti hidról a Dunába ugrott. Utána ezettek, de megmenteni nem tudták. A Dunába vészett.

— Halálozás. Vass Ferencz tekintélyes kereskedő, Szabadka város törvényhatósági bizottságának tagja, 60 éves korában, Szabadkán meghalt.

Csicséri Orsz. Margit, az ungvári elemi iskola tanítónője 32 éves korában meghalt.

Gróf Forgách László, a „Mándoki Takarékpénztár” alapítója, Mándokon meghalt.

Kassai Imréné, Gergely Berta 38 éves korában Marosvásárhelyen meghalt.

Özv. Kulifay Gyuláné, Nagy Zsuzsanna, a garamszentgyörgyi református egyház volt lelképásztornának özvegye meghalt Budapesten.

Dr. Berényi Gyula megyei (b. főorvos, városi kerületi orvos, az ir. hítköztség elnöke Esztergomban e hónap 28-án meghalt.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherezege-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x Használt írógépeket, elsőrendűeket 30—75 százalékos engedménnyel, jótállással, részletfizetésre is szállít az Ujlaki-írógéptelep, Budapest, VII., Erzsébet-körút 28. Telefon: 122—60.

x Bob hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.

x Ötvennyolc elsőrangú artista működik közre a Beketow-czrkusz jelenlegi feltűnést kéző műsorában, 37 férfi és 21 nő, mindannyi kiváló művész a maga szakmájában. A köröndbe ezenkívül 75 fő, 1 elefánt, sok kutya, 12 idomított liba és több más, idomított állat kerül minden előadásra és mindenki elismeri, hogy ilyen műsort czirkusz még nem produkált. Ez a műsor látható csütörtökön, Péter és Pál napján, mindkét ünnepi előadásra, délután 4 és este háromnegyed 8 órákor. Délután gyermekek felhívárakat fizetnek. A Főzkedvelt japán császári művészeknek ez az utolsó délutáni előadásuk.

## Divatszemele a vízben.

— Tengerparti tudósítás. —

— június 26.

Övátosságból nem áruolom el, hogy melyik „nagy víz” homokos partján szerzem be divattapasztalataimat. Ebben a koleragyanus időben még vesztégszár alá vehetnének. Pedig csepp kedvem sincs a nagy világtól és a kis nőktől elszigetelődni.

Délelőtt tizenegy órákor foglalom el szemléllő állomásmat. Ilyenkor már minden kabin „megtelt” és a szelfogó kosárszékekből vig csevegés zsongása hangzik. A fürdőni készülő hölgyek, majdnem kivétel nélkül, hófehérbe öltözve tűnnek el az öltözőjük függőnye mögött és festői, színes kosztümben bujnak ismét elő.

A fürdőbiczek a tengerbe kinyúló terrasról leskelődnek és természetesen mindenekelőtt az ismerősöket keresik ki a csoportokból. A kodakok is előkerülnek, hogy az érdekesebb pózokat és az ingerlőbb alakokat megrögzítsék.

Először is a színek ötlenek a szemünkbe. Veres, fekete, buzavirág szín és fehér a legszokásosabb alapszínek. Ezek vagy önállóan, vagy egymással kombinálva szerepelnek. Az ötletességnek és az egyéni izlésnek tág tere nyílik a fürdőkosztümmök összekomponálásánál.

Az egyik, például fekete lüsterből készült s a szélei veressel szegélyezettek. Derékban részatos a díszítése s a szárnyai olyan hosszúak, hogy a nadrágból alig látszik valami. Nem minden ezülség nélkül rejtőzik a fürdőnadrág, amennyiben a modern kosztümmöknél trikószevetből valók és bár felette megkönnyítik a mozgást a vízben, de annyira plasztikusan kidomborítják az idomokat. A takarékos és praktikus hölgyek a nadrágot valamely trikotázsüzletben készen szerzik be s a bluzkabátot a saját varrónőjükkel készítetik.

Az említett fekete kosztümmöt fekete fürdőhárnyia és piros csokros könnyű, nagy fekete hálcskalap egészítik ki. Egy másik hölgy már nem ilyen obligát fürdőkosztümben, hanem valóságos „fürdő sportdresz”-ben jelenik meg. Az izléses öltözék színe tegethoffkék s disze élénk „sottiss”. Barna haja turbanszerűen csavart kendőbe van bekötve, mely alatt gummi főkötő rejtőzik.

A homokban egy bájos nőcske sütkérezik. Buzavirágkék kosztümmje selymesfényű szevetből van varrva s matrőszabású. A gallér és a nyakkendő fehér, kalapja pedig kékbélésű, fehér himzett szevettel van borítva. Lábán nincs hárnyia, csupán szandál, melynek szalagja keresztbe kötve végig kigyózik a formás lábezárón.

Egy másik kék-kosztümmös hölgygyel beszélget, akinek öltözete abban különbözik az övétől, hogy sötétkék kreton szevetű, fehér pettyes díszítéssel, szabása pedig princesse-alaku, négyzögletes kivágással a nyakán. Az erős napsugarak ellen könnyű manila-kalapot visel, fehérpetytes kék-szevetből kötött nagy csokorral. A fürdőszasszony utána viszi a puha, szép fürdőköpenyt, mely szintén sötétkék szegélyű.

Távolabb fehér nimfa mártogatja lábát a vízbe, hogy annak hófokát kipróbálja. Kosztümmje fehér flanel, fekete szegélyvel. A hó zubonyhoz a fekete sávok „fűsü”-szerűen vannak alkalmazva. Főjét fekete szalagos fehér mulkalap fűdi. Élénk ellentéte egy enivaló veres vízirdőg, aki merészen uszkal a vízben. De csakhamar ő is kikívácsolik a partra, úgy hogy megmustrálhatjuk a kosztümmjét. A veres vászonzubony kihajtott gallérja fekete és a derekát vastag fekete zsinór köti át.

Nagyon csinos egy nyersvászonsosztümm veres-fehérpetytes szegélyvel és éppen ilyen kokár.

dával a vászonkalapján. Láthatunk kimono-szabású bluzokat, ujnélküli derekat, melyet a vállon csak egy gomb fog össze; de a legáltalánosabb a hagyományos, szárnyas bluz-kabát, a matröz-torna és a princesse-szabás.

A fején, a már említett kalapokon kívül, parasztosan kötött kendő, auto-sapkaszerű füveg és a nagyon divatos elszázi szárnyas-csokor a legkedveltebb.

## REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

☉ **A király és Umlauff kapitány.** Megirtuk Umlauff kapitány kitüntetését, hogy tábori pilótává nevezte ki a királyt. Umlauff repüléséről még másként is kifejezte elismerését a király. Bécsi jelentés szerint báró *Economio*, az aeroklub nevében táviratban értesítette a királyt Umlauff kapitány bécs-budapesti és budapest-bécsi fényes repüléséről. Báró *Schiessl* kabinetigazgató erre a következő táviratot küldte báró *Economio*-nak: „Öfelsége köszönetét fejezi ki azért, hogy szíves volt őt a bécs-budapesti és budapest-bécsi távolsági repülés eredményéről értesíteni s öfelsége nagyon meg van elégedve a fényes eredménnyel. Báró *Schiessl*.”

☉ **A körrepülés.** Münszterből jelentik a német körrepülésről: *Kölnbe* ma utra kelt *Lindpaintner* 4 óra 8 perczkor és *Vollmöller* 4 óra 13 perczkor. *Lindpaintner* Appelhülsen mellett kénytelen volt leszállni, mert motorjának cizilindere küssé meglazult. *Vollmöller* a kód miatt eltévesztette az irányt és *Havixbeck* mellett leszállt, hogy tájékozódjék. A kikötésnél készülékének propellere küssé megrongálódott. — *Bielfeldből* jelentik: *König* aviatikus reggel 4 óra 50 perczkor Münchenben felszállt. Süri ködben átrepülte a teotoburgi érdőséget és elérkezett *Bielefeld*-hez, de a süri ködben nem tudta magát tájékozni és nem sikerült megtalálnia a leszállásra kijelölt teret. Ezért az egyik bielfeldi külvárosban, a *Schillerstrasséban* szállott le. Baja nem történt. — *Brüsszelből* táviratozzák: A *Petit Bleu* újság kiadója 50,000 frankos díjat tűzött ki a jövő évben rendezendő körrepülésére, melynek *Berlin* lesz a középontja. — *Roubaixból* jelentik: *Vedrine*, aki *Brüsszelben* ma délelőtt 10 óra 6 perczkor felszállt, hogy a *Brüsszel-Roubaix* etappon megtegye, 11 óra 4 perczkor ideérkezett. Utána érkeztek *Garros*, *Kimmerling* és *Beaumont*. Ötödiknek *Vidart* érkezett, később jött *Renaux*, *Gibert* és *Valentine*.

☉ **Aviatikus katonatisztek.** Párisi jelentés szerint az európai körrepüléssel egyidejűleg tudvalevően a hadügyi kormány megbízásából több aviatikus katonatiszt gyakorlatokat végzett a határon. A repülő csapatnak *Étève* kapitány a parancsnoka, maga is gyakorlott pilóta. A gyakorlatok felderítő szolgálatokra vonatkoztak és az utasítás az volt, hogy az aviatikusok kikémleljék annak az ellenséges haderőnek az állását, nagyságát és mozdulatait, amely a feltevés szerint a határról *Páris* felé menetel. Vasárnap *Étève* kapitány, *Marzac* hadnagy, mint megfigyelőnek a kíséretében, *Bethenyből* indulva berepült a *Betheny-Laon-Saint-Quentin-Cambrai-Deu*ai közötti vonalat és *Douaiban* szállott le. Az út nagyon kedvezőtlen volt, a repülőgépnek erős széllel kellett küzdenie és némelykor a felhők egészen eltakarták a földet, úgy hogy a két tiszt csupán az iránytű után tudott tájékozódni. Az út mindamellét nagyon szépen sikerült és *Marzac* hadnagy, aki a megfigyeléseket eszközölte, sikerült számos értékes feljegyzést tenni az útról. Ugyan- csak az utat tette meg *Chéutin* hadnagy is, aki két óra tíz percz alatt ért *Douaiba*. *Ludmann* hadnagy is pompásan megoldotta feladatát, amely abban állott, hogy a *sissonnei* mezőn táborozó csapatoknak egy utasítást vigyen. *Bethenyből* utolsónak *Clavenad* hadnagy indult el. Mézières irányában haladt és a *Valenciennes* felől jelzett csapatokat kémlelte ki. Kétórás ut után a *brayellei* aerodrom közepében szállott le; az utja körülbelül kétszázhusz kilométer volt és állandóan ezer méternél magasabban kellett tartózkodnia, mert az alsóbb régiókban heves szél uralkodott.

## SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(\*) **Budai Szinkör.** A *Troubadour-t*, *Verdi* operáját adták félig felt ház előtt. *Bejcsi* mellett, kinek a harmadik felvonásban nagy sikere volt mint *Manrico*-nak, a figyelem főképpen *Szánthó* Gás párra irányult, *Luna* gróf személyesítőjére. A második felvonásbeli híres szerelmi ábránd-ária után hosszantartó taps tüntette ki. *Bejcsiné* *Azucénát*

erős szenvedélyvel énekelte, miben alig tudott mértéket tartani. *Rossi* *Rozina* éppen az ellenkező hibába esett és nagy gondot fordított rá, hogy különben jól kiképzett koloraturáját tulságosan észre ne vegyék; a legtöbb futamot és trillát inkább markirozta mint énekelte. Az első felvonásvégi tercettet *Szánthóval* és *Bejcsivel* egy elnyelt trillájával ki is hozta az egyensúlyból. *Márai* (*Fernandó*) az első felvonásban jól megérdemelt tapsokat kapott.

(\*) **Az Operaház új énekesnöje.** *Mészáros Imre*, az *Opera* igazgatója az *Opera* tagjai sorába szerződtette *Eóné* Irént, aki a szezon folyamán szép sikerrel vendégszerepelt az „*Aida*” czimzerepében. Az új énekesnő egyelőre csak egy évre szóló szerződést fogadott el.

(\*) **Operett-premiér Nagyváradon.** Nagyváradon vasárnap mutatták be a *Szigligeti-színházban* a „*Kék vér*” czimű operett-újdonasgot, melynek különös érdekességet adott az, hogy a három szerző mind Nagyváradra való. A szöveget *M. Fekete* *Mária*, egy nagyváradai urinő, a zenét pedig *Kun Andor* és *Fleischer József* szerezték. A nagyváradai lapok szerint az újdonasgnak zajos sikere volt és a zsufolásig telt színház közönsége sok számot megújratott és felvonások után a szerzőket a szereplőkkel együtt gyakran szólította a lámpák elé.

(\*) **Novelli visszavonul a színpadtól.** Híre járt, hogy *Eleonora Duse*, nemcsak az olaszok, hanem az egész világnak legértékesebb színésznője elhagyja a színpadot s ma már egy újabb szenzációs visszavonulásról értesülünk. *Ermete Novelli* az a művész, aki szintén megkivánta a nyugalmat. Állítólag az idei nyári szezon befejeztével játszik utoljára, aztán *Milano* melletti birtokára költözik, melyet nemrégiben vásárolt és ott nagyszabású színiiskolát akar alapítani.

(\*) **Antiszemita tüntetés egy színházban.** *Románia*ban a plojesti nyári színházban az ottani lycium internátus növendékei hallatlan botrányos tüntetést rendeztek *Rosen* *Franziska* zsidó vallású színésznő ellen. Amikor *Rosen* kisasszony megjelent a színpadon, a növendékek óriási lármát csaptak, kövekkel, záptojásokkal megdobálták, többben pedig *revolverből* lövöldöztek. A rendet csak a kivezényelt katonaság állíthatta helyre. A plojesti polgárak tekintélyes része beadvánnyal fordult a kultuszminiszterhez, amelyben az elvadult diákok szigorú megbüntetését kéri.

## TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

\* **A Röntgen-sugarakról.** A laikus nagyközönség és a tanulóifjúság részére igen érdekes, népszerű, könnyen élvezhető tudományos kis füzetet írt *Torday* *Lajos* szentesi állami főgimnáziumi tanár a Röntgen-sugarak felfedezésének történetéről, az elektron elméletéről és a Röntgen-sugarak tudományos és gyakorlati alkalmazásáról. Ezzel a problémával kapcsolatosan áttér a fizika legújabb fejlődésére, amely fejlődés a radioaktív tulajdonságú testek felfedezésére vezetett s amely felfedezés a modern fizika legnagyobb átalakulását idézte elő. Alig van a tudományak ága, amely oly hatalmas lépésekkel haladna előre, mint az elektromosság tana. Az utolsó évtizedek alatt az elektrotechnika terén a felfedezések egész sorával lepték meg a tudósok az emberiséget. Ezeknek kiinduló pontját, a Röntgen-sugarak elméletét ismerteti *Torday* kitünően megírt kis könyvében. Szól a Röntgen-sugarak felfedezésének előzményeiről, a gázelektromos jelenségekről, majd ismertetvén az elektron-elméletet, áttér a Röntgen-sugarak felfedezésének ismertetésére. Különösen értékesek a könyvnek azok a fejezetei, amelyek a Röntgen-sugarak tudományos és gyakorlati alkalmazásáról, a radioscopiáról, a radioterápiáról, a radiografiáról szólnak. A kitünő kis füzet, amelyet a modern tudomány minden érdeklődője haszonnal és élvezettel forgathat. Szentesen, *Untermüller* *Eraó* könyvkereskedő kiadásában jelent meg és 1 koronáért kapható.

\* **A Társadalomtudományi Társaság záróülése.** A Társadalomtudományi Társulat ma délután hat órakor tartotta dr. *Szabó* *Ervin* alelnök elnöklésével évzáró közgyűlést. A társaság a lefolyt munkái éven 22 felolvasó ülést rendezett a fővárosban. Előadói negyvennél több előadást tartottak vidéken. A társaság havi szemléje, a *Huszadik Század*, terjedelmében erősen gyarapodott. Tagjainak száma a lefolyt évben 500-zal növekedett. Jelentős eseménye a társaság mult évének a „*Neuschloss*”, a régi hívek szabadtudományi páholy alapítása. A páholy 10,000 koronás alapítványt tett fennállásának negyvenedik évfordulója alkalmából. Ez összeg

kamatait két évenként 1000 koronának kiegészítve társadalomtudományi dolgozat jutalmazására kell fordítani. A pályázat kiírásával és a végrehajtás körül a felmerülő teendőket a páholy a Társadalomtudományi Társaságot bizta meg. A társaság pályázati kérdésül a következő kérdést tüzte ki: a magyar agrárpolitika főkérdései. A pályaművek jelzésével kíséretében legkésőbb 1912. május 1-ig küldendők be a Társadalomtudományi Társaság cziméire.

\* **Az afrikai expedíció eredménye.** Ez év márczius havának elején tért vissza az az expedíció, amely dr. *Madarász* *Gyula* Nemzeti Múzeumi igazgató ör vezetésével hosszabb ideig végzett tudományos kutatásokat Afrika állatvilágában. A gyűjtés egy részét, a madarakat, az expedíció magával hozta, míg a másik részt, amely javarészt emlősökből áll, *Szudánban* adták postára nyolcz ládában. A gyűjteménynek legérdekesebb darabja az a fehérbóbítás veréb faj, amelyet viszfazafelé jövet *Alexandria* táján találtak s amely szalkörökben nagy feltűnést keltett. A gyűjtemény hátralevő részének tudományos feldolgozása nyomban annak ideérkezése után megkezdődik.

\* **Nemzetközi bőrkórtani kongresszus.** A nemzetközi dermatológiai kongresszus napját végérvényesen szeptember 18-ában határozták meg. Ezen a kongresszuson számolnak be a bőrkórtani tudósok az újabb gyógyszerekről és gyógy módokról, köztük az „*Ehrlich* 606”-ról is.

\* **A mozgófénykép az orvostudomány szolgálatában.** Az orvostudomány régóta foglalkozik a kinematografiának a Röntgen-sugarakkal való egyesítésével, amelynek segítségével az emberi szervezet belső mozgásai s azoknak esetleges rendellenességei bemutathatók volnának. Több mint 10 éve próbálkoznak e kérdés megoldásával, de eddig csak nagyon jelentéktelen eredménye volt a kísérleteknek. A nehézség abban áll, hogy kinematografid képhez legalább tizenhat felvétel kell másodpercenként; kevesebb felvétel mellett az egyes képek nem olvadnak össze. *Lomond* és *Comandon* párisi tudósok most legyőzték a nehézségeket. Külön be rendezés segítségével igen tökéletes fotografiákat mutattak be a párisi orvosegyletben, amelyekben látható volt, a szív, a rekesz, a gyomor mozgása, különösen pedig a csontváz egyes részeinek viselkedése a különböző mozgásokban.

\* **Pályázat Napoleonnól.** A magyar királyi honvédség Rendeleti Közlönyének legújabb száma pályázatot ír, mely szerint elkészítendő egy könyv *Napoleonnól* fiatal tisztjeink számára. I. rész: Részletes élet és jellemrajz; II. rész: *Napoleon* háborúinak nagyon rövid, csak vezérszókban megírt, de jellemző ismertetése, a szereplő vezéreknek s a hadseregnek szervezetének, felszerelésének, kiképzésének, harcmódjának és szellemének egy-két találó szóval való jellemzése; III. rész: Jellemző szemelvények hű fordítása *Napoleon* „*Correspondance*”-ából. A könyvhöz sok kép és rajz válogatandó össze, amelyeknek egy része esetleg a mű elfogadása után szerzendő csak be. A forrás mindenütt lelkiismeretesen megjelölendő. A mű megírására bárki jelentkezhetik. A jelentkezők a Magyar Katonai Közlöny szerkesztőségéhez címzett s oda 1911 deczember végéig betérjesztendő jelígis jelentéseikben fejtsék ki a könyvről vonatkozó eszméiket, tervüket és sorolják föl a használandó forrásműveket, melyeket a honvédelmi miniszter a könyv megírásával megbízandó írónak — kívánatára — köleső-képpen ingyen bocsátana rendelkezésére. Elfogadás esetén a Magyar Katonai Közlöny a szerzőnek ezer koronát fizet. Ha a dolgozatot a Magyar Katonai Közlöny közli, akkor a folyóirat szabályai szerint érte járó tiszteletdíj is a szerzőt illeti.

\* **A Kultura.** A fényes kiállítású lap, amely ezuntal már havonta kétszer jelenik meg, a következő tartalommal jelent meg: *Falk* *Richard*: Az ércny halódása. *Rexa* *Dezso*: *Klatte* *von Klattenhof*. *Ámon* *Vilmos*: Az idegasszony. *Havas* *Zoltán*: *Jörgh* *Friebs*. *Fakir*: *Képeskönyvek*. *Basch* *Árpád*: *Művészeti krónika*. *Munkácsy* *Sándor*: *Színház*. *Képek*: *Tull* *Ödön*: *Aratáskor*. *Kimnach* *László*: *Tanulmányfej*. *Garzó* *Berthold*: *Kisvárosi udvar*. *Némethiné* *Udvardy* *Flóra*: *A templomban*. *Józsa*: *Herzog* *Géza* *ex librise*. *Basch* *Árpád*: *A kis hű*. *Chinában*. *A tilosban*. *Markhot* *A.* *Szalay* *Pál*, *K. Fangh* *Dezso*: *Könyvdíszek* és *fejlécek*.

## Nyilttér.

Érvényben közlötökért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

**Házlebontás miatt összes arany-, ezüst- és ékszeráruimat jelentéktelenül lezártított árban adom el. Zinner Testvérek utóda Siszt Hugó**  
Budapest, Váci-utca 5. szám.  
Nem összetévesztendő! Pontos cím!

# FŐVÁROS.

## A főváros közgyűlése.

- Villamostelep, szemétkérdés, autotaxi, stb.
- Megfelelőbbek a Krausz Mayer-féle telekvásárt. —

Budapest, június 28.

Olyannak ígérkezett a főváros mai közgyűlése, mint amely három napig is el fog tartani. Egész csomó nagyfotosságu ügy szerepelt a napirenden, melyek mindegyike már a bizottsági tárgyalások során élénk vitákra szolgáltatott alkalmat, és azt kellett hinni, hogy ma — a plénum előtt — még többen akadnak, akik a főváros iránti szeretetüknek szép hosszú szónoklásokban fognak kifejezést adni. Ámde — csudák csudája — nem így történt. Az egész napirenddel gépies gyorsasággal a legnagyobb figyelmetlenség és érdektelenség közepette végeztek. Vita — ugyszólván — nem is volt egyetlen kérdésnél sem. Azért-e, mert az egyes nagyobb jelentőségű dolgokban — mint amilyen a városi villamostelep ügye, a szemétkérdés megoldása, az autotaxi szabályrendelet — már a rengeteg sok tárgyalás után teljességgel kialakult a közgyűlés közvéleménye, avagy tán azért, mert a nyári vakáció jóleső hatásait kezdte éreztetni: igazán nem tudjuk. De konstatálni kívánjuk, hogy e három jelentős ügy mindegyikének elégséges volt Vázasnyó Vilmosnak rövid, de alaposan megokolt felszólalása, hogy a közgyűlés egyeteme az ő álláspontját tegye magáévá, és ez egyet jelent azzal, hogy a kérdések a közérdek szemmel tartásával és teljes kielégítésével nyertek megoldást. Az elektromos telep kérdésénél Vázasnyó felszólalása alapján határozta el a közgyűlés, hogy a telep munkálataira nyilvános, nemzetközi pályázatot írjak ki. Ugyancsak az ő indítványára mondta ki a közgyűlés, hogy a szemétfuvarozás kérdésében a tanácsot bizza meg a szükséges tárgyalások folytatására, és az autotaxi szabályrendelet tárgyalása során is Vázasnyó álláspontja győzött, amikor a közgyűlés úgy határozott, hogy az automobil rendszámok adományozási jogát a tanácsra bizzák, de az autók létszámát esetről-esetről a közgyűlés állapítja meg.

Amíg a közgyűlés megkezdődött, a társalgó teremben gyülekező bizottsági tagok igen nagy számmal írták alá a Krausz Mayer-féle telekvásárlásról szóló közgyűlési határozat elleni felelőbevitelt. A felelőbevitelt elsőnek Vázasnyó Vilmos írta alá. Ez különösen azért érdemes a feljegyzésre, mert Vázasnyó 18 éves városatyasága óta ez az első eset, amikor ő egy közgyűlési határozat ellen felelőbevitellel él. Ő — aki a főváros autonómiájával sohasem tudta összeegyeztetni, hogy a törvényhatóság állásfoglalásával szemben a kormányhatóságok forduljanak orvoslásért — a telekvásárt az általunk már ismertett okoknál fogva a fővárosra sérelmesnek tartja és a közgyűlés határozatának a megsemmisítését kéri a belügyminisztertől. A felelőbevitelt a közgyűlésen 61 bizottsági tag írta alá és holnap terjesztik fel.

A mai közgyűlésről a következő részletes tudósítást adjuk:

### Elnöki bejelentések.

A törvényhatósági bizottság közgyűlést délután négy óra után nyitotta meg Fülepp Kálmán főpolgármester. Az elnök bejelentései során tudatta a közgyűléssel, hogy Jalic Géza bizottsági tag mandátumáról lemondott. A lemondást tudomásul vették és helyébe dr. Temesváry Rezsőt hívták be. Bittner János a vásárcsarnoki elárúsító helyek, dr. Fűredi Mór pedig a villamos világitási idő meghosszabbítása ügyében jelentettek be interpellációkat.

Herz Lajos a külföldre irányuló áruk származási bizonyítványai ügyében indítványt jegyzett be, amelyet kiadtak a tanácsnak tárgyalás és javaslatkérés céljából.

### A városi villamostelep.

A napirend során elsőnek tárgyalták a harmadik elektromos telepre vonatkozó tanácsai előterjesztést, melyet dr. Bazáth János ismertetett. Az általunk már részletesen ismertett előterjesztés szerint az elektromos telep tudvalegleg 10 millió korona költséggel épülne a Kelenföldön.

Vértes Emil kifogásolja azt a rohamos tempót, amelyvel mostanában a nagyobb ügyeket keresztül hajszoják. Sajnálja, hogy a telepet kis keretben tervezik, mert nem hiszi, hogy az így tervezett mű alkalmas lesz arra, hogy a közönség szélesebb rétegeit olcsóbb árammal ellássa. Kifogásolja még, hogy a villamos telep vezetését a gázgyárak vezetőségére kívánják bízni. Az előterjesztést általában elfogadja, kéri azonban, hogy a közgyűlés a telep vezetésének elkülönítését mondja ki.

Dr. Vázasnyó Vilmos a tanács előterjesztését, annak a pontnak kivételével, amely a tanácsnak általános felhatalmazást kíván adni a telep munkáinak vállalatba adására, elfogadja. Általános felhatalmazást azért nem akar adni, mert az magában foglalja annak a lehetőségét, hogy a tanács nyilvános árlejtés mellőzésével az előterjesztésben említett három gyárnak adja ki a munkákat. Hibáztatja, hogy a kérdés tárgyalására kiküldött bizottságtól nem kérdezték meg, vajjon nemzetközi nyilvános vagy csoportos árlejtést kíván-e a munkákra kiírni. O általános felhatalmazással be nem éri, mert ebben nem leli azt a megnyugvást, amelyet a nemzetközi nyilvános, esetleg csoportos árlejtés mindenki részére biztosít. Arra sem a tanácsnak, sem a polgármesternek, de a közgyűlésnek sincsen semmi szüksége, hogy mellőzze a munkák kiírásának ezt az egyetlen helyes és megnyugtató módját. Kijelenti egyébként, hogy igen nagyra kellene lennie annak a differenciának, amelynek kedvéért ő idegen vállalkozóra bízna a munkát. Ha nemzetközi pályázatot írjak ki, elérik azt, hogy nyugodt lelkiismerettel határozhatnak ebben a fontos ügyben. Kéri az előterjesztésnek ily értelemben való elfogadását.

Heltai Ferencz dr. Vázasnyó indítványát, illetve módosítását elfogadja, de nem járult hozzá ahhoz, hogy az árlejtést csoportonként írják ki. Ez a műszaki berendezés rovására történne. Kizáródnak tartja a pályázatot a kábelhálózat létesítését. Kábel a vámküldföldről behozni lehetetlen, viszont a közös vámtérületen belül lévő kábelgyárak kartelben vannak és így csak drágábban kapnók a kábeleket, mintha azokat kéz alatt szerzik be. Kéri Vázasnyót, hogy indítványát ilyen értelemben módosítsa.

Bárczy István polgármester röviden indokolta a tanács és ügyosztály álláspontját, amely teljesen megfelelt a közgyűlés álláspontjának. A pályázatot nemzetközi volt, csak hogy szűkebb körű, mert felhívás alapján történt. Nem lát vesztélyt benne, ha újabb pályázatot írjak ki, kéri azonban ő is Vázasnyót, hogy a csoportos árlejtés kiírásától álljon el, mert ez a létesítendő telep hátrányára volna.

Vázasnyó módosította indítványát, mire a közgyűlés az előterjesztést Vázasnyó módosított indítványával egyetemben elfogadta.

### A szemétkérdés.

A közgyűlés másik fontos tárgya a szemétkérdés kérdéseinek rendezése volt. A tanács e kérdésben azt javasolta, hogy vásárolja meg a főváros 598.940 koronáért Szemere Miklósnak pusztaszentlőrinci ingatlanát. Együttal felhatalmazást kért arra, hogy a szemétfuvarozás dolgában tárgyalhasson a szentlőrinci helyi érdekű vasutal, a Cséry-féle társasághoz pedig kérdést intézhessen, aziránt, mennyiért volna hajlandó a vasutját eladni.

Dr. Vázasnyó Vilmos hozzájárul az előterjesztéshez, de helyesebbnek tartaná, ha nem a közgyűlés mondaná ki a Szemere-féle ingatlan kisajátítását, hanem a kisajátítási egyezség megkötésére a tanácsot hatalmazná fel. Ez jobban megfelel a város érdekeinek.

A közgyűlés az előterjesztést Vázasnyó felszólalásának értelmében fogadta el.

### Autotaxi szabályrendelet.

Kisebbit vitát provokált az autotaxi-szabályrendelet, amelyről dr. Bródy Ernő azt a javaslatot tette, hogy az automobil-rendszámok adományozását a tanácsra bizzák, de a létszámot a közgyűlés állapítsa meg. — Hecht Ernő azt kívánta, hogy első sorban a bérkocsisoknak adják a rendszámokat, ellenben, ha valamely vállalat kívánna rendszámot kapni, úgy e kérdésben a közgyűlés döntsön. — Székula Gyula szerint jobb, ha a létszámot a tanács állapítja meg. — Vázasnyó Vilmos Bródy indítványát pártolta. Dr. Fűredi Mór felszólalása után a közgyűlés Bródy indítványát elfogadta.

Dr. Földes Árpád annak a kimondását kívánta, hogy az automobil-rendszámra a bérkocsisoknak elsőbbségi jogot biztosítsanak. Az indítványt azonban Rényi Dezső tanácsos felszólalása után elvetették.

A szabályrendelet többi szakaszait dr. Bihari Mór, dr. Hecht Ernő és dr. Nigrinyi György felszólalása után változtatlanul elfogadták.

### Gyógyszálló és egyéb ügyek.

Vita nélkül hozzájárult a közgyűlés ahhoz, hogy az Artész-fürdővel kapcsolatban 1.600.000 ko-

rona költségen gyógyszállót építsenek, hogy az országos tevésség- és használatváltás-telep céljaira a ligetközi dűlőben területet engedjen át a város. A felszabadult scroksáriuti sportpályát a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesületének engedte át a közgyűlés.

A kenyérgyártó tódaléképülettel akarják megnagyobbitani, amelybe tartalék-kemenczékot helyezni. Erre a célra 144.000 korona költség engedélyezését kérte a tanács. A közgyűlés az előterjesztéshez hozzájárult.

A napirend többi jelentéktelen pontját vita nélkül fogadták el.

### Interpellációk.

Piperkóvics Bátor tanácsos válaszolt dr. Székely Dezsőnek arra az interpellációjára, amelyet ez a III. Körte-utca rendezése ügyében terjesztett elő és megnyugtató kijelentést tett, hogy az utca rendezése már folyamatban van.

Rényi Dezső tanácsos Kasics Péternek a déli vasúti pályatest áthidalása ügyében tett interpellációjára válaszolt és kijelentette, hogy a tanács ezt tanulmányozni fogja, dr. Waigand Józsefnek pedig, aki a bérkocsisügyben interpellált, azt válaszolta, hogy a taxamérő és az autotaxameter behozatala majd segíteni fog a bajon.

Antal Gyula tanácsos válaszolt Bittner Jánosnak arra az interpellációjára, amelyben ez felpanaszolta, hogy a kórházélemezéshez amerikai szirt szállítanak. A tanácsos kijelentette, hogy a vállalkozó kényszerűségből vett és szállított egy alkalommal amerikai szirt, de minthogy ezzel is megszegték a fővárossal kötött szerződésének egyik kardinális pontját, kellő szigorú megtorlásban fog részesülni. A közgyűlés valamennyi választ tudomásul vette.

Végül Bittner János és Fűredi Mór terjesztették elő interpellációikat, amelyeket kiadtak a polgármesternek, mire a közgyűlés véget ért.

(Az állam és a kórház-ügy. A főváros legújabb kórházépítési programját csak a napokban ismertettük. Arról van szó, hogy a főváros közel harmincz millió korona költséggel hat új kórházat akar Budapesten építeni. A tanácsai előterjesztés — mely e kórházak feltétlen szükségességeit meggyőzően indokolja — a költségek fedezése dolgában abban a naiv reményességben él, hogy az építési költségek felét az állam vállalja magára, amint hogy kötelessége is lenne, mert hiszen az állam a klinikákon kívül egyetlen közkórházat sem tart fenn Budapesten. Egy ma a fővároshoz érkezett belügyminiszteri leirat már most sejtetni enged, mi lesz a kormány válasza arra a felhívásra, hogy a kórházépítési költségekhez fele arányban járuljon hozzá. A főváros közgyűlése ugyanis annak idején elhatározta, hogy a Szent Gellért-kórház területén épült négy pavillonnak 111.458 korona felszerelési költségeit illetőleg azt kéri, hogy e költségek felét az országos betegápolási alap terhére vállalják át. A belügyminiszter ma érkezett leiratában értesítette a fővárost, hogy a közgyűlésnek a határozatát nem hagyja jóvá, azért, mert a Gellért-kórház nem járványkórház, hanem a Szent László-kórháznak kiegészítő része, mint ilyenek pedig összes szükségleteit a dunabalti közkórházak költségvetésébe veszik fel és azokat ott is számolják el. Vajjon mi történne, ha a város is hasonló rideg és közömbös álláspontra helyezkedne a kórházak kérdésében? A kórházügy legelő sorban állami feladat és kétségtelen, hogy a főváros e téren igen nagy terheket vállalt eddig is magára. Az állam valószággal kiszípolozza a fővárost, és a fővárossal szemben tanúsított uzsorapolitikája nemesek ezen a téren, hanem a közközlésügyi teret is megnyilatkozik. Az elemi népoktatás terhei Budapesten a város nyakába szakadtak. Az elemi népoktatáson kívül azonban még középiskolákat és szakiskolákat is tart fenn a város. Talán jó lenne fontolóra venni, meddig terjedjen a fővárosnak e fölös nagylelkűsége, mielőtt még e rengeteg milliók — melyek az állami háztartást terhelnek — megbillentik a főváros háztartásának moztató rendezett egyensúlyát.

(A főváros kölcsönkötvényei. A kereskedelmi miniszter felhívta a budapesti tőzsde tanácsát, intézkedjék a főváros százmillió franczia kölcsönének árjegyzéséről.

(A fizetésrendezés. A közgyűlés által a fizetésrendezési javaslatok tárgyalására kiküldött vegyes bizottság ma délelőtt folytatta és befejezte tanácskozásait. A bizottság néhány lényegtelenséggel módosítással úgy a tisztviselők, mint a tanítói szo-

mélyzet fizetésrendezésére vonatkozó javaslatokat magáévá tette.

(A körutak villamos világítása. A nagyköruton már felszerelték a villamos lámpásokat s a tanács ma fölhívta a villamos társaságot, hogy a köruton július elsejétől gyújtsa meg a lámpásokat. A Ferencz-köruton, Kossuth Lajos-utcán és Ferencz József-parton augusztus elsejére szerelők föl a villamos lámpásokat.

(A közmunka-programm. A főváros mérnöki hivatala megállapította a jövő évi közmunka-programmot, amelyhez a középítési bizottság is hozzájárult. Ma a főváros tanácsa tárgyalta a programot és azt minden változás nélkül elfogadta.

(A londoni orvos-kongresszus. A nemzetközi orvoskongresszus állandó bizottságának nevében báró Müller Kálmán és Grósz Emil egyetemi tanárok arra kérték ma a fővárost, hogy az 1913. évi londoni nemzetközi orvoskongresszusra küldjön megbízottat.

(A tüzoltóság költségvetése. A főváros tüzoltó házbizottsága ma délelőtt Almády Géza tanácsos elnöklésével ülést tartott. Előadó Karányi Elemér fogalmazó volt. Az ülésen a tüzoltóságnak 1912. évi költségeloirányzatát tárgyalták, amit 1,372,003 koronában állapítottak meg. Itt említjük meg, hogy a tanács az V. kerületi tüzoltóságot 135,000 korona költséggel elektromos motorizerekkel látja el.

**ÉKSZEREK**  
**EZÜSTNEMŰEK, ÓRÁK**  
 Egyházi szerek, angol, francia, chinai, orosz dísz tárgyak, gyári áron beszerezhetők.  
 Legújabb angol rendszerű órási műszerek mellett.  
**SÁRGA JÁNOS** cs. és kir. udv. száll.  
 Ékszergyáros KOLOSZVÁR.  
 Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.



### TANÜGY.

= Prohászka püspök a tanítószágról. Székesszékfehérvárról jelentik: A Fejérmegyei Kath. Tanító-Egyesület tegnap tartotta évi közgyűlését. A nagy számban egybegyűlt tanítószágot közölte megjelent dr. Prohászka Ottokár püspök is, aki nagyhatású beszédet mondott. Hálás szavakkal emlékezett meg a tanítószágról a nagy munkájáról, melyet a kultúra terjesztése körül kifejt.

= Tanítók gyűlése. A Bars megyei Általános Tanítóegyesület Léván a napokban rendkívüli közgyűlést tartott. A közgyűlést Mozsáry János, az egyesület alelnöke nyitotta meg és szép szavakkal parentálta el Wessely Istvánt, a nemrég elhunyt zsitvabesenyői kartársat. Indítványára Tomcsányi János kir. tanfelügyelőt az egyesület díszelnökévé választották. Végül István, az egyesület elnöke iasmertette a „Tanítók Háza” felállításának nagy szükségességét s jelentést tett az e célra már eddig befolyt adományokról. Végül Deák Adolf ismertette az általa szervezett alapon létesítendő kiházasítási egyesület tervét, amelyet szintén helyeslőleg vett tudomásul a közgyűlés és megbízta Krick Jenőt, Tokody Istvánt és Sós Simont, hogy az előmunkálatakat ebben az ügyben megkezdjék.

= Tanárok jubileuma. Vác város társadalma felekezeti különbség nélkül a tanügynek négy kiváló tagját jubilálta egyszerre. Dr. Csász Imre piarista tanár most töltötte be működésének 50-ik évfordulóját. A váci róm. kath. iskolaszék három kiváló tanítója: lovag Fodor Imre, Fodor Nagy Berta és Vörös Ferencz ipariskolai igazgató most töltötte be működésének negyvenedik évfordulóját. Az egész társadalom résztvett a jubiláns tanítók ünneplésén. Először Semlét János preláts-kanonok, iskolaszéki elnök üdvözölte őket, majd Kolozsváry Mihály prépost-kanonok, egyházmegyei főtanfelügyelő olvasta fel gróf Csáky Károly megyéspüspök üdvözlő sorait. Az ünnepséget banket fejezte be.

= Tanárok közgyűlése. Az Országos Középiskolai Tanáregyesület közgyűlésére, amelyet július hó 1-én, 2-án és 3-án tartanak meg, nagyban folynak az előkészületek és a jelentkezések. A közgyű-

lésre meghívták gróf Zichy János kultuszminisztert és Hazai Samu honvédelmi minisztert is, akik megígérték, hogy képviseltetni fogják magukat. A közgyűlést megelőzőleg július hó 1-én, szombaton este 8 órakor a Gundel-féle városligeti vendéglőben ismerkedő estély lesz.

= Iskolai beiratás. A VIII. ker. felső kereskedelmi iskolájánál (Rökk Szilárd-utca 13.), mely ősszel a Vas-utcai új helyiségbe költözik át, ahol az idén a felső kereskedelmi iskolai leányosztályok is megnyílnak, az előleges beiratás a fiu-, valamint a leányosztályokba július hó 4-ig tart.

### EGYESÜLETEK.

(—) A Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület vasárnap délelőtt tízenegy órakor Szegeden igazgatósági ülést tartott, amelyben kulturtevékenységéről számolt be az igazgatóságnak a DMKE vezetősége. A gyűlést Ferjessy László elnök nyitotta meg. Gallowich Jenő t. alelnök-főtákar jelentette be ezután az igazgatóságnak, hogy Krassószörény vármegye és Lugos város hatósága közbenjárására a DMKE közgyűlését pünkösdről szeptember 24-ikére halasztotta el.

(—) A Magyar Vasuti és Hajózási Klub kirándulása. A Magyar Vasuti és Hajózási Klubnak Lengyel-, Orosz-, Finn-, Svéd-, Dán- és Németországokba rendezett nagy tanulmányutja véget ért s a közel 100 résztvevő bő tapasztalatok szerzése után Budapestre érkezett. A tanulmányuton szerzett tapasztalatokról az idei évadban több ízben érdekes felolvasást fog rendezni a Klub. A kirándulás ellátási és szórakozási részét a „Világjárás” utazási iroda r. t. látta el, amelynek ügyvezető igazgatója személyesen vett részt a kiránduláson.

### TÖRVÉNYSZÉK.

§ A bírák elmozdíthatósága ellen. A budapesti ügyvédi kamara választmányja mai ülésén foglalkozott a polgári perrendtartás életbeléptetése és a szervezeti és eljárási szabályok reformja tárgyában a képviselőházhoz benyújtott törvényjavaslatokkal. A választmány elhatározta, hogy ezek tárgyában megjegyzéseit a kamara ügyészenek a legközelebbi választmányi ülésen benyújtandó előadmánya alapján fogja a kormány elé terjeszteni. Már most kötelességének tartja azonban a választmány fel szólalni ama terv ellen, amely a kormánynak jogot kíván adni arra, hogy több éven át tetszése szerint áthelyezhesse és nyugdíjazhassa az első folyamodású bíróságoknál működő bírákat és pedig annál inkább, mert ez a terv, amely komoly veszedelmet rejt magában, éppen oly kevéssé szükséges a polgári perrend reformjának sikeréhez.

§ Labori a párisi ügyvédi kamara elnöke. A Dreyfus-perből emlékezetes Labori párisi ügyvédnek a neve, aki előbb mint Zola, később pedig a rennesi haditörvényszék előtt mint Dreyfus védője szerepelt. A támadásokból és meghurcoltatásokból ezért Laborinak is kijutott, de megváltoztak az idők és Laborit most, mint Párisból távirratozzák, az ottani ügyvédi kamara elnökéül választotta.

§ Százegy vádlott bünpöre. Lembergi jelentés szerint mára volt kitűzve az ítélethirdetés a 101 ruthén diák bünpörében az egyetemi zavargások miatt. Általános meglepetésre a tárgyalás megnyitása után a törvényszék elnöke jelentette, hogy az ítélethirdetés július 3-ára marad.

§ Zendülő katonák büntetése. Berlinből jelentik nekünk: Nagy föltűnést kelt a kuxháveni tüzérügyi bíróság szigorú ítélete, amelyvel katonai zendülés miatt egy tüzért nyolcz évi, egyet hat évi, kettőt öt évi fegyházra és egyet öt évi fogságra ítélt. Az állítétek egy altisziet megtámadtak és véresre vertek.

§ Megragalmazott törvényszék. Hollaky Imre volt országgyűlési képviselőnek hat évvel ezelőtt nagyon sok baja volt a birtoka körül lakó oláhokkal, akik folyton felperzselték erdeit és behordott termését. Hasztalan fordult sérelmeivel a közigazgatósági hatóságokhoz és a bírósághoz, sohasem kapott elégtételt. Öt évvel ezelőtt elke-

désében az aradi törvényszékhez intézett beadványában azt írta, hogy a törvényszék nem részesíti őt kellő védelemben a közigazgatósági hatósággal szemben, amelynek minden állítása rágalom. A nagyváradi törvényszék, mint delegált bíróság Hollaky Imrét hivatalból üldözőndő rágalmazás vétsége miatt hatszáz korona pénzbüntetésre ítélte s ezt az ítéletet az ottani tábla, valamint a semmi-ségi panasz elutasításával ma a Kuria is jóváhagyta.

§ Egy válpör epilógusa. Tegnap tárgyalta a budapesti büntető törvényszék, mint másodfoku bíróság azt a becsületsértési pert, melyet dr. Virág Gyula indított Hoór-Tempis Mór műgyememi tanár, Staller Antal főmérnök, Szalay János és Somoskövy Antal bérkocsisok ellen, kik ez év márczius 18-án öt tetteleg inzultáltak. A bíróság ma hirdette ki ítéletét ebben az ügyben s az elsőfoku bíróság ítéletét megváltoztatva dr. Hoór-Tempis Mór fölmentette, Staller Antal büntetését pedig kétszáz koronára szállította le, azonban a novella I. szakasza értelmében ezt a büntetést is fölfüggesztette. A két kocsi 30—30 korona pénzbüntetésre ítélte a bíróság. A jogerős ítélet után dr. Baracs Marcell, a budapesti ügyvédi kamara ügyésze, aki a tárgyaláson a panaszos ügyvédet képviselte, a következő kijelentést tette:

— Legyen a bíróság meggyőződve, hogy az a megbecsülés, amelyben ezzel az ítéletével az ügyvédi kart részesítette, a legteljesebb kölcsönösségen nyugszik.

A budapesti ügyvédi kamara mai választmányi ülésén dr. Baracs Marcell kamarai ügyész jelentést tett eljárásáról a dr. Virág Gyula ügyvéd inzultálása miatt lefolytatott bűnygyben. A választmány az ügyész jelentését tudomásul vette és egyhangu határozattal az ügyészenek az ügyben kifejtett működéséért és a kar erkölcsi érdekeinek megvédéséért elismerését és köszöntét nyilvánította s egyben sajnálatának adott kifejezést afelett, hogy az ügyvédi immunitás a bíróságok részéről megfelelő védelemben nem részesül.

### SPORT.

#### Alagi versenyek.

#### — Lovaregyleti meeting. —

#### — Harmadik nap. —

Csak a kezdete volt gyenge az alagi meetingnek, mert mint a holnapi programmból megállapíthatjuk, a harmadik nap még a legutóbb lezajlottat is felül fogja mulni, amennyiben a nevezések minden futamra oly remekül sikerültek, hogy mást, mint elsőrendű napot nem is jósolhatunk.

Ugy díjazásánál, mint a kötelezett anyagnál fogva kiemelkedik a többi futam közül a Tátrai handicap, melynek mértőföldjén hatalmas field fog startolni, mely a következő lesz: Munster (Winkfield v. Seiler), Sénéchal (Carslake), Nagy ur (Broadwood), Rosz pénz (Shaw), Tarato (?), Most vagy soha (Ferguson), Pesztonka (Pretzner), Slavery (Hewitt), Quartus (Miles), Kapanyél (Vivian), Gerbeaud (Smejda), Vivid (Peschka), Integrity (Korb), Rose d'Amour (Sas), Eszmadta (Kozuch), Tempora mutantur (Gulyás), Papucshős (Fetting), Lanzendorf (Guttman), Wood (Schuster). A sulyok oly sikerülten vannak kiróva, hogy igen bajos dolog a nyertőt megállapítani, mert az indulónak jelzeteknek legalább fele egyenlő chanceal megy küzdelemben s bármelyik telivér nyeri is meg az értékes handicapot, nagy igyekezetébe fog kerülni. Munster, Sénéchal, Most vagy soha, Slavery, Gerbeaud, Vivid, Integrity, Tempora mutantur, Papucshős, Wood mind oly lovak, melyek esélyesek e versenyben. Szorosabb választás után mi Gerbeaud mellé állunk bizalommal, legveszélyesebb ellenfelének pedig Slavery-t tartjuk, de jó futást várunk ugy Tempora mutantur-tól, mint Sénéchal-tól.

A Dunakeszi díjban Lord Darcy, Boncompagno, Variante, Cornette találkozására keltheti fel az érdeklődést. Pőnealitása dacára Cornette mellé állunk Variante előtt.

A Kétkecsk versenyre 1100 méterén Oh dear,

Reggelizés előtt fél pohár **Schmidthauer-féle Igmándi keserűvíz** Az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza. Kis üveg 40 fillér Nagy üveg 60 fillér.

Tévedés, Rojtos II. és Etelka fognak vetekezni az első helyért.

Jelöltjeink:

- I. Cornette—Variante.
- II. Bor—Illy—Corvinus.
- III. Gerbeaud—Slavery—Tempora mutantur.
- IV. Ch gear—Tévedés—Rojtos II.
- V. Grisette—Virtus.
- VI. Pinty—Black River—Saucy Maid.
- VII. Szigeti-ist.—Akác—Daylight.

( ) Az FTC atlétikai versenye. Nagy érdeklődés kísérte az FTC nemzetközi atlétikai versenyét, amely holnap, csütörtökön délután fél 4-kor kezdődik az FTC üllői-úti pályáján. A verseny 15 számában 80 versenyző 150 nevezéssel szerepel és ezek között 20 külföldi atléta közel 70 nevezést adott le. A verseny 120 yardos handicappal kezdődik és ezenkívül még egy igen érdekes handicap van programmon. Ez a 1/4 angolos síkfutás, ahol a belga Wignol, Debolle, a német Ernst és Frithjof mérkőznek több magyar versenyzővel. A fél angolmérte síkfutásban ugyancsak a belgák, a németek és a mieink közül Antal és Bodor között remek viaskodást várunk. A távolugrásban Weinstein résztvétele jobb eredményekre sarkallhatja a mieinket. A rudugrás és a gátfutás nem vehető el Szalmárytól, illetve Kovácsról. Az 1 angolos gyaloglásban Drubinu rekordot javíthat. Gyönyörű verseny lesz dacára a 20 környi hosszúságnak, az 5 angolos síkfutás, ahol a belga Sodermann, a finn Sternroos, az osztrák Kmetz, a német Stoiber futnak és résztvesznek legjobb hosszútávfutóink is. A 220 yardos síkfutásban Jankovich és Dován a német legjobb sprinterekkel kerülnek össze és itt remek finishre van kilátás. A dobó számokban Niklander újabb remekelése várható. Mudin, Lunzer és Kobulsky lesznek az ellenfelei, míg a német Mandelnek Kóczánal való találkozása elmarad. A 4x100 és az olimpiai staféta ez évnek leggyönyörűbb versenyei lesznek. A MAC kiváló sprintereire hárul a nagy feladat a magyar színeknek becsületet szerzeni. A magasugrásban Warden, Vadon és Szabó küzdenek az elsőségért. A verseny délután fél 4 órakor kezdődik.

( ) Uszóverseny Siófokon. Az MTK által július 2-án a Sió vízében rendezendő propaganda uszóverseny nevezései kitűnően sikerültek, a nemzetközi jellegét pedig a bécsi és gráci uszók részvétele adja meg. A fővárosi versenyzők pedig akiknek a verseny egyáltalán kellemes kirándulás is, teljes számmal beneveztek. — A nevezettek között találjuk: Las Torres, Zachár, Toldi, Baronyi, Munk, Hornung, Pois, Wenk Wendelin, Abonyi, Eument, Schwandiner stb. neveit, míg Grazból Martin (ánév), Bécsből Selmezi, Bernhardt, Morberger és Steiner nővérek és az „Austria” bajnok polócsapata nevezett, mely utóbbinak a Ferencvárosi Torna Club kontinentális bíró csapatával való találkozása a verseny egyik szenzációja lesz.

( ) A Balaton U. E. versenye. A Balaton Uszók Egyesületének holnap este 6 órakor a Millenáris versenypálya uszómédenzójében tartandó bajnoki uszóversenyén Las Torres, Zachár, Hajós, Munk, Rinnanózi és több elsőrangú uszók találkozására elsőrangú sportot fog hozni. A 200 m. uszásban a székesfőváros díjéért Las-Torres és Zachár között elkeseredett küzdelem várható. A junior vegyes staféta-versenyre minden számottevő egyesületünk nevezett. A változatos programmon szerepelnek még rögzítés, hát, mell, rövid és hosszabb távú junior versenyek és handicapek és e versenyek eredménye fogja eldönteni a „Balaton serleg” sorsát. A versenyt befejező 4-es staféta-verseny a megszokott érdekes küzdelmet fogja eredményezni.

**Parcellázás a főváros VII. kerületében.**

az Erzsébet királyné-ut tőszomszédságában, a villamos mentén.  
Igen szépen felosztott kis telkek.

**ELADÁS 6 ÉVI RÉSZLETTÖRLESZTÉSRE.**

Utcarendezés, csatornázás, víz- és gázvezeték már munkába vételek. Bárkinek közelsége és jó közlekedése miatt igen alkalmas.  
Bővebb felvilágosítás és térkép ingyen kapható a tulajdonosnál.

**Rékési József** irodájában, Budapest, VII., Almásfi-utca 1. Tel. 57-42.

## KÖZGAZDASÁG.

### A jegybank ijesztget.

Budapest, június 28.

Az Osztrák-Magyar Bank, amelyről megszokta már a magyar közgazdasági élet azt, hogy sohasem úgy gondolkozik, mint azt a hazai közgazdasági érdekek kívánják, ma kiadott jelentésében ismét új oldalról mutatkozik be. Ijesztget. Abból a föltevésből indul ki ugyanis a jegybank, hogy a június 15—23-ikáról kiadott heti kimutatás tulságos elbizakodottá tette a pénzügyet azért, mert a bank ebben a jelentésben adómentes tartalékokat mutatott ki. Ez a természetes dolog a pénzügyet egyáltalában nem keltett feltűnést, hiszen máskor is volt bőven adómentes tartaléka a jegybanknak és a mostani viszonyok mellett feltűnést az keltett volna, hogyha a jegybank adóköteles bankjegyeket mutatott volna ki. A piac tehát egyezierően napirendre tért a jelentés fölött. Annál kellemetlenebb meglepetésként hatott ilyen körülmények között a jegybank mai jelentése, amelyben a vezérigazgató jelentés egyenesen ráijeszt a pénzügyre, hogy legközelebb már 150 millió adóköteles bankjegyforgalmat fog kimutatni, mert a júniusi ultimo igen igénybe fogja venni a bankot. Ez a fenyegetésnek is beillő ijesztés teljesen szokatlan és alig bírjuk megérteni, hogy mit akart voltaképpen elérni vele a jegybank. Azt, hogy az ultimo mindig jelent bizonyos igénybevételt, mindenki tudja; hogy azonban a júniusi ultimo valami rendkívüli igénybevételt hozna, arról a bpesti és a bécsi tőzsdén senkinek tud semmit. A júniusi ultimo egészen normális lefolyásának ígérkezik, amit igazol az a hangos visszatérés is, amelylyel a jegybank jelentését fogadták. Általános volt az a vélemény, hogy a jegybank teljesen fölösleges munkát végez akkor, mikor a maihoz hasonló jóslásokba bocsátkozik. A jegybank mai üléséről egyébként a következő jelentést adták ki:

Az Osztrák-Magyar Bank főtanácsa ma délután Budapesten tartotta meg az év első felében utolsó ülését, amelyen az időszak üzleti eredményeiről is részletesen beszámoltak. Megállapították, hogy az elért bevétel a félévi szelvény fizetésére szükséges összeget körülbelül négy millió koronával túlhaladja, úgy hogy a félévi osztalék kifizetésének semmi akadálya nincs. Pranger József udvari tanácsos, vezérigazgató jelentéséből kitűnik, hogy a belföldi pénzügyi viszonyok normális módon fejlődnek, továbbá, hogy az új benyújtások a nagyobb esedékességnek megfelelően arányosan nagyobbak, mint a múlt év első felében; ez év január másodikára 478 millió koronával több váltót számítottak le, mint a múlt év első felében. Igen élénk volt az utóbbi időben a bank forgalma a deviza-üzletben. Nem tekintve azt, hogy júniusban a magyar koronajáradék-szelvények fedezése céljából az államnak külföldi fizető eszközökben mutatkozó szükséglete igen jelentékeny, a német birodalmi banknak most először érvénybelépő szigorított lombardszabályzata német fizetőeszközökben igen nagy keresletet idézett elő. Ez a monarchia pénzügyi viszonyaihoz és azzal a következzel járt, hogy a berlini deviza árfolyama a mi relációk paritásunkat elérte. Londonra szóló váltókat is jobban kerestek, ellenben a párisi deviza kínálata a régi maradt. Az érzékenység a múlt évi álláshoz képest az aranytulajdonban 12 és fél millió koronányi emelkedést mutat föl, viszont az ezüst-kurráns. érnökészlet 9.4 millióval esökkent. Az e hó 15-éről 23-áig kiadott heti kimutatások adómentes tartalékkal zárultak ugyan, de a küszöbön álló ultimo igényei alkalmasint akkorak lesznek, hogy a legközelebbi bankkimutatásban ismét adóköteles bankjegyek fognak szerepelni, még pedig körülbelül

150 millió koronányi összegben. A főtanács mai ülése a folyó szolgálat ügyeinek egész sorát és néhány személyzeti ügyet is elintéztet.

Az Adriai Biztosító Társulat magyar igazgató-tanácsa. Az az erőteljes és egyre szélesebb területet felölelő fejlődés, mely az Adriai Biztosító Társulat magyarországi üzleti tevékenységében mutatkozik, immár szükségessé tette azt, hogy a magyarországi üzletek vezetése is bizonyos önálló kormányzatot nyerjen. Ez okból, mint már megemlékeztünk róla, a társaság főigazgatója már régebben azzal a tervvel foglalkozott, hogy a magyarországi üzletek élére egy külön igazgatóságot szervez. E terv most valóra is vált és a társulat már meg is alapította a magyar igazgató-tanácsot. Az igazgatósági tanács elnöke Láng Lajos v. b. t. t., annak tagjaivá: Herczeg Ferenc országgyűlési képviselő, Leitner Zsigmond vezérigazgató, dr. Nagy Mihály, békei Pirkner János országgyűlési képviselő, dr. szmrecsányi Szemrecsányi Miklós és upesti Wolfner Tivadar választották meg. Egyidejűleg a társulat triezsi választmányába, melyben képviselve vannak mindazon államok, ahol az Adriai Biztosító Társulat kiterjedt működést fejt ki, meghívást nyertek: Láng Lajos, a magyarországi igazgatósági tanács elnöke, továbbá gróf Bathlen Pál, gróf Wickenburg Márk és dr. galgóczi Heteles Antal. — Ezzel az új magyar vezetéssel az Adriai Biztosító Társulat egy még rohamosabb fejlődési korszak megkezdésére lépett, mert nem lehet kétséges az, hogy a társaság magyarországi üzleteinek élére került kiváló férfiak csak emelik az intézet elismerten kitűnő üzleti hírnevét.

A Folyam- és Tengerhajózási R. T. közgyűlése. A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság június 28-án tartotta tizenhatodik rendes évi közgyűlést a társaság elnöke, Horváth Elemér miniszteri tanácsos elnöklété alatt, Biró Tamás miniszteri tanácsos, miniszteri biztos jelenlétében. A közgyűlés helyesléssel vette tudomásul az évi jelentést, elfogadta az igazgatóság indítványát, hogy az 1910. évi osztalék 6 korona összegben állapítsák meg, megadta az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak a felmentvényt és megválasztotta az igazgatóságba: dr. Erney Pál miniszteri osztálytanácsos, Hollán Sándor nyug. államtitkár és dr. Vértessy Sándor miniszteri osztálytanácsos, a felügyelő-bizottságba pedig: lovag Ahsbals Leó, Deutsch Antal, Jármái Gyula kir. tanácsos, Matuska István, Oetl Ferenc miniszteri tanácsos, Várady József miniszteri osztálytanácsos és Workner Ármint. A társaság tartalékai a 10.000.000 K részvénytőkével szemben 8.974.817.85 koronát tesznek ki. A társaság hajóparkja az elmúlt év végén 48 darab összesen 18.900 indikált lóerővel bíró gőzösből, 263 darab összesen 140.467.3 tonna hordképességű uszálvhajóból, 84 darab kikötő állóhajóból és 1 darab mentődergelyből állott. Az összes üzleti bevételek összege 8.022.846 K 54 fillér volt, amely eredmény az előző évihez viszonyítva, fejlődést tüntet fel. A tizenhatodik szelvényt mártól kezdve a társaság pénztára és a Magyar Általános Hitelbank váltja be. Az igazgatóság a közgyűlést követő alekuló ülésén elnököl Horváth Elemér min. tanácsos, a Magyar Általános Hitelbank igazgatóját, alelnököt Márfy Ede min. tanácsost választotta meg.

A pénzügyet az új agrárbank ellen. Soha még nagyobb recensust nem keltett törvényjavaslat az érdekeltek körében, mint a most beterjesztett állami agrárbank tervezete. A pénzügyet a múlt hó folyamán már két kongresszust is tartottak és mindkét kongresszuson erősen állást foglaltak a kiváltságokat élvező új bank ellen. Most hogy maga a törvényjavaslat a képviselőház elé került, máris mozgolódnak a pénzügyet a memorandum fordul a Magyarországi Pénzügyi Országos Szövetség a pénz- és földművelésügyi miniszterhez. A memorandum a pénzügyet állásfoglalásának szószólója és azt hangsúlyozta, hogy az állam nagyrányú támogatását és kiváltságait csak olyan agrárbank keretében ismerhetik el jogosnak, amely a birtokmegosztás politikájának nagy nemzeti és szociális érdekeit szolgálja és ott lép munkába, ahol az egyes erők

# SALVATOR

a kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás, vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatása.

Főraktár Budapesten: ÉDESKUTY L.-nél.

nem elegendő. A magyar takarékpénztárak hivatkozhatnak önzerttel arra a nagy szolgálatra, amelyet a mezőgazdaságnak és a mezőgazdasági üzemműk teljesítésére és elszánták léptek sorompóba olyan javaslatok ellen, amelyek indokolatlanok és az ő munkásságukat teszik lehetetlenné. De a vidéki pénzügyintézetek is mozgolódnak, mert őket is súlyosan érinti a javaslat. A nyár folyamán ezért a vidéki pénzügyintézetek körök egymásután tartanak gyűléseket, s tiltakozó álláspontot foglalnak el, hogy a mezőgazdasági üzemi hitel szorgalmazására új intézet alakulhasson állami támogatásával.

**A Bácsmezei Cukorgyár R.-T. megalakulása.** A Magyar Általános Hitelbank helyiségeiben Ullmann Adolf főrendiházi tag elnöklésével ma alakult meg a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank és a Magyar Általános Hitelbank, valamint a két intézet érdektársainak részvételével a Bácsmezei Cukorgyár Részvénytársaság. A társaság alapitókáját ötmillió koronában állapították meg. Elnökké megválasztották gróf Széchenyi Emilt; az igazgatóság tagjai lettek: Fellner Henrik, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank igazgatója (alelnök), Mihalovich Antal, az eszéki cukorgyár elnöke, dr. Aczél Ede, az eszéki cukorgyár igazgatója, Hollós Ödön, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank igazgatója, Spitalsky József, a Zivnostenska Banka vezérigazgatóhelyettese, Yaxley C. György, a Ferenczcsatorna részvénytársaság igazgatója, Barcza Károly, a Magyar Általános Hitelbank igazgatósági tagja, gróf Zichy Andor, a Magyar Cukoripar Részvénytársaság vezérigazgatója, Robitschek Zsigmond, a Magyar Cukoripar R.-T. igazgatója, Selevér József, a Mezőgazdasági Ipar Részvénytársaság igazgatója, dr. Hirsch Albert, a Deutsch Ig. és fia cég beltagja. Az igazgatóságot legközelebb tartandó rendkívüli közgyűlésen még ki fogják egészíteni a bácskai mezőgazdasági körök irányadó képviselőivel. A felügyelő-bizottság tagjai lettek: Fodor Vilmos, Breuer Gusztáv, Stern Ede, Brachfeld Alajos és Hammerschlag Oszkár. A mai alakulás egyesíti a Magyar Általános Hitelbank és a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank régebben külön-külön folytatott ezirányú akcióit s ez a körülmény biztosítja e közhasznú és különösen Bács-Bodrogmeze szemponyjából egy mezőgazdasági, mint általános közgazdasági tekintetben igen értékes vállalat sikerét. A gyárat Bács-Bodrogmeze valamely alkalmas helyén fogják létesíteni, amire vonatkozólag a döntés a folyamatban levő előmunkálatok befejezése után fog megtörténni. A gyár építését úgy tervezik, hogy annak első üzeme lehetőleg már 1912 őszén megkezdhető legyen.

**Ullmann Adolf szabadságon.** Ullmann Adolf főrendiházi tag, a Magyar Általános Hitelbank vezérigazgatója ma kezdte meg szabadságát. Délután két órakor Bécsbe utazott, ahonnan többheti tartózkodásra külföldi furdóhelyre megy.

**A Mezőgazdasági Ipar R.-T. Pallavicini Ede őrnagy elnöklése alatt ma tartotta 20-ik rendes közgyűlését a Magyar Általános Hitelbank helyiségében.** Az előterjesztett mérleg szerint a társaság huszadik üléstéve a múlt évről áthozott 67.083 korona 58 fillér nyereségmaradvány hozzászámításával 954.183 korona 58 fillér nyereséggel zárul. A nyereség hovatartozásait a közgyűlés a következőleg határozott: 600.000 korona, azaz az alapitoke 10 százaléka osztalék fejében a részvényeseknek fizetessék ki, 100.000 korona fordítottassék az értékesítési tartalékalap javadalmazására, végül az igazgatóságot megillető jutalék levonása után még fennmaradó 69.486 korona 17 fillér nyereség vezetessék át a 21-ik üléstév számlájára. Az igazgatóságba megválasztottak: Pallavicini Ede őrnagy, báró Haupt-Stummer Lipót, Márffy Emil, gróf Széchenyi Aladár, báró Haupt-Stummer Leó (új), Selevér József (új) és Szirmay Oszkár (új). A felügyelő-bizottság tagjai lettek: Abonyi K. Mór, Foly József, Fenyvesi Adolf, dr. Tevely Béla (új) és Lederer Artur (új).

**A Közüti részvények áresése.** A Közüti részvények a délelőtti elötőzsdén 780 koronáig emelkedtek, míg a déli tőzsdén nagy eladásokra 770 koronáig csökkentek. Ez a két ellentétes irányzat nagy érdekfeszítést keltett, és pedig azért, mert ugyanaz a tőzsdébizományos adatta a részvényeket a déli tőzsdén 780 koronától 770 koronáig, aki a délelőtti elötőzsdén a részvényeket 773 koronától 780 koronáig összevásárolta. Ennek az áresésnek nincsen semmi jelentősége, kizárólag tőzsdéi trükk és arra jó, hogy a részvényeket az a bizonyos tőzsdébizományos cég olcsóbban vásárolhassa vissza.

**A Magyar Nyugdíjbiztosító R.-T. közgyűlése.** A Magyar Nyugdíjbiztosító R.-T. június hó 27-én tartotta meg Gelléri Mór kir. tan. elnöklése alatt

2-ik rendes közgyűlését. Az igazgatóság jelentése szerint a lefolyt üzletévben nagy az üzletszerzés, mint a szervezkedés terén intenzív tevékenységet fejtett ki az intézet. Díjakért az elmúlt évben 100.000 koronát, a mindössze 15 hónapra terjedő működés ideje alatt pedig több mint 150.000 koronát vettek be. Ezidőig az intézet a nyugdíjbiztosításon kívül az orvosi vizsgálat nélküli életbiztosítás bevezetésével tett kísérletet, amely üzletágat a jövőben fokozottabb mértékben óhajtja folytatni, egyszerűsített pedig a normális életbiztosítás bevezetését is tervezi, e célból a közgyűlés az intézet alapitókájának 1 millió koronára való felemelését határozta el.

**Az új bécsi árfolyamlap.** Már hosszabb idő óta folynak tárgyalások az illetékes bécsi tőzsdei körökben az árfolyamlap revíziója érdekében. A napokban foglalkozott a tőzsdekamara a kérdéssel, s elhatározta, hogy az árfolyamlap reformjához hozzájárul. A bécsi áru- és értéktőzsde új beosztású árfolyamlapja már július elsején életbe lép. Az új árfolyamlap nevezetesebb újításai közé tartozik, hogy a sorsjegyeket többé nem jegyzik szét, szótlan, hanem egyetlen csoportban, s nem százalék és darab szerint jegyzik, hanem pusztán csak darabonként. Érdekes újítás, de egyszerűsített praktikus érzékre vall az is, hogy a befektetési értékeket, községi kötelezőket két csoportra osztják, s az egyes csoportba csak a pupilláris címletek kerülnek. Az ipari részvényeket is alcsoportokra osztják fel, s pedig szakok szerint csoportosítják a papirosoikat. Külön csoportot képeznek az építőipari, villamosági, a közlekedési vállalatok, a textil-, a cukoripari részvények. A reform szükség és aktuális, mert eddig nem volt valami áttekinthető az osztrák árfolyamlap.

**A dohánygyártmányok drágítása és a gazlák.** A dohánygyártmányok árának drágítása élen megvitattas tárgyat képezte a gazlák körében is. Az O. M. G. E. hivatalos lapjának, a „Köztelek”-nek most megjelent száma a köveket mondja az árfelemelésről: „Akkor, amidőn az általános drágaság jegyében élünk, a dohánygyártmányok megdrágítását nem lehet közömbösen nézni, mert hiszen ma a dohány már kinőtt az élvezeti cikkek szűk keretéből és bátran lehet azt mondani, hogy a dohányzás a legtöbb embernél éppen olyan mindennapi szükséglet képez, mint a mindennapi táplálék, vagy a szeszital mérsékelt élvezése. Erthező tehát az az általános felzúdulás, amelyet a dohánygyártmányok megdrágítása az egész sajtóban kivétel nélkül előidézett és nem lehet tagadni, hogy ennek a kérdésnek gazdasági vonatkozásai mellett szociális vonatkozásai vannak, különösen azért, mert a drágítás legnagyobb mértéke éppen azoknál a gyártmányoknál történt, amelyeket a szegényebb néposztályok leginkább fogyasztanak. De ha már a jövedék a fogyasztókat szükségesnek tartja a dohánygyártmányok árának felemelésével megterhelni, akkor tartsa kötelességének azt is, hogy az ezen réven befolyó nagyobb jövedelmiből a dohánytermesztés előmozdítására az eddignél jelentékenyebb áldozatokat hozzon. A magyar gazdaközönség is a fogyasztók nagy kontingenséhez tartozik, méltán elvárhatja, hogy az ő áldozataiból a maga jólétének fejlesztéséhez szükséges eszközök is kiteljenek.”

**Nagy kereslet a Parcellázóbank részvényein.** Csak a napokban került nyilvánosságra az állami főnathóság alatt létesülő új agrárbank törvénytervezete, s ennek dacára is a Magyar Telepítő és Parcellázó Bank részvényei a tőzsdén egyre emelkednek. Az új agrárbank legfőbb programja ugyanis a parcellázás lesz, de a közvélemény már eleve nem lát versenytársat az új alakulásban. Akármilyen „altruista” üzleti elvek is támaszkodnak az új agrárbank, a hosszú idő óta reális és tényleg humánus alapon működő Parcellázóbanknak nem fog ártani. Erre vezethető vissza, hogy a tőzsdén már napok óta emelkednek a Magyar Telepítő és Parcellázó Bank részvényei. Ma pedig olyan szokatlan órdéklődés nyilvánult meg a részvények iránt, hogy kerek 20 koronával 470 koronáról 490 koronára emelkedtek s végül is 486 koronás árfolyamon zárultak. A nagy keresletet különben azzal is magyarázták, hogy kedvező üzletév elő néz a Parcellázó Bank.

**Jó terméskilátások.** A mai déli zárlatnál nagyon jelentékeny forgalom mellett 50 fillérrel olcsóbban jeleztek az októberi búzát, mint reggel. A lanyhaságra elsősorban az adott okot, hogy a vidék tömegesen bonyolította a vásárolt kötések, mert a mostani időjárás rendkívül kedvező a szemképződésre. Helybeli spekulánsok szintén nagy tételekben realizáltak, mivel az üzemszünet előtt álló malmok, amelyek eddig szinte forszírozottan vásárolták az ő és új-áru, ma 10-20 fillérrel lanyhább irány mellett sem vásárolták a kész búzát. A leglanyhább a déli órákban volt az üzlet, amikor a malmoknak tömeges határidő-búza lebonyolítása és kisebb ángázmánoknak kényszer

utján történt lebonyolítása is hozzájárult a lanyhasághoz. A többi cikkek szintén lanyha irányt követtek. Végeredményben a tegnapi zárathoz viszonyítva az októberi buza 19 fillérrel, az áprilisi buza 21 fillérrel, az októberi rozs 11 fillérrel, az októberi zab 13 fillérrel, a júliusi tengeri 8 fillérrel, az új tengeri 6 fillérrel olcsóbbodott.

**Osztrák vélemény a turini kiállítás magyar csoportjáról.** Érdekes közlemény jelent meg az egyik osztrák szaklapban a turini világiállítás magyar csoportjáról dr. E. Pistor, a bécsi kereskedelmi és iparkamara titkára tollából. A cikkek különböző azokról a közleményekről, melyek rólunk osztrák szaklapokban szoktak napvilágot látni. Elismertleg nyilatkozik a magyar pavillon „bizarr” és rendkívül izléses berendezéséről s a művészi stílusban épült pavillonról. Összehasonlítja a magyar pavillont a többi nemzet kiállításával, s arra az eredményre jut, hogy a fejlődő magyar ipar kiállított remekei bátran felvehetik a versenyt izlés és technika tekintetében a nyugati, fejlett ipar államok kiállított tárgyaival. Természetesen a magyar ipar még nem fejlődött annyira, hogy minden cikket gyárt, de a gyártott cikkek mintaszerűek. A magyar reklámzikkerekről is melegen emlékezik meg s a külföldi figyelmét hívja fel a magyar gyártmányokra.

**Az országos ipari kísérleti állomás ügye.** Az Országos Ipari Kísérleti Állomásnak még Hieronymi Károly minisztersége alatt előkészített ügye immár közvetlenül a megvalósítás stádiumába lépett. A király Lukács László ideiglenes kereskedelmiügyi miniszter előterjesztése folytán a kísérleti állomás létesítésére vonatkozó tervezet jóváhagyta, úgy hogy a kereskedelmiügyi minisztérium az állomás elhelyezésére szolgáló telek megszerzéséről is gondoskodott már és a kísérleti állomás céljaira a budafoki Alexin-zsirmivék 6000 négyzetföld területi és jelenleg üzemben kívül lévő gyártelepét szerezte meg, amihez hozzá fogják csatolni az ottani községi megvásárolt 4000 négyzetföld területet.

**Tőzsdépaloták a vidéken.** Már régebben számoltunk néhány nagyobb vidéki város tőzsdépalotát emelni. Így legközelebb Temesvárott fog a Lloyd-társulat tőzsdépalotát építeni. A társaság az építkezés céljaira félmillió korona jelzálogkölességet fog felvenni.

**Földgázforrás Marosvásárhelyen.** A pénzügyi kormány tudvalevően sorozatos furásokat vezetett az erdélyi medencében, hogy a földgáz-forrásokat megnyissák. A furások már eddig is igen szép eredményt jártak. Marosvásárhely közelében is akadnak már földgázömlések; a várostól körülbelül négy kilométernyire furtak sikerrel és abban reménykednek, hogy a város nem lesz ráutalva ilyenformán a kissármási gázra, hanem ebből a kutból elváthatja gázszükségletét. A város polgármestere, Bernády György most Amerikában van tanulmányúton, hogy az ottani gázforrásokat megnézze. Helyesebb lett volna, ha a város inkább szakembert küldött volna Amerikába.

**A Magyar Gazdaszövetség köszönete.** A Magyar Gazdaszövetségnek Kecskeméten lezajlott nagy sikerű gyűlése élen foglalkoztatja az egész ország gazdatársadalmát. A Magyar Gazdaszövetség a kecskeméti páratlan vendégszeretetért meglehangú átiratokban mond köszönetet. Darányi Ignác, a szövetség elnöke különösen meleg hangon emlékezik meg Kecskemét városáról, a Kecskeméti Gazdasági Egyesületről. Kada Elek polgármesterről, Koritsánszky János gazdasági egyesületi elnökről és Horváth Mihály országgyűlési képviselőről, akikhez külön-külön köszönet iratot intézett a szövetség. Hasonló köszönetet intézett a szövetség mindazokhoz, akik a rendezés nehéz munkáját magukra vállalták.

**Szólómunkás-tanfolyam kezdődik a jövő év januárjától a kecskeméti vizezellérszobában.** A már most közölt pályázati hirdetés szerint a tanfolyamra október 1-ig kell folyamodni. A tanulók teljes ellátást és lakást kapnak s ezenkívül hónapoként 10 korona díjazásban is részesülnek. A kérvényeket a kecskeméti állami Miklós-szólótelep-vizezellérszoba igazgatóságához kell benyújtani. Felveszik azokat, kik épek, egészségesek, katonasoron, illetve sorozáson túl vannak, magyarul írni és olvasni tudnak.

**Csödök a fővárosban.** A budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszék ma megnyitotta a csődöt Neményi és Hellenberg kereskedő, budapesti bejelentett cég (üzlete Dohány-utca 39. sz.) ellen. Ugyanez megnyitotta a csődöt Dick testvérek kereskedő, budapesti bejelentett cég (üzlete Bányavány-utca 11. sz.) ellen.

Felolós szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: ERDŐS ARMAND.



Háromszor lett olcsóbb a sós borszesz az  
**ILIOL**  
 sós borszesz PASZTILLÁK  
 által.  
 Darabja 12 fillér.

**Bizonyítvány.**

A f. hó 18-án átadott „ILIOL” sós borszesz pasztilla a mentholsós borszeszek rendes alkotórészeiből áll és semmiféle mást — esetleg az egészségre ártalmas alkotórészeket — nem tartalmaz. Ezen pasztillával csak másfél-két deciliter jóminőségű sós borszesz állítható elő.

SPIEGL BÉLA s. k.  
 hítes törvényeséki vegyész.

Az **ILIOL sós borszesz pasztillák** feleslegessé tették a drága és törekeny üvegeket

Az **ILIOL sós borszesz pasztillák** jóval több fájdalomcsillapító anyagot tartalmaznak, mint a készen vett sós borszesz s ezáltal hatásuk utolérhetetlenül gyorsabb és biztosabb lett.

Az **ILIOL sós borszesz pasztillák**

ára darabonként . . . . . 12 fillér  
 hozzáadandó 1 deci tiszta spiritusz 20  
 fél deci víz . . . . . —

**Eredmény: 1 1/2 deci kitűnő sós borszesz összköltség 32 fillér.**

ellenben ugyanezen mennyiség ára üvegekben eddig volt (egy 44 filléres üvegnek tartalma csak 1/2 deci), tehát 3-szor annyi a 44 fillér, összesen 1 K 32 fill., tehát a **megtakarítás 1 pasztillánál már 1 korona.**

**Kapható mindenütt.**

Nagybani eladás: Török József gyógyszerháza, Thallmayer és Szeitz, Koelmeister Frigyes, Stessel Nándor, Molnár és Moser, Kereszmaroff Adolf

Minden egyes pasztillához használati utasítás van hozzá csatolva és akár egy gyermek által elvégezhető.

**ILIOL vegyészeti laboratórium**  
 Budapest, IX., Páva-utca 7.  
 Telefon 52-09.

**TŐZSDÉK.**

**A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE**

**Gabonatőzsde.**

Budapest, június 28.

A készáru piacra kifejezetten lanyha volt ma is az irányzat Csekély kínálat mellett a malmoék sámmi vételkedvet sem mutattak és rossz árakat ígértek, ami miatt aztán igen nehézkesen indult az üzlet és később sem tudott élénkülni. Csak egészen lényegtelen forgalom fejlődött ki, amelynek a folyamán alig ezer métermázsza buza kelt el 10—15 fillérral a tegnapiaknál olcsóbb áron. A legdrágább eladási ár 13.12 és fél korona volt 79 kilós tiszavidéki búzáért, a legolcsóbb pedig 12.50 korona 76 kilós tiszavidéki búzáért. Egyéb gabonaneműek közül a rozs 10 fillérral, a tengeri 5 fillérral olcsóbb, a zab ártartó. Forgalmomba került: 500 q ujjrosz 9.05 koronás áron, augusztusi szállításra és 300 q zab 9.50—9.52 és fél koronás áron. A határidő piacon a mai üzlet barátságos hangulattal és a tegnapi zárlatnál némileg magasabb jegyzésekkel indult meg. A forgalom folyamán azonban csak igen csekély vételkedv mutatkozott és mivel ezzel szemben a kínálat egyre jobban fokozódott és egyre sürgősebb jellegűtől, erősen lanyhult az irányzat és lényegesen csökkentek az árfolyamok. Az októberi buza 3 fillérral a tegnapi zárlaton felül, 11.94 koronán indult, előbb 11.93 és 11.96 között ingadozott, aztán 11.72-ig hanyatlott és zárlatkor így is maradt. A tegnapi zárlathoz viszonyítva végeredményképpen ma az egész vonalon lényeges áresökkenés mutatkozik, amennyiben az októberi buza 19 fillérral, az áprilisi buza 21 fillérral, az októberi rozs 11 fillérral, az októberi zab 13 fillérral, a júliusi tengeri 8 fillérral, az új tengeri 6 fillérral olcsóbbodott.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a követ.

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	25.50—25.80
"	76	24.90—25.20	80	25.70—25.90
"	77	25.—25.50	81	—
"	78	25.30—25.60	82	—
Féjérmegyet	75	—	79	—
"	76	24.70—25.—	80	—
"	77	25.—24.90	81	—
"	78	25.10—25.40	82	—
Festvidéki	75	—	79	25.40—25.70
"	76	24.80—25.13	80	25.50—25.80
"	77	24.90—25.30	81	—
"	78	25.20—25.50	82	—
Bánsági	75	24.3—24.60	79	—
"	76	24.60—25.—	80	—
"	77	24.90—25.30	81	—
"	78	25.20—25.50	82	—
Bácskai	75	24.70—24.80	79	—
"	76	24.90—25.—	80	—
"	77	25.—25.40	81	—
"	78	25.30—25.60	82	—
Rozs I-rendű új	—	—	—	18.50—18.60
középmínőségű új	—	—	—	18.20—18.30
Arpa takarmány I-rendű	—	—	—	17.60—18.50
II-rendű	—	—	—	17.20—17.60
Zab I-rendű	—	—	—	19.—19.40
II-rendű	—	—	—	18.60—19.—
Tengeri belföldi új	—	—	—	14.20—14.40

Kötöttet:

Buza. Tiszavidéki: 100 q 79 k 26.25 K, 100 q 79 k 26 K, 100 q 79 k 26 K, 300 q 78 k 26 K, 100 q 78 k 25.60 K, 150 q 78 k 26.15 K, 100 q 77 k 26.20 K, 200 q 76 k 25 K.

Pestvidéki: 100 q 77.5 k 25.60 K.

Új buza. Tiszavidéki 1000 q 76 k 24.50 K aug. érkezés.

Pestvidéki: 1000 q 76 k 24.40 K aug. érkezés.

Új rozs: 500 mm 18.10 K kpf pp aug. érk.

Zab: 150 mm 19.05 K, 100 mm 19.— K kpf.

A határidő piacon köttetett:

**Délelőtt:**

Előfordult kötések (50 kg.-kint) 1911-re:

Buza 1912 áprilisra	12.20—19—22—21—11.97
Buza októberre	11.94—93—96—72
Rozs októberre	9.39—28—80—28
Zab októberre	8.16—17—03
Tengeri 1912 májusra	6.74—75—66—67
Tengeri júliusra	7.23—17

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza októberre	11.72—11.73
Rozs októberre	9.28—9.29
Zab októberre	8.03—8.04
Tengeri júliusra	7.13—7.14
Tengeri 1912 májusra	6.67—6.68

**Budapesti gabonaforgalom.**

1911. június 26-tól 1911. június 27-ig.

Erkezett Elszállították  
 métermázsza

Buza	4862	—
Rozs	200	—
Arpa	526	—
Zab	—	359
Tengeri	15203	17 62
Liszt	806	11737
Korpa	—	2249

**Kimutatás**

a hazai nyilvános áruraktárak és szövetkezeti gabonarakrtárak gabona és örlemény forgalmáról és készleteiről

1911. június 17-től június 24-ig.

A forgalom és készletek részletezése	Buza	Rozs	Arpa	Zab	Tengeri	Liszt	Korpa
mennyisége métermázsákban							
<b>I. Készlet és forgalom.</b>							
Készlet 1911. jun. 17-én	217357	262716	6581	237212	748647	71991	1043
Erkezés 1911. jun. 17. jun. 24.	26494	1290	462	5520	188905	8858	899
Készlet 1911. jun. 24-én	205741	51335	6865	237115	722991	71908	1597

**II. Az 1911. június hó 24-én megállapított készletek részletezése.**

A) Nyilvános áruraktárak.	Buza	Rozs	Arpa	Zab	Tengeri	Liszt	Korpa
Baja	54	1467	—	884	22405	244	—
Barcs	10187	1029	88	6338	20204	5472	—
Berettyóújfalú	21	259	99	285	—	—	—
Békéscsaba	5580	—	29	103	8050	1125	—
Brassó	943	346	347	3129	4486	—	—
Budapest	111602	38522	826	200517	1389	5264	401
Csáktornya	3175	209	—	168	2176	—	—
Cegléd	876	58	164	8071	2198	—	—
Debreczen	—	—	—	4704	108	—	—
Déaványa	401	556	—	—	1871	—	—
Ermihályfalva	249	407	—	403	1415	—	—
Fiume	7856	882	890	10915	27596	46797	—
Győr	—	—	—	616	2356	255	—
Kaba	54	55	—	88	89	—	—
Karczag	4877	5	55	49	1263	38	—
Kassa	435	740	19	291	105	2043	—
Kisújszállás	1294	111	129	2071	670	—	—
Kisvárd	3949	—	107	3	231	—	—
Kolozsvár	5850	3100	—	743	104	807	—
Marosludás	7299	887	156	1943	41	—	—
Marosvásárhely	886	720	—	856	2289	246	—
Matészalka	—	—	—	—	—	—	—
Mezőkaszony	378	1203	—	290	748	52	—
Mézotúr	2001	545	8	1895	1217	—	—
Miskolc	16083	1155	957	325	1397	1296	150
Nagyberek	90	79	1198	1682	487	—	—
Nagykanizsa	5713	—	—	882	50719	—	—
Nagykaroly	9937	4169	6960	1979	848	—	—
Nagyszalonta	10807	8852	—	2583	84	—	15.
Nagyszében	—	—	—	—	—	—	—
Nagy-Varad	—	—	—	—	—	1454	274
Nyíregyháza	—	—	—	—	—	2377	—
Nyitra	90	4344	—	780	335	58	—
Panosova	289	178	—	481	—	—	—
Pozsony	105	101	—	—	12293	585	—
Szarvas	—	409	970	1608	—	9	—
Szatmárnémeti	1380	34	228	250	1464	—	—
Szeged	1029	568	—	7429	1984	—	—
Szoboszló	8018	—	—	2071	2659	—	—
Szombathely	295	166	189	601	—	1008	—
Temesvár	3148	499	—	928	4700	2188	—
Versecz	—	27	161	1807	11886	—	—
Eszék	—	—	—	—	—	1157	—
Sziszék	—	—	—	—	—	—	—
Zágráb	—	—	—	—	—	—	—
Zimony	—	—	—	—	—	—	—
B) Szövetkezeti gabonarakrtárak.	1688	7	150	996	1286	181	601

**Értéktőzsde.**

Ma szilárd megnyitás után kissé olcsóbb áron folyt a vásár, mert a kulisz anélkül, hogy erre bármit is felhozhatnánk, realizált. A bécsi piac renyhe magatartása is hozzájárult, hogy az árnívó gyengülése zárlatig még további előmenetelt tegyen. A készáru piacon számottevő változás nem volt. Utóbb a közuti vasutársaság valamit behozott mai veszteségéből. A zárlat általában kissé javult, mert a gabonabörzén tetemes árhanatlás került a napirendre. A déli tőzsde lefolyása gyöngye volt, mert ma a kulisz az egész vonalon realizált. A nemzetközi piac értékeinek ára lemorzsolódott. A helyi piacon a közuti vasutársaság 10 koronával, a többi nagyjából 2—3 koronával csökkent. A készáru piac árnívója tartott. A járadék üzletelen. A valuta és ércváltó változatlan volt.

Az előtőzsdén köttetett: Magyar hitelrészvény 836.25—835.75, Osztrák hitelrészvény 661.50—662.50, Városi villamosvasut 422.50—420.25, Budapesti közuti villamosvasut 774—780, Párczellőzobank 480, Beocsini cementgyár 833—835, Általános közszabánya 755—758.50, Salgótarjáni közszabánya 675, Magyar gázizz-fény 853—847, Magyar ezukoripar 2655—2665, Osztrák légszuszogó 1440—1450, 4 százalékos magyar koronajáradék 91.12.50—91.50, Hazai bankrészvény 309.50—309.25, Jelzálogbank 489—489.50, Magyar bank 747—748, Főbus-részvény 253—256.

A déli tőzsdén köttetett: Koronajáradék 91.10—91.15, Osztrák hitel 661.25—661, Magyar hitel 835.50—835, Jelzálogbank 488.50, Hazai bank 308.50—307.50, Városi villamos 421—420, Közuti villamos 775—770, Magyar bank 747.50—745.75, Rimamurányi 678—

677.50, Salgótarjáni 676-675, Agrár 518-517.50, Kereskedelmi bank 4045-4040, Porezellázó 484-480, Alföldi kőszén 756-758, Hazai s. 117, Déli vasut 122-123, Bencsini 839-842, Magyar villamossági 495, Auer 844.

Az utolsó, mely ma negyed három órakor zárult, üzletlen volt. Kötés csak elvéve jött létre. Kötetett: Magyar hitel. 834.75, Magy. bank 745.75, Déli vasut 125.

Bécsi gabonatözsde.

Bécs, június 28. (Saját tudósítónktól.) Noha az amerikai tözsdék magasabb árfolyamokat jelentettek, az itteni piac irányzata bágyadt, mivel pedig az egész világpiacon az árak lanyhulását várják, itt sem volt nagyobb forgalom, noha az eladók buza árát 10, rozs és tengeriét 5 fillérrel mérsékeltek. Zab gyengén ártartó volt.

Jegyzetett buza: Tiszavidéki 13.65-14.10, bánáti 13.15-13.65, székesfehérvári 13.20-13.65, mosoni s. 6. győri 13.15-13.55, felsőmagyarországi 13.15-13.55, déli vasuti 13.05-13.45, alsómagyarországi 12.55-12.95.

Rozs: Felsőmagyarországi 9.65-9.95, csepeli 9.65-9.95, pestmegyei 9.70-9.95, déli vasuti 9.60-9.85, különféle magyarországi 9.55-9.85, ausztriai 9.55-9.90.

Árpa: Maláta 9.30-9.70, takarmány 8-9. Magyar tengeri 7.45-7.80, Cinquantin 8.85-9.25. Magyar zab 10.50-10.80, válogatott 10.15-10.40, közepes 9.85-10.10, romániai 9.60-10.15.

Bécsi értéktözsde.

Bécs, június 28. Tekintettel a belpolitikai bizonytalanságra, az előtözsden szünetelt az üzlet, az irányzat nyugodt, az árfolyamok tartottak. Csupán Skoda és Poldi kőhő részvényei élénkek, arra a hírre, hogy e két vállalat az orosz kormány részéről nagy megrendeléseket kapott. Déli vasuti részvények üzletlenek, mert a szanalási akció megakadt. Általában nyugodt irányzat és szilárd árfolyamok érvényesültek a déli tözsdén. Érdeklődés jelentkezett Államvasuti értékek iránt, déli vasuti részvényekben lokális vásárlási kedv mutatkozott, különben a piac zárlatig is nyugodt. Berlin gyöngült.

1 óra 3 perczkor: Osztrák hitel 661.50, Magyar hitel 835, Anglobank 826.50, Bankverein 548.50, Osztrák Földhitelintézet 1303, Laenderbank 533, Unionbank 626.50, Osztrák államvasut 760.25, Déli vasut 123, Dunagőzhajózási 1160, Alpisi 813, Rimamurányi 678.50, Brüxi kőszénbánya 774, Orosz járadék 104, Török sorsjegy 254, Skoda 659, 3 százalékos déli vasuti elsőbbség 279.50, Poldi kőhő 631.50.

Bécs, június 28. (Magyar értékek zárlata), 4 százalékos arany-járadék 111.55, Tiszai és szegedi kőszén sorsjegy 152.50, Magyar hitelbank részvény 834.-, Magyar lezártított és váltó részvény -.-, Rimamurányi 678.20, Magyar cukoripar -.-, Adria hajózási részvénytársaság -.-, Magyar korona-járadék 91.5, 4 százalékos magyar földterem. kötvény -.-, Magy. nyerev-kőszén sorsjegy -.-, Kassa-Oderbergi Vasut részv. -.-, Magyar jelzálogbank -.-, Magy. kereskedelmi bank -.-

Bécs, június 28. (Osztrák értékek zárlata), 4.2 százalékos papír-járadék 92.20, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.32, 1860-as sorsjegy 159.-, Osztrák hitel sorsjegy -.-, Angol-osztrák bankrészvény 821.50, Bécsi Bankverein 547.75 Osztrák-magyar bank 1930.-, Déli vasut 123.75, Dunagőzhajózási r.t. 1154, Dohány részv. 329.50, Cs. k. arany (vrt) 11.36, Német bankv. 117.63, Osztr. Lloyd 180.- 4.2 sz. ezüst jár. 92.20 -.-, Osztr.korona-járadék 92.10, 1864-es sorsj. -.-, Osztrák hitelintézet részvény 661.25, Union-Band 626.40 Osztrák Laenderbank 532.60, Osztrák magyar államvasut 759.40, Elbevölgyi vasut -.-, Alpisi részvény 81.25 20 frankos 19.02, Londoni váltóár 240.5, Lipótkőhő 628.- Török sorsjegy 249.-

Külföldi értéktözsde.

Berlin, június 28. (Értéktözsde.) Mig a mai megnyitáskor varsó-bécsi vasut részvényei újabb és visszacsúszások voltak kitéve és bányacétek is állandóan realizációk hatása alatt gyöngöbbek voltak, a többi érték lemha forgalom mellett általában tartott volt, sőt helyenként javult is. Nagyobb érdeklődéssel találkoztak villamossági értékek, amerikai vasutak és bankok. Schuckert, Kanada és pétervári nemzetközi kereskedelmi bank favorizálása mellett, továbbá a nagy berlini közúti vasut részvényei, a Berlin városával folytatott tárgyalások kedvezőbb állására. Osztrák értékek közül Déli vasut gyöngülésre hajlott. Nyugodt forgalom után bányacétek végül fedezésre megszilárdultak. Hanzarészvények iránt is kedvező indiai aratási jelentésekre kinálolt volt, varsó-bécsi vasut azonban nyomottan zárult. A kőszénpiac ipari értékei egyenletlenek voltak. Napi pénz 3 százalékos, magánkamatláb 3 3/4 százalékos, ultimópénz 5 1/2 százalékos.

Berlin, június 28. Zárlat. (Saját tudósítónktól) Zárlatkor jegyezték: 4.2 százalékos papírjáradék -.- 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.80 osztrák hitelrészvény -.- Déli vasut 24.- orosz bankjegyek 216.10, 4 százalékos új orosz kölcsön -.-, Discontó Commandit 187.70, Dinamittruszt 183.10, Harponi 187.30 Unifikált török járadék 94.10, 4.2 százalékos ezüst jár 92.-, 4 százalékos magyar aranyjáradék -.-, Magy. korona-járadék 91.30, Osztrák-magyar államvasut -.-, Bécsi váltóár 849.25, Olasz járadék -.-, Ált. villamossági Edison 246.40, Gelsenkirchener 199.20, Laurakohó 174.20

Frankfurt, június 28. Zárlat. 4.2 sz. os papírjáradék -.-, 4 sz. os osztr. ar-jár. 93.85 Magy. ar-jár. 93.50 Osztr. hitelint. részv. 207.30 Osztrák-magyar államvasut 18.-, Északnyugati vasut -.-, Bustiel rad vasut -.-, Londoni váltóár 204.33, Bécsi Bank verein 137.60 Villamos részvény -.-, 3 százalékos magyar aranykölcsön 77.30, 4.2 százalékos ezüstjáradék 96.50, Osztrák korona-járadék 9.25, Magyar korona-járadék 91.25 Osztrák-magyar bank 128.20, Déli vasut részvény 24.-, Elbevölgyi vasut -.-, Bécsi váltóár 849.83, Párisi váltóár 806.15, Union bankrészv. 155.-

Hamburg, június 28. (Zárlat.) 4.2 százalékos ezüst járadék 95.50, 1860. sorsjegy -.-, Déli vasut 24.5 4 százalékos aranyjáradék 98.60, Osztrák hitelrészvény 208.-, Osztrák-magyar államvasut 160.75, Olasz járadék 10.-, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 93.50.

Páris, június 28. (Zárlat.) 3 százalékos francia járadék 95.17, Osztr. aranyjáradék 99.65 Magyar arany járadék 98.-, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 515.- 3 3/4 százalékos Olasz járadék -.-, Déli vasuti elsőbbségi kötv. 301.-, 5 százalékos marokkói járadék 530.- 4 százalékos 1890. román kölcs. 99.70, 4 százalékos amori. románjár. 1905. 93.50, 5 százalékos orosz járadék 104.89 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 104.05 4 százalékos spanyol jár. 96.65 4 százalékos unifikált török jár. 93.20 Török sorsjegy 215.50 Török dohányrészvény 348.-, Osztrák földhitelintézet -.-, Osztrák Laenderbank 69, Magyar jelzálogbank 521.-, Banque de Paris 18.32 Banque Ottomane 713.-, Osztrák-magyar államvasut 823.-, Déli vasut 10.-, Meridionalvasut 6.6.-, Hartman gépgyár 725.-, Rio Tinto 17.62, Sucrerie d'Egypte 75.-, Tula 504.-, East Rand 118.50, Jagersfontein 203.-, Trans. Land Comp. 52.-, Váltó Amsterdamra (rövid) 209.62, Váltó német piacokra (rövid) 123.93, Váltó Bécsre (rövid) 105.18, Váltó Belgiumra (rövid) 7/8, Olasz arany-váltó rövid 3/8, Váltó Svájcra (rövid) 1/10, Csekk Londonra 253.25, Magánkamatláb 2 1/4.

Üzleti tudósítások

Kőbányai sertéspiac.

Június 28. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 151-156 fillér. Fialat közép (páronként 251-320 kilogrammig

terjedő súlyban) 158-162 fillér. Közép (páronként 240-280 kg.) 162-168 fillérig.

Sertéslelészám: 1911. évi június hó 26. napján volt készlet 27762 drb. - 1911. június 27-én felhajtott 326 drb. - 1911. június 27-én elszállított 297 drb. - 1911. június 28. napjára maradt készletben 27794 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: csendes.

Sertéskonsumvásári jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és közvagóhid igazgatóságától.) Június 28. Előző napi eladatlan maradvány 46 drb sertés. Pótfelhajtás 69 drb sertés. Mai felhajtás 1272 drb sertés, 7 drb süldő, összesen 1942 drb sertés, 7 drb süldő. Eladatott 1465 drb sertés, 7 drb süldő. Mai maradvány 377 drb sertés.

Árjegyzés. Zsirtsertés. Öreg I. rendű 35 kg. felül ételsúlyonással 142-150 fillér. Öreg II. rendű 280-350 kg. ételsúlyonással 138-153 fillér. Fialat nehéz 300 kg. felül ételsúlyonással 144-156 fillér. Fialat közép 220-300 kg.-ig ételsúlyonással 152-163 fillér. Fialat könnyű 120 kg.-ig ételsúlyonással 160-168 fillér. Hussertés nehéz 300 kg. felül ételsúlyonással 154 fillér. Hussertés könnyű 140-300 kg.-ig ételsúlyban 120-124 fillér. ételsúlyonással 164-170 fillér. Süldő belföldi ételsúlyban 129 fillér. A vásár irányzata közepes. Az árak hanyatlottak.

Budapesti vágómarhavásár.

Június 28. Vágómarhák. Felhajtott magyar bika 98 drb, magyar ökör 779 drb drb, magyar tehén 373 darab magyar bivaly, 57 darab, növedékmarha 23 darab. Összesen felhajtott 1330 darab vágómarha. Ezenkívül 748 drb a hét folyamán a vesztésvásáron. Árjegyzések: métermázsunkint, elősúlyban, levonás nélkül, vágómarhákort: Magyar hizott ökör, legjobb minőségű 88-100 koronáig, kivételesen 103-106 koronáig, középminőségű 76-86 koronáig, silány minőségű 64-74 koronáig. Magyar paraszmarha, jobb minőségű 74-86 koronáig, silány minőségű 60-72 K.-ig. Tarka hizott ökör, legjobb minőségű 90-104 koronáig, kivételesen 108-112 koronáig, középminőségű 80-88 koronáig, silányabb minőségű 68-78 koronáig. Bika jobb minőségű 88-100 koronáig, kivételesen 104 koronáig, silányabb minőségű 70-86 koronáig, bivaly 61-74 koronáig, kivételesen 76-78 koronáig. Magyar tehén 60-88 koronáig. Tarka tehén 62-96 koronáig, kivételesen 100 K.-ig, kiesontozni való 54-60 koronáig. növedékmarha 82-93 koronáig. Mind 100 kilónként elősúlyban.

A felhajtás körülbelül 800 darabbal kisebb volt a múlt hetinél, dacára annak az irányzat még sem volt élénk, mert a mézártszékben nincs forgalom; az árak - a kis felhajtás folytán - 2 korona, némely esetben 3 koronával ma-ként emelkedtek.

Budapesti szurómarhavásár.

Június 28. Felhajtott: 221 drb élő borjú (közte 7 rugott.)

Árjegyzések: Elsőrendű élő borjúkért 112-120 fillérig, kivételesen 124-128 fillér, középminőségű élő borjúkért 100-110 fillérig, silány és rugott borjúkért 70-80 fillérig, kilogrammonként (levonás nélkül.) Az irányzat csendes volt, az árak változatlanok maradtak.

Heti lóvásár.

Június 28. A székesfővárosi Tattersall-télepen ma megtartott lóvásárra felhajtottak 338 drb első, 546 drb másodostályu, összesen 884 drb lovat. Eladatott összesen 502 drb ló, melyek közül a székesfővárosi lóvágóhidja részére vagonok megvettek 93 darabot 124-180 korona között váltakozó áron.

Budapesti szeszjegyzés.

Milyen időre?	Nyers	Finomított
Azonnali szállításra	55.-	60.-
Szeptember-májusra	55.50	60.50
Szeptember-augusztusra	56.-	61.-
Július-decemberre	56.50	61.50
Irányzat: Szilárd.		
Bécsi nyersszeszjegyzés	50.-	50.50
Prágai "	49.75	50.25
Lenbergi "	48.-	48.25
Triest-i exportszesz (finom)	20.-	20.25

AMERICAN SHOE COMPANY LTD. Amerikai cipő részvénytársaság Budapest, V., Dorottya utca 6. VII., Erzsébet-körut 42. Kizárólagos elárúsítása a következő elsőrangú amerikai gyártmányoknak: Urak részére: Edwin Clapp & Son Barry Walk-Over Commonwealth Gyermeknek: Piehler Nőgyekek részére: Sorosis Cousins Patrician Kérje képes árjegyzékünket!

Kivonat a hivatalos lapból

— Junius 28. —

Kinevezések. Az igazságügyminiszter dr. Hegedűs Ernő kecskeméti törvényszéki joggyakorlatot a szolnoki, dr. Karay István pestvidéki törvényszéki joggyakorlatot a budapesti, Kapossy Artur pápai járásbírói joggyakorlatot a zalaegerszegi törvényszékhez és dr. Gayer Gyula komáromi törvényszéki joggyakorlatot a vasvári járásbírói joggyakorlatot a zalaegerszegi törvényszékhez...

a belügyminiszter dr. Szabó Mihály nagykőrösi városi főorvost a kecskeméti állami gyermekmenhelyhez fizetés nélküli főorvossá;

a honvédelmi miniszter dr. Meszlényi Róbert miniszteri segédfogalmazót miniszteri fogalmazóvá és Laposán Árpád fizetés nélküli miniszteri segédfogalmazót valóságos miniszteri segédfogalmazóvá;

a pénzügyminiszter Torda Kálmán díjtalan pénzügyi számgyakorlatot a pozsonyi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőségnek, jelen állomáshelyén való meghagyása mellett, ideiglenes minőségű segélydíjas pénzügyi számgyakorlatot; Miklós Antal ösztönzést a lakost ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számgyakorlatokká a kaposvári pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez; Riedl Jakab titeli adóhivatali díjnyújtást ideiglenes minőségű segélydíjas adóhivatali gyakorlatokká a titeli adóhivatalhoz;

a pozsonyi ítélőtábla elnöke ifj. Jeszenszky Béla miavai lakos, ügyvédjelöltet a pozsonyi ítélőtábla területére díjtalan joggyakorlatokká;

a székeszárdi törvényszék elnöke Prandtnér Mihály székeszárdi törvényszéki betétszerkesztésnél alkalmazott napidíjas szolgát ugyanezen törvényszékhez III. osztályu hivataliszolgárává nevezte ki.

Névváltoztatás. A belügyminiszter Politzer Ilona enyingi születésű budapesti lakos családi nevének Székelyre kért átváltoztatását megengedte.

Áthelyezések. Az igazságügyminiszter dr. Csipkay Emil Andor balassagyarmati törvényszéki jegyzőt a budapesti kir. büntetőtörvényszékhez, dr. Koltay Bertalan vasvári járásbírói jegyzőt pedig a szombathelyi kir. törvényszékhez; továbbá Szabados

János nyiregyházi törvényszéki és Kozák Gerő tiszalöki járásbírói irnokokat különösen áthelyezte.

Pályázatok. A nyiregyházi m. kir. pénzügyigazgatósághoz több pénzügyi főigazgatói állásra két hét alatt; Arad vármegye alispánjához a mária-radnai járási főszolgabírói hivatalnál betöltendő hivataliszolgái állásra július hó 10-ig, a közdélvási helyi kir. törvényszék elnökehez a kovásznai és a sepsiszentgyörgyi járásbírói állásokhoz a követség által kiküldött díjnoki állásra két hét alatt; a fiumei m. kir. pénzügyigazgatósághoz hivataliszolgái állásra augusztus hó 31-ig; az erzsébetvárosi kir. törvényszék elnökehez a nagysinkai járásbírói állás betöltendő jegyzői állásra két hét alatt; a nagybányai m. kir. bányagazgatósághoz segédtitkári állásra két hét alatt nyújthatók be a szabályszerűen felszerelt kérvények.

VIZÁLLÁS.

junius 28. junius 27. junius 28. junius 27

Table with columns for location (Inn, Duna, Morva, Vág, Rába, Dráva, Mura, Száva, Szamos, Kraszna, Latorozs, Laborozs, Ung) and water level measurements (méter) for various stations like Schárding, Passau, Linz, Bécs, Pozsony, Komárom, Budapest, Paks, Mohács, Gombos, Újvidék, Pancsova, Orsova, Morvafalu, Zsolna, Troncsón, Szered, Szt.-Gothárd, Sárvár, Győr, Varsád, Zákány, Barcs, Eszék, M.-Szerdah, Zágráb, Sziszek, Mitrovicza, Szatmár, Kraszna-N.-Majtény, Latorozs-Munkács, Laborozs-Homonna, Ung-Ferencesny.

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatal igazgató: PAJOR MÁTYÁS

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban tegnap az idő változókéony, szel és az évszakhoz képest hűvöse fordult. A Dunántul nagy részének, Duna-Tisza-közének és a Tisza balpartjának kivételével a Királyhágóig mindenfelé voltak kisebb-nagyobb zivataros esők. Legtöbbesét esett Versecz környékén (84 mm.) és Tatrafüreden (40 mm.). Jelentékeny jégesőt (galambtojás nagyságu) Jászoról, kisebb jégesőt pedig Tatrafüredről és Marosvásárhelyről jelentettek. A hőmérséklet maximuma az Alföld déli részén 38 fok C-ig emelkedett és minimuma a Tátrában 5 fok C-ig süllyedt.

Prognózis a következő 24 órára:

Lassu hőemelkedés várható, elvélve — inkább csak keleten — esővel (zivatarral).

(Sürgöny-progn.: Keleten elvélve csapadék, zivatarok, később melegebb.)

Weather forecast table with columns: Állomás, Léghőmérséklet, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmérséklet max., min. Rows include A-Szlatina, Ungvár, Késmárk, Losonc, Ógyalla, Budapest, Herény, Keszthely, Pécs, Zágráb, Fiume, Szeged, Temesvár, Nagyvár, Kolozsvár, Nagyszében, Szatmár, Reger, Arva-Aránya, Selmeczbánya, Komárom, Magyar-Óvár, Sopron, Eszék, Cirkvenica, Debreczen, Kecskemét, Orosháza, Arad, Zombolya, Versecz, Orsova.

Budapesti értéktőzsdé table with columns: Mai záró ár-folyam (PéNZ, ÁRU), Részv. nyek száma, Behizetés részv.-kint, Mai záró ár-folyam (PéNZ, ÁRU). Sections include: Államadósság, Bankok, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gőzmalomok, Iparvállalatok, Sorsjegyek.

# KÜLÖNFÉLÉK.

## Tudom...

Tudom, ha meghalok, lesz, ki megsirasson,  
Lesz, aki majd könyt hullajtson értem;  
Nem fog soha-soha elfeledni,  
S megőrzi majd hűen az emlékem.

Tudom, hogy a sírom sem lesz elhagyott,  
Lesz, aki majd virágot hint rája;  
S virulni fognak mind-mind e virágok,  
Mert lesz, aki síromat könnyivel áztassa...

Bihari Dezső.

(Az egyiptomi bérkocsisok.) Aki volt már Egyiptomban, az szépeket tudhat elmondani az ottani bérkocsisokról. Jaj azoknak, akiknek dolguk akad velül. Keserűvé lett azoknak a napjuk a szép kék egyiptomi ég alatt. Budapesti kollégáik szelíd bérányíták hozzájuk képest, pedig hát a pesti bérkocsisok is jól megkent legények, ugyebár?

Nincs olyan magas fuvardíj, aminél magasabbra em vágynék az egyiptomi kocsis. Ha a kiküldött díjat remegő kézzel átnyújtja néki a boldogtalan idegen s ráadásul még gazdag borral is ad, akkor az egyiptomi kocsis rideg közönytől eszrevágja a pénzt és arcátlan vakmárossággal a borralát kevesli és rendületlenül kutyorál, sőt gerombáskodik is, ha nem lát rendőrt a közelben. Még azt is megteszi, hogy lépésben újána hajt a szegyzenszere menekülő vendégnek, de még a szélodába is fölmeleg utána erőszakoskodni. Emellett az a kómikus, hogy a rendőrség rendkívül szigorú a bérkocsisokhoz, minden apró kihágásért pénzbüntetést vet ki rájuk. Persze a kocsisok aztán a vámon hozzák be, amit a révén elvesztenek. A büntetés-pénzeket megveszik a sz. rencésőten parasztoikon. Egészen gyakori eset, hogy bérkocsis és utasa szabályszerű box-párbajt vívnak, sőt római-erőse birkózások is közönségesek. Különösen a magyar angol turisták mennek birkóra a félvér ezereken kocsisokkal s bizony vér is folyik néha a szép ammikerekű fiakker közö. Ilyen lefolt harezoknál. Az ilyen afféroknaK rendszeren a rendőrség előtt van a folytatásuk, de mit ér ez, amikor a panaszosok, a megvert vagy inzultált turisták már régen messzi hazájukban vannak, amikor a dolog tárgyalás alá kerül. Egyébként azt az egyet meg kell jegyezni, hogy viszont jobb hajók az egyiptomi kocsisoknál talán sehol sem akad-

nak. Eszveszetten hajszojják lovaikat, bravurosao rohannak végig szük sikátorokon, keskeny hidakon, s csak akkor van baj, ha a bravuros hajtásnak fölfordulás a vége. Ilyenkor ismét vakmerővé lesz az egyiptomi kocsis, s a leghallatlanabb czimeken az utastól kér kártérítést a fölborulásért és az összetört kocsilámpáért.

Ime ezt tartottuk szükségesnek elmondani az egyiptomi kocsisokról, vigasztalásul azoknak, akik azt hiszik, hogy a pesti kocsitompó már nem lehet elviselhetőlenebb, mint amilyen. Dehogy nem, majd különösen akkor lesz még rettenetesebb, amikor már a taxaméter is az ő pártján lesz. Megjegyzendő, hogy Egyiptomban minden kocsin van taksamérő.

(A telepátia esodája.) A „Revue Suisse“ a telepátia egy esodálato esetét jegyzi föl. Az eset 1812-ben történt. Három hónappal Napoleonnak Oroszországba való bevonulása előtt Tuteskov gróf tábornok feleségével tulai villájában időzött. A grófnő azt álmodta, hogy egy teljesen idegen város vendéglőjében van s egyszerre az apja lép be oda az ő kis faeskájával. Apja könyek között mondotta: „Vége a boldogságnak, férjed meghalt Borodinónál.“ A grófnő riadtan ébredt fel, de mikor férjét maga mellett látta, megnyugodott és rövidesen ujra elaludt. Az álom azonban másodsor, harmadsor is megismétlődött ugy, hogy a grófnő reszkette fölkelte a férjét és megkérdezte attól: merre van Borodinó. A gróf sem tudta s a házaspár éjszaka közepén kutatni kezdett Borodinó után Oroszország térségén, de minden eredmény nélkül. Néhány hónappal később, röviddel Napoleonnak Moszkvába való bevonulása előtt, Tuteskov grófra bízták a tartaléksereg vezényletét. Néhány nappal később abba a hállószobába, ahol a grófnő lakott, beállított a grófnő apja, kézen vezetve a grófnő kis fiát. Az apa arcán ugyanaz a szomorúság ült, amit álmlában is látott a grófnő és az apa ezt mondott: Vége a boldogságnak. Férjed meghalt Borodinónál! A grófnő csak most eszmélt arra, hogy a szoba, amelyben tartózkodott, ugyanolyan berendezéssé volt, amilyent álmlában látott. Minden egyes tárgyat megismert ujra és férje valóban áldozata lett a borodinói véres ütközetnek.

(A ribizke gubacslegy.) Uj, ismét uj ellenségről kell megemlékeznünk, mely most Németországban a ribizke-ültetvényekben kezdi veszedelmes munkáját. A gazdák azonban fanulmányozva életmódját, igyekeztek mielőbb kiirtani telepeikről. Mindazonáltal a veszedelmes kártevő nálunk is előfordulhat. Eddig a veres pök, a közmétedarázs, elég kárt okozott termelőinknek, most a ribizkelegy

(Eriophyes ribis) csatlakozik melléje. Azelőtt általánosan Angliában élt s pusztított. A ribizke-bokrok a légy szurásától gubacszerű képződményeket nyer. A rügy gömbölyü alakot nyer, hogy abból termés nem fejlődhetik. A légy tönkretetheti a többi év termését is. Miután a légy a gubacsban tartózkodik, itt permetezés, becozetelés nem használ; tehát az ágak elcgetése szükséges. A többi be nem lepott bokor, kőnpor permetezéssel óvható. Ha csak az ág felső része mutat ily gubacsoképződményt, azt 10 czm. alul levághatjuk. A légy már Hamburgban is előfordult s ott is tetemes kárt okozott.

(A Trianon kísértete.) Két fiatal angol hölgy, Morison Erzsébet és Lamont Franciska, egy forró nyári alkonyatkor — amint azt most mezejent könyvükben leírják — a Trianon parkjában bolyongott és előbb egy pusztá tájra, majd tőru szűt, csendes erdőbe értek. Ott a kioszk előtt egy zord tekintetű férfi üldögélt és ahogy a hölgyek tovább akartak haladni, találkoztak egy másik férfival, aki előkelő külsejével, széles spanyoli kalapjával valami régi portréra emlékeztetett.

— Hölgyeim, — mondotta, — ne menjenek erre felé... És ezzel eltűnt. A két hölgy mindazonáltal folytatta utját. Nemsokára megérkeztek egy házhoz, amelynek az ablakai be voltak zárva. Morison missz megpillantott a ház tornácán egy hölgyet, aki karosszékre pihent és papírost tartott a kezében, mintha írni akarna valamit. Nem volt fiatal és szép sem volt a nő. Dus hajzatát nagy kalap fedte. Nyári öltözéket viselt, hosszú derékka és tarka aljjal. Halványszürke kendő borult a nyakára. Mikor néhány hónappal később a két angol nő visszagondolt a versaillesi utra és Morison missz szóba hozta a tornáczon látott hölgyet, Lamont missz erre érdeklődött egyik párisi barátjánél, akitől azután megtudta, hogy a tragikus sorsu Mária Antoinette királyné egyes augusztusi napokon nagy kalapban és rózsaszínű ruhában visszajár a Trianonba. Ilyenkor benépesül a kis katóly meg a kert a XVI. Lajos korabeli udvari emberekkel. Miután a két hölgy megállapította, hogy augusztus tizedikén, tehát a Tuileriák bevételének évfordulóján voltak a Trianonban, Lamont missz ujra elutazott Párisba és kirándult másodsor is a Trianonba. Ez a második kirándulás feledhetetlen eseménye volt az életének. Az erdőbe érve, női hangokat hallott és muzsikaszót. Emlékszik rá, hogy antik francia darabokat játszott a zene.

# FÉRJ és FELESÉG

REGÉNY.

Irta: J. LIES.

Jörksen gyorsan dobált össze mindenféle holmit s szabadon vitte a tászkát a kapu felé. Láthatólag örült a sikernek, melyet nem hitt ilyen könnyen keresztülvihetőnek. A bórondót a fal mellé állította s rohanva tért vissza az ablakhoz. Hermann már nem volt ott, de nem kellett sokáig várakoznia, mert néhány percz múlva ismét megjelent, de most már nem egyedül.

— Álljon föl a párkányra, asszonyom — szólott a kendőbe burkolt nőhöz — majd a barátom segíteni fog önnek a leszállásnál. Az asszony, kibén Jörksen azonnal felismerte Kertsennét, szó nélkül engedelmesskedett Hermannnak, ki félretolta az elreszelt vasrácsot s a nyíláson keresztül tuszkolta a nőt. Kertsenné félénken nézegette a magasságot meg Jörksent, de mikor látta, hogy más-képen menekülnie lehetetlen végül is Jörksen karjait választotta a menekülésre.

Hermann egy pillanat alatt keresztülvette magát az ablakpárkányon s behuzva maga után az ablaktáblákat még egyszer körülnézett azon a helyen, hol Jörksen kipakolta a holmikat.

— Ejnye, de szórakozott vagy ma Jörksen, itt felejtetted a tolvajlámpást, — szólott jókétlvén s be sem várva azt, mig barátja felel, sietésre nógatta a társaságot.

— Csak szorosan a bokrok mellett. Még nem vagyunk teljesen biztonságban. Aztán nehogy itt felejtöd a koffert.

Csakhamar a kapuhoz értek minden baj nélkül, s elhagyták az átkozott tanyát. Szótlanul haladtak a ködös sötét mellékutczán s

se Jörksen, se Kertsenné nem tudták mire vélni Hermann örökös nógatását.

— Csak siessünk, siessünk, — hangzott fel minduntalan Hermann szava. — Még jó sokára lesz, mig biztonságba kerülünk.

Jörksen dörmögött néha-néha valamit, s egy alkalommal annak a nézetének adott kifejezést, hogy czélszerű volna most a rendőrségre menni vallomást tétetni az asszonyval a rajtaütési bandán még mielőtt lélegzetéhez juthatna.

Hermann tiltakozott ez ellen s megmagyarázta barátjának, hogy ebben az esetben semmit sem érhetnének el, mert valószínű, hogy Nikolajevics Nikolaj maradna felül a küzdelemben.

— Ön azt kérdezte, asszonyom, — fordult Hermann Kertsenné felé, — hogy miért kell megszöktetnünk önt, mikor tudunk Waldensee büncéről s hollétéről. Nos, most megmondhatom, Tudomásomra jutott, hogy Nikolajevics Nikolajnak összes iratai rendben vannak s Waldensee báró, az igazi, bandájában van. Bizonyítani ilyenképen semmit sem tudnánk, mig ő bizonyosan okirattal igazolná, hogy Kertsenné a felesége, s hogy elmezavarban szenved. Ilyen körülmények között a hatóság nem tehetné mást, mint hogy önt visszaadja neki. Legfőjebb figyelemmel kísérné addig, amig mi bizonyítani tudjuk, hogy Waldensee báró nem azonos azzal, aki a nevet viseli. Ez pedig igen hosszú proceszszus volna, sőt az sem feltétlenül bizonyos, hogy eredményt tudjunk elérni vele.

— De hisz, ha férjem megérkezne, — szólalt meg Kertsenné félénken.

— Addig báró Waldensee már tul lenne árkon-bokron s minden bizonynyal önt is magával cipelné. Akkor pedig nem menne ilyen könnyen a dolog, mint most, mert másodsor minden bizonynyal sokkal erősebb őrizet alatt tartaná.

Az egyik közeli fűtezába értek. Itt ko-

esira szállottak mind a hárman s az „Arany hajó“ szállodába hajtottak. Hajnal felé járt az idő. A bóbiskoló portás beboacsájtotta őket. Egy kiesit zavarosnak gondolhatta az esetet, de mivel felismerte régi vendégeit, nem sokat törődött velük.

Hermann rögtön intézkedett a továbbiakról. Előbb kikérdezte Kertsennét, hogy milyen szokások vannak a báró házában s miután meggyőződött róla, hogy öt-hat óra idejük még van, ugy határozott, hogy Jörksen a hat órai hajóval visszaviszi az asszonyt Stockholmba, ő maga pedig itt marad s megvárja, mig Kintovin visszaérkezik Londonból.

— Csak a legszükségesebbeket csomagold össze, s vigyázz rá, hogy svéd hajóra szállj. A hajó félhatkor indul, s ha jól megy estére már Stockholmban lehetsz. Ha itt elfognak benneteket, az már nem lesz nagy baj, mert igazolásodnak hitelt adnak. Innen sürgőnyt küldesz Kertsennek s megvárod, mig felesége után eljön. Egyszersmind azt a tanácsot adom, hogy hozd tudomására, hogy haza mennie egyelőre örültség volna, mert nem lehetetlen, hogy ezek a bonditák utánna mennek. Czélszerű volna tehát, ha álnéven legalább két hónapig a fővárosban tartózkodna. Most négy óra van. Nyolczig a szökést felfedezik, tehát akkor már jó messze vagytok Amszterdamtól, ugy hogy külön hajóval sem érnek be benneteket. Máskülömben nem is tartom valószínűnek, hogy ilyenformán üldözzenek, mert Waldensee nincs itthon s legfőjebb sürgőnyileg érintkezhetik embereivel. A hét óras hajóval azonban feltétlenül mennetek kell, mert a későbbi indulás veszélyes lehetne. Jörksen azonnal hozzáfogott a csomagoláshoz s rövid néhány percz alatt el is készült.

— Azt hiszem, indulhatunk is — szólalt meg, miután a koffert gondosan elzárta.

(Folyt köv.)

Csapadék mm.	Hőmér- éséklet	
	max.	min.
—	31	16
—	34	18
—	32	17
—	31	15
—	27	16
—	28	14
—	28	11
—	26	15
—	25	14
—	26	18
—	28	18
—	27	14
—	27	16
—	28	18
—	25	10
—	24	18
—	24	11
—	26	12
—	22	7
—	23	11
—	—	—
—	23	13
—	28	15
—	27	14
—	27	10
—	27	10
—	26	15
—	27	15
—	28	20
—	29	20
—	29	10

Mai záró árfolyam

Pénz	Áru
69	4180
45	350
378	679
184	488
200	210
65	1100
37	540
48	352
28	632
200	205
400	410
215	222
45	350
14	516
150	460
40	860
400	6700
320	640
35	137
90	3890
70	1000
90	410
20	524
660	2670
80	285
71	572
67	470
94	495
71	375
82	485
98	800
69 75	770 25
19 25	419 75
08	—
05	307
23 50	124
60	1170
55	300
85	470
58 50	759
17	118
11 37	11 45
19	19 04
23 50	23 54
17 60	117 80
94 87	95 07
2 54	2 35
94 90	95 40
38 90	159 20
30 12	240 42
17 60	117 80
94 55	94 75
94 47	95 07
94 75	253 75
90	509



# SZÍNHÁZAK.

Csütörtök, 1911. június 29-én.

## VIGSZÍNHÁZ.

Délután mérsékelt helyárat.

Vizsgaelőadás.

Kezdeté 3 órakor.

Este rendez helyáratokkal.

Osztrigás Mici

Irtó: Feydeau. Fordította: Béldi

Izor. Hozzat 3 felvonásban.

Személyek:

Petypon Halassa

Gabriella Kiss I.

Br. Petypon Vendrey

Corignon Tapolczai

Osztrigás Mici Varsányi.

Marollier Bardi

Varin úgnök Dayka

Chanteau abbé Tibanyi

De Valmonté Rónaszékiné

De Valmonté fia Tanay

Kezdeté 1/8 órakor.

## Sárospati Városi Igóli Színház.

Délután mérsékelt helyárat.

A peleskei notarius.

Kezdeté 1/4 órakor.

Este rendez helyáratokkal.

Az ártatlan Zsuzsi.

Operette 3 felvonásban. Irtók:

Antoni Mars és D'Esvaldres.

Zenéjét szerzték: Gilbert, Fordi-

totia: Merol Adolf.

Személyek:

Des Aubrais Konrad Sajó

Delpine, felesége Veszpréminé

Jaqueline } gyereke Rádó N.

Hubert } mezei Szalay

René Boislercée Fekete

Pomeral, gyáros Szabolcs

Szanne, felesége Küry Klára

Charenzo, magánzó Kollér

Rose, felesége Karolyi L.

Kezdeté 1/8 órakor.

## BEKETOW CIRKUSZ

VÁROSLIGET. TELEFON: 107-46.

Ma este 3/8 órakor

nagy előadás.

A legnagyobb sikert aratott műsor!

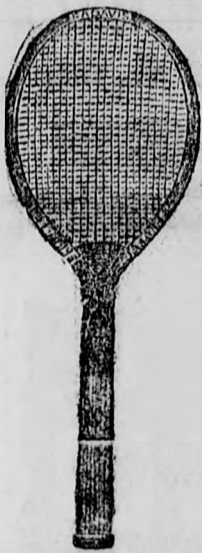
Minden mutatvány sláger! Minden előadáson zsúfolt ház!

Jegyek előre válthatók előváltási díj nélkül: egész nap a cirkusz-

pénztárnál és Hirsch-féle nagytözsdeben, Andrássy-ut 18. szám.

Csütörtökön, Péter és Pál napján 2 előadás, d. u. 4 és este 3/8 órakor.

Mindkét előadásban a teljes műsor. D. u. gyermeknek félhelyárat.



Legalkalmasabb bevásárlási forrás

## SPORT-CIKKEKBEN

WEINBERGER és FODOR

— vezető: WEINBERGER ISZIDOR —

sportruháza

IV., Városház-tér 2. magasföldsz. 1.

Telefon 113-59.

Arányzék ingyen és bérmentve!

## TOST és MOLNÁR

kereskedelmi-, díszítő- és tájkertészete

BUDAPEST, VII. ISTVÁN-UT 50.

Elvállal ablak és erkélydíszítéseket.

Kertek, parkok tervezését, alakítását,

fenntartását. Alkalmi és állandó dísz-

téseket. Téli kertek berendezését, min-

den a szakba vágó munkát. " " " "

Telefon: 88-75. Telefon: 88-75.

Külső telep: Gyarmat-utca 25.

## MAGYAR-HORVÁT TENGERI GŐZHAJÓZÁSI R.-T., FIUME.

Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.

A turisták által elismert legrövidebb és leg-

kényelmesebb összeköttetés.

Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás, ezek

közül hetenként négy gyorsjáró Fiuméből, Zara,

Spalato, Curzola, Gravosa (Ragusa) Castelnovo és

Cattaróba. Az utazás tartama Gravosáig csak 20 óra,

Cattaróig csak 24 óra.

Fiume-Venezia: hetenként 3-6 gyorshajó-

összeköttetés.

Fiume-Ancona: hetenként 2-3 gyorshajó-

összeköttetés.

Fiume-Ravenna: hetenként egy járat oda

és vissza.

Ezen gőzhajók közvetlen csatlakozásban közlekednek a

Budapest felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal,

melyek a hajóállomásig és onnan közlekednek, ugyancsak Vene-

ziában és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak Róma,

Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Firenze, Milano felé, stb. stb.

A gőzhajók modern kényelmel, hálófülkékkel, kávézó-  
teremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellékével  
vannak felszerelve.

Bővebb felvilágosítást nyújt a Központi Menetjegy-  
iroda, Budapest (V., Vágódó tér 1.) és annak összes  
magyarországi fiókirodája.

# DIANA



## fogkrém

szaktekintélyek véleménye szerint a legalkalmasabb fogtisztító-szer, mely a lerakodott fogkövet (fogpenész) legrövidebb időn belül eltüntet és a fogakat vakító fehérré teszi.

A DIANA-FOGKRÉM ára 50 fill.

## Diana - krém és Diana - szappan

használata teljesen elegendő, hogy vörös arca, vörös orra, vörös keze hófehér, tiszta és finom legyen és a csunya bőrbántalmaktól, valamint szeplőtől és pattanástól a legrövidebb idő alatt megszabaduljon.

## DIANA-PUDER

teljesen ártalmatlan szerekből van összeállítva, az arczon egyenletesen tapad és szabad szemmel teljesen láthatatlan.

Egy üvegtégely DIANA-krém (nappali és éjjeli, vagy csak éjjeli használatra) 1 kor. 50 fill.

Egy nagy darab DIANA-szappan 1 kor. 50 fill.

Egy nagy doboz DIANA-puder szarvasbőrrel együtt (fehér, rózsás vagy sárgaszinben) . . . . . 1 kor. 50 fill.

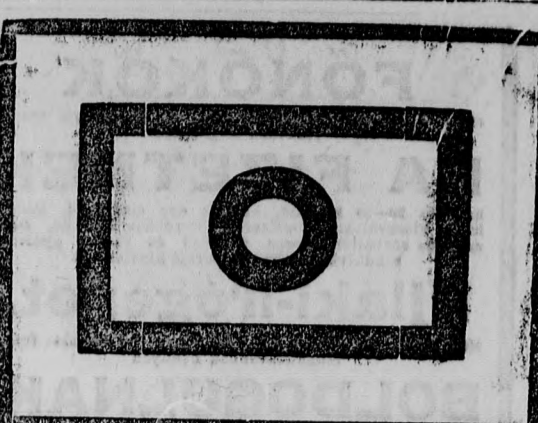
## DIANA - sósborszesz

nélkülözhetetlen háziszer.

Az itt felsorolt készítmények eredeti áron mindenütt kaphatók!

Eladási központ: Diana áruosztály.

Budapest, VI. ker., Teréz-körút 22. szám. Telefon 117-06.



# LABORI

fotóművészeti műterme

V., Erzsébet-tér 18.

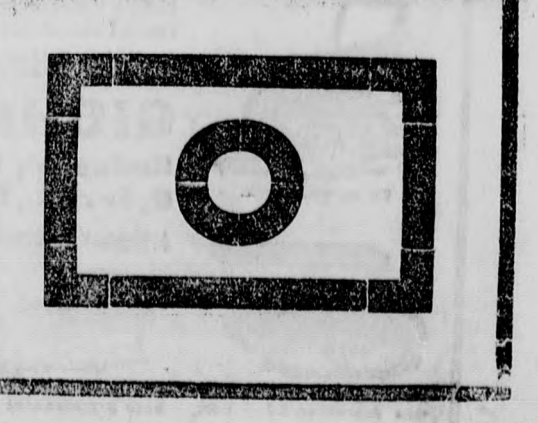
Lift. Telefon: 173-20.

## Modern fényképek

Művészi

gyermek-felvételek.

KITÜNTETVE:  
Budapest, London, Páris,  
Liège, Bruxelles stb. stb.



## FŐNÖKÖK

ezrel eddig hiába vártak arra, hogy könnyű szerrel jussanak írógéphez.

### HA FIZETNEK

havonta 20-30 koronát, kapnak egy elsőrendű, látható írás, visszaváltós, tabulátoros, összedobillentyűs, automatikus sorváltós, csupa aczélszál és vasból gyártott, rendkívül tartós, univerzál-klavíaturás

### Ujlaki-írógépet.

Nem írnak alá váltót és folytonosan halmozódó irodai munkálataikban könnyen

### BOLDOGULNAK.

Bármely rendszerű, használt írógépet legmodernebb Ujlaki írógéppünkre

### BECSERÉLÜNK.

Díjmentes bemutatás ország-szerte. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

**UJLAKI BÉLA** Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 28. sz.

Telefon 122-60.

Vidéki hivatalnokok, kik könnyű mellék-keresetre reflektálnak, közöljék ezimüket. Vidéki képviselők kerestének.

## TORMAY CÉCILE

ELSŐ REGÉNYE

### EMBEREK A KÖVEK KÖZÖTT

E regény-tárgya egy láthatatlan nagy küzdelem, amelyben a hegyek és a síkság-ellentéte végzet-szerűen hullámzik átjegyszerű, szegény-telekeken.

Ára 4 korona

Kapható:

**LAMPEL R. könyvkereskedése**  
(Wodianer-F. és Fiai)-részvénytársaságnál  
Budapest, VI., Andrassy-út 21.  
és minden könyvkereskedésben.

## BÉRCZI VITRAGE

(minta 28.253 sz. a. védve)

60/85 cm nagyságban fedorral borítottúre Point-Lace szalag munkával darabja

**1 korona 50 fillér**  
sárgarézruddal és gyűrűkkel együtt

**Bérczi D. Sándor**  
BUDAPEST,  
Főútlelet: VI., Dossowffy-utca 5.  
Telefon: 109-08.  
Fiókútlelet: VIII., Üllői-út 4. sz.  
Telefon: 141-53.

Legszebb
Legjobb
Legolcsóbb

## Pap lan Pap lan Pap lan




Kézi és vasgatyák minden kivitelben.

Gyermekeknek nagy választékban.

Szálloda-, Intézet-, fürdő- és kórház-berendezési gyár

### GICHNER JÁNOS

Budapest, VII., Erzsébet-körút 20.  
Gyár: VII., Kertész-u. 7., 9. és 20. sz.

Árjegyzék bárkinek kívánatra ingyen és bérmentve küldetik






Bodrony a lecsúfítás minden méretben 20.- kor.

Összeoszukható vasgatyá kivétel 3 matracal 22.- kor.

Bodrony-ágybetétek bármely nagyságban.

Rozetták, faloszlopok és nádroletták minden méretben készíttetnek.

## THURZÓ-FÜRED

A déli Szepességnek egy remeke, ősi források közepette. - Vasúti állomás Gölniczabánya, 572 m. Posta és távirat helyben.

### Elsőrangú klimatikus gyógyhely.

Vízgyógyintézet, vizkurák, inhalációk, diétás kurák, nap- és szabad tőfürdők, villanyozás és massage. Mindennemű ideg-bajok, légzési, emésztési, vérkeringési, anyagcsere és más bajok, legelő, emésztési, vérkeringési, anyagcsere és más bajok, legelő ellen, igen védett hely, állandóan enyhe, szép tavaszi időjárás. - Ritkán konyha és olcsó ellátás. Elő- és utóidényben 30% július elejétől 6 heti tartózkodás után 60% arányú kedvezmény. - Szobák egész időnyra olcsó átalány árral bérelhetők. - Állandó fűrdőorvos **DR. FANZLER LAJOS.**

Prospektussal szolgál a fürdőigazgatóság.

## Rézágy 32 frt

Összeoszukható vasgatyá matracal 3.75



Az itt bemutatott vasgatyá sodronnyal és rézdiszítással bármely színre emaillezve 16 frt. Mindennemű vas- és rézbutort legolcsóbban szállít

**NÉMETH** fémbutorgyára,  
V., Koháry-u. 19a.

## Gummi-övszerek

legfinomabb francia gyártmány 12 db.-ként 1.80, 2.40, 4.- és 5.- korona.

### NEVERRIP

eredeti gyártm., 12 db 6.- K

### STERYL

legfinomabb Paara gummi-hőlyag 6 darab 3.50 korona, 12 darab 6.50 korona.

minden eddigi gyártmányt felülmul, kizárólag cégemnél kapható.

**CAPOTTES** rövid, eredeti amerikai, 12 darab 3.- koronától 5.- koronáig.

**HALHÓLYAG** valódi francia, "Duchamps" gyártm. 12 darab 4, 5, 6, 8 és 10 korona.

**Mintagyűjtemény** 12 db legfinomabb 4 korona.

**IRRIGÁTOR** zománczott vagy üvegben teljesen felszerelve, 2.50, 3, 5, 6, 8 koronáig.

**Suspensor** (heretartó) drbja - 50, 1.-, 1.20, 1.50, 3.- K-ig.

**Has- és Sérvkötők a Gummiharisnyák** legnagyobb választékban, mertek után is készíttetnek.

**"GLORIA-ÖV"** (havibaj ellen) 6 darab betéttel darabja 5 koronától 6.50 kor.-ig.

### Neumayer Lipót

kötszer, gummiárak és betegápolási cikkek raktára  
V., Budapest, Váci-körút 2. szám.

**LINOLEUM üzleteim:**  
VI. Váci-körút 1. (Ankerkő), VII. Rákóczi-út 8. szám.  
Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

200 ezer darab különböző díszlámpát nagy tiban feláron kiárusít.

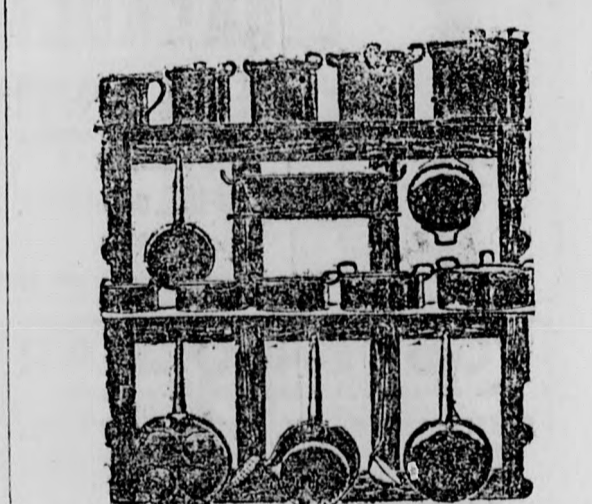


Óriási raktár, állandóan 50 waggon választék üvegporcellánru-, vasedény, kolongyo, nászajándék, konyhaboronderésből. Ingyen láda, ingyen csomagolás, nagyonszolid kiszolgálás. Teljes vendéglői és kávéházi berendezések, 30% kedvezmény.

### Diszes függőlámpák

3 személyes metszett és mintázott üveg-készlet csak	3 től 25 frt
6 személyes kávé vagy tea-készlet, modern, aranyozva és festve	6 frt 50 kr.
6 személyes étkező-készlet aranyozva és festve	2 frt 10 kr.
6 személyes étkező-készlet, rococo, csodaszép	6 frt 25 kr.
12 személyes ebédlő-készlet, legfinomabb meissen porcellán	8 frt 25 kr.
12 személyes étkező-készlet, rococo, csodaszép, modern, aranyozva és festve, 42 tányér, mindenből 2 tál	18-100 frt
Remek szép angol mosdó-készlet díszesen festve	20 frt
12 darab legprimább kék zománc fazék-lábos, 1/2 liter	4 frt 50 kr.
	3 frt 50 kr.

Felülmul mindent egészségügyi szempontból, tiszta aluminium evőeszköz, 6 kés, 6 villa, 6 kanál, 6 kávékanál, 6 tésztaszó, összesen 24 db, csak 6 frt.



Alumínium világhírű excelsior védjegyű legjobb gyártmány főzcedény, csak egyedül nálam a legolcsóbb árban kapható, teljes konyhafelszerelés állvány nélkül 19 forint, állványval 24 forint, mely áll a következő 25 db-ból:

- |                                           |                            |
|-------------------------------------------|----------------------------|
| 6 fazék 1/2, 1, 1 1/2, 2 1/2, 3 1/2 liter | 1 tűkürtőjassító 4 szemmel |
| 5 labas 1/2, 1, 1 1/2, 2, 2 1/2 liter     | 1 passzírozó szita 14 cm.  |
| 5 fedő                                    | 1 metítő 8 cm.             |
| 1 sütőtepel 30 cm.                        | 1 habzókanal 8 cm.         |
| 1 tojássütő 16 cm.                        | 1 citromprés               |
| 1 omlottosító 20 cm.                      | 1 teaszűrő                 |
| 1 tojforraló 1 1/2 cm.                    | 25 darab                   |



Darabonként igen kedvező ár!

<b>Fazék</b>	1/2	1	1 1/2	2 1/2	3 1/2
	-45	-90	1.10	1.50	1.90
<b>Lábos</b>	1/2	1	1 1/2	2 1/2	3 1/2
	-40	-70	1.-	1.30	1.90

Fedők nagyság szerint.  
Nem tetszés esetén a pénzt szívesen visszaadjuk.

### Takács Porcellán-ház

Budapest, Baross-tér 4. szám.